מדינת ישראל

משרדי הממשלה

9

מדינת ישראל

גנזך המדינה

א

שם תיק: ארצות הברית כרך ב'

מזהה פיזי: **4432/2-א**

מזהה פריט: R0002q1q

כתובת: 2-111-1-8-8 תאריך הדפסה 28/07/2020

32

דחיפות: מיידי	מחלקת הקשר ניו-יורק טופס מברק	דף: 1 מתוך: 2
סווג בטחוני: גלוי		
ת"ח: 971530		
	אל: המשרד	
גר: 0925	רע:	
	מאת: נאו"ם	

אל : אירופה ג'
מאת : יששכרוף

<u>הודעה לעיתונות בריה"מ.</u>

רצ"ב הודעה לעיתונות סובייטית על ביקור רח"מ בארה"ב.

נאו"ם

שרח רהב שמרט ושל גלנק אירן בכבו איינ הלחיב
בלב רל איון אכיולל בעת הסכרה
ל ודוד מן

אישור:

שם השולח: ג., יששכרוף

תאריך: 27.11.87

UNION OF SOVIET SOCIALIST REPUBLICS

MISSION TO THE UNITED NATIONS

136 EAST 67th STREET, NEW YORK, N.Y. 10021

#242
November 26,1987

Compiled by APN

REVIEW OF SOVIET PRESS

ISRAEL REJECTS PEACE CONFERENCE UNDER UN AEGIS

IZVESTIA writes that Israeli Prime Minister Shamir, who paid an official visit to the USA, flatly rejected the idea of convening a Middle East peace conference under the aegis of the United Nations.

The majority of the Arab countries, the non-aligned movement, the Islamic conference and the Common Market, the commentary says, views this conference as the only practical step to defuse the Middle East conflict. The conference is supported, at least in words, even by the USA and the Likud bloc partners in the Israeli Government with Foreign Minister Peres at the head.

The commentator comes to the conclusion that the idea of the conference does not suit the Israeli Prime Minister "because he and the Likud bloc he heads continue to set hopes on separate deals with individual Arab states (a method that has completely discredited itself), on diktat and the policy of annexing Arab lands."

"The head of the Israeli Government", the commentator goes on, "not only impedes the efforts to defuse the Middle East conflict, but also puts forth absurd 'preliminary terms' for the U.S.S.R. to take part in the efforts to settle the situation in the region. He demanded that the U.S.S.R. should restore its diplomatic relations with Israel and 'recognize the rights of Jews to emigration'."

In the opinion of IZVESTIA's commentator Shamir cannot but understand the senselessness of such terms and that the attempts of dictate to the great power what it should do and to interfere in its internal affairs can only complicate the prospect of normalizing bilateral relations. But may be, the author concludes, it is just what the head of the Israeli Government is striving for?

The session discussed issues concerning acceleration of the industrial development of Asian, African and Latin American countries. The commentator draws attention to the concern, expressed by the speakers at the conference, about the present state of the world economic system. "In the 1980's", he writes, "it is characterised by sluggish growth rates, skyrocketing foreign debts for many countries, especially the developing ones, the ups and downs of currency rates of exchange which shutter the financial system, and the growing protectionism in trade. The internationalization of economic ties, the worldwide scientific and technological revolution, common ecological dangers and grave economic and social problems, especially in the developing countries, point to the urgent need to ensure economic security for all and to establish without delay a fair international order."

UN: TIME FOR RESTRUCTURING

The time of the new thinking is the time also of changing the attitude to the United Nations. This conclusion has been drawn by Spartak Beglov in his article in the MOSCOW NEWS.

"We say to the Americans", he writes, "and to the West as a whole:Let us stop measuring the use and effectiveness of the United Nations only by narrow national interests. Let us not look at its activity exclusively through the prism of contradictions between the East and the West. Let us work together to create a safe mechanism, on the basis of the UN Charter, for solving urgent problems, both regional and global. The UN must not depend on mercies of some or other of its members. Its mission is to be a guarantor of such an international situation under which the security of all is a guarantee of the security for everybody."

* * * * * * *

שגרירות ישראל / וושינגטון

16

אל: המשרד

583

טופס מברק

דף 1 מתוך 2 דפים

סווג בסחוני גלוי

דחיפות רגיל

תאריך/ז"ח 27/11/87-10:00

מס' מברק

אל: מנהל מצפ"א, תפוצות

G.A. 1987 - מיאמי

1. ועידת ה- General Assembly (GA) מס' 56 של (שנה) Council of Jewish Federation התקיימה במיאמי ב-18-22 בנובמבר 1987 בנשיאות שושנה קרדין והמזכ"ל כרמי שוורץ.
זו האסיפה הגדולה ורבת המשתתפים המאגדת כ-200 פדרציות בארה"ב (ומספר פדרציות בקנדה) ונציגים רבים מארצות רבות בעולם בסה"כ כ-3000 נציגים.
בגין עומס העבודה השתתפתי רק יומיים (18-19 בנובמבר) ובהם ניהלתי ה-WORKSHOP על חגיגות ה-40. אך חבריגו הקונכ"ל רחמים תימור ומ.ידיד וגדעון מאיר (אוטבה) השתתפו כל/רוב ימי הועידה. הערותי אלה הן לכן מהשתתפות חלקית והתרשמות אישית.

2. כותרת הועידה היתה"מדור לדור" להבטיח המשך המסורת, הערכים היהודיים ולהנחיל המחויבויות ליהדות ולישראל לדורות הבאים - לכן שימת הדגש על החינוך היהודי.

3. ועידת G.A. 1985 בוושינגטון (לאהשתתפתי בועידת 1986 בשיקאגו) היתה ועידה דרמתית ואופורית.. ועידה חגיגית והתרוממות רוח למעמדה והישגיה של יהדות ארה"ב, שבח עצמי למה שהיגיעו בכל שטחי החיים באמריקה, פוליטית, כלכלית וחברתית.
לעומתה ועידת G.A. 1987 היתה אפורה. סדר היום התנהל בצורה ענינית ושגרתית.

4. לבד מהענינים הפנימיים של הקהילות, סימפוזיונים על שיפור טכניקות של מגביות, בעיות אירגוניות, חלוקת תקציבים וכיו"ב, באי הועידה הראו ענין מוגבל בנושא ארגון וש"פ עם הסוכנות היהודית (שלפי התכנית צריך היה להיות הנושא המרכזי.
מאידך קדם מתח וצפייה לדיון בנושא "מיהו יהודי"!
ח"כ דן מרידור המעיט בחשיבות הנושא והדגיש שהבעיה (רובם המכריע של הישראלים נוטים לזרם האורטודוכסי) אמריקנית ולא ישראלית.
ח"כ נאוה ארד שללה זכות הכנסת להעדיף זרם אחד ביהדות על משנהו ושיביא לפילוג בעם.
ידידיה אטלס ביקש לטפל בשאלת מיהו יהודי בלי הגורם הפוליטי.

2 3
ש"ה ר"ה
נשל ביקן נגבו יבולת אביטל נגת הסבר ה
3 1 2 1 1 2

שגרירות ישראל / וושינגטון

583

סוגס מברק

לף 2 מתוך 2 דפים

סווג בסחוני

דחיפות

תאריך/ז"ח

מס' מברק

5. התלהבות וההתרגשות לוותה הופעת רוה"מ ב-19/11 שהיה מעמד של חזדהות עם ישראל וערב של שאר רוח שהסתיים בנשף שניתן ע"י הקהילה היהודית המארחת (מיאמי).
נאום רוה"מ כיסה הנושאים העיקריים שעמדו על הפרק (יחסי ישראל-ארה"ב, יהודי בריה"מ, תהליך השלום, "מיתו יהודי", חגיגות ה-40, הידוק הקשר בין ישראל והגולה, חינוך יהודי ועליה).
באותו בוקר 11/19 ניתן נאום ציוני מעמיק ומשכנע על המחויבות היהודית כלפי ישראל מפי פרו"פ מרבין ורביט (יו"ר אפפמ"א). לא נשמעו הדעות "אמריקה הארץ המובטחת"

6. הנושאים הישראלים או הקשורים לישראל תפשו השנה מקום גדול מועידת 1985 להלן רשימת הדיונים על ישראל:

א. ישראל כבעל ברית איסטרטגית - טומס דיין (איפא"ק ודניס רוס NSC) היו יותר מ-1000 איש וההרצאות מרשימות.

ב. "מיתו יהודי" כבר הזכרתי הנושא היה טעון רגשות, התקיים גם workshop נוסף - דיאלוג עם שלושת זרמי היהדות.

ג. דיון על חגיגות ה-40 שאני פתחתי . השתתפו 120 נציגים, הוצגו 3 סוגי תכניות של 3 ערים מגדלים שונים)נ"י, ריצ'מונד, ונברסקה אומהה).

ד. דיון על הצורך בתרחבת מעורבות הפדרציות בנושא העלייה.

ה. מודל ליחסי ישראל והתפוצות

ו. השפעת הציונות הדתית על יחסי ישראל והגולה.

ז. משמעות אי היציבות בעולם הערבי על ישראל.

7. לכל באי הכנס הוגש אוכל כשר ומחזה מרגין לראות באולמות סמוכים מתפללים אורתודוכסים, מסורתיים, רפורמים ואפילו אחד של הרקונסטרקיוניסט זה ליד זה בהרמוניה וללא הפרעה.

בסיום הכנס הודיעו על בחירתו של מנדל קפלן (מדרא"פ) ומנדל בורמן (מדטרויט) כמחליפים לשושנה קרדין וגיל הפברגר.

אשר נעים

END

24

דחיפות: מיידי	**מחלקת הקשר ניו-יורק**	דף: 1
סווג בטחוני: שמור	**טופס מברק**	מתוך: 2
תז"ח: 271600	אל: המשרד	
	דע:	
נר: 0926	מאת: נאו"ם	

אל : ארכל 2

דע : אגף אירופה

מאת : יששכרוף

שיחה עם נציג ה-12 בעניין התבטאותם ב-SPC על השטחים.

1. ב- 25/11 נפגשנו מלמד והח"מ עם הנריך פולסון (דנמרק) בנושא הנ"ל.
2. כללית, הציג מלמד בלשון ברורה אכזבתנו מנאום ה-12 על השטחים ב-SPC, ובמיוחד העיר על חוסר האיזון הבולט לאורך כל הדברים. כן ציינו שלא היה כל נסיון לומר אף מילה אחת חיובית לגבי התפתחויות בתחומים (כלכלה, ו-UNDP) בהם מצליח הממשל האזרחי לקדם פרויקטים לטובת הציבור המקומי.
3. במיוחד חזרנו על עמדתנו לגבי: יישום די נקיו"ל ההוראות ההומניטריות של אמנת ג'נבה הרביעית ואפשרות פניה לבג"צ, דבר שאף שחורג מדרישות האמנה: אי איזכור של הטרור ביש"ע כחוסר צורם, אם בוחנים את המצב בכללותו- בהקשר זה, הבענו הסתייגות נמרצת לנאמר בפסקה השניה בעמוד 3 בנאום המדבר על "הזכות של התושבים המקומיים להתנגד לצעדים כה בלתי חוקיים לפי המשפט הבינ"ל", דבר שבהחלט מתפרש כלגיטימציה לטרור: רמה"ג-בנאום אין כלל קריאה לסוריה לבוא למו"מ עם ישראל, אלא משתמעת הטלת כל הנטל על ישראל בשל אי-השגת שלום: מצב החינוך בשטחים בתוך האוניברסיטאות: ירושלים-שוב אף מילה על הגישה החופשית הקלימת זה שנים בעיר למקומות הקדושים: האמוש נמוקת "IRON FIST".
4. פולסון השיב שכללית הנאום היה דומה לאשתקד וכי קיים קושי לשנות דבר בין ה-12, שלגביו קיימת הסכמה. כן ציין שה-12 אינם מסתמכים על הדו"ח של הועדה המיוחדת בלבד, אלא גם על דיווחי הקונס"לים מירושלים, ולפי הדיווח האחרון הייתה הערכה שהמצב בשטחים אכן החמיר לעומת אשתקד.

תאריך:	שם השולח:	אישור:

דחיפות:	**מחלקת הקשר ניו-יורק**	דף: 2
סווג בטחוני:	**טופס מברק**	מתוך: 2
ת"ז:		אל:
נר: 0926		דע:
		מאת:

5. לגבי הועדה המיוחדת השבנו שהרי הדוח של הועדה מסתמך בעיקר על העיתונות הישראלית והערבית (אל פאג'ר) כדי לנגח את ישראל כאשר חוסר האיזון של הועדה ברור מלחתחילה. הגם,שה-12 אחרי 1967 התנגדו להקמת הועדה, ובמשך השנים משתמעת תמיכה בגישת הועדה שמאפיינת את הנאום ב-SPC. לגבי הקונכ"לים ציינו כי ה-12 מקבלים את הערכת הקונכ"לים בלא לבחון את הדברים עם ישראל. הצענו שישקלו דרך, שבטרם יעשה שימוש בשנה הבאה בחומר המתקבל מהקונכ"לים,שיביאו הדברים בפני ישראל לתגובתנו.

6. פולסון הבטיח לדווח נאמנה על השיחה לעמיתיו מה-12 וכן להעביר הצעתנו לגבי דיווחי הקונכ"לים.

נאו"ם

תאריך: 27.11.87	שם השולח: ג'. יששכרוף	אישור:

27

שגרירות ישראל / וושינגטון

טופס מברק

דף ___ מתוך ___ דפים

סווג בטחוני שמור

דחיפות רגיל

תאריך/ז"ח 27 בנוב' 1300

מס' מברק 591

המשרד

אל: ממ"ד בינ"ל/1, אירופה 3

מאת: אלי אבידן, וושינגטון

משיחה עם ג'והן סונטאג (ברה'מ/פנים/INR)

1. בעקבות פרשת ילצ'ין. סונטאג סובר שהשאלה המרכזית, שלפי שעה אין עליה תשובה ברורה, העולה מהפרשה היא האם ילצ'ין קרבן של עצמו או של השיטה תחת גורבצ'וב. תשובה תלויה בפרספקטיה של הזמן התסון, עדיין, ואפשר שהתשובה תתבהר בקונגרס המפלגה האמור להתכנס ביוני 88. סונטאג מציין שני דברים בולטים סביב חדחת ילצ'ין (א) המקרה עצמו. זה לראשונה עד כמה שזכור לו מאז ההדחות של שנות ה-20 שאישיות ברמה של ילצ'ין - ראש ארגון המפלגה במוסקבה וחבר מועמד לפוליטביורו מודח בעקבות "התנהגות בלתי הולמת" תוך הכאה על חטא בפומבי. סונטאג מונה בין חטאיו בכך שדירוח ישר לפוליטביורו מעל לראש של הועד המרכזי שהפך עוייין לו. (ב) ההדים שעורר. סונטאג אינו מתרשם כל כך מ"תחלוכת המפגינים" ברח' אבאש במוסקבה, שמחו על הפרשה שהרי בסה"כ מדובר יחסית בבודדים, כמו גם מאמרים המתפרסמים בתקשורת המרכזית. הוא מציין במיוחד את מאמרו של הפולמוסי זטבורניצקי ב"סובייטסקייה רוסיה" מ-24.11 תחת הכותרת "אין בנפילת ילצ'ין משום בשורה שהדמוקרטיה במצוקה" (מובאר כנפרד). זטבורניצקי טוען שיש להבחין בין הפולחן שיצר ילצ'ין ושגיאותיו לבין קיומו של חופש הדבור שהגיע לשיאו בנאומו של המזכיר המודח בפלנום. אלמנט מעניין מביא בעל המאמר בדמות התביעה לפרסום נוסח דבריו בפלנום. טוען שאין כאן נסיון להעלים דברים והנוסח שהובא בפי גורבצ'וב כולל את מלוא הדברים. סונטאג רואה במאמר ובדומיו מעין סימפטום לדיכוח המתנהל ברובו מאחורי הקלעים המשפיע, לדעת סונטאג בין גלסנוסט שצברה תאוצה לבין תהליך הפיירסטרויקה שגורמים מסויימים מנסים להאיטה ושפרשת ילצ'ין בחלקה קרבן לה.

2. באשר לילצ'ין עצמו סונטאג סובר שאין ספק בעיניו שאמנם יודח גם מהפוליטביורו אך העובדה שעבר לתפקיד ביצועי, סגן יו"ר המועצה לענייני תחבורה (סגן שר) יכול להעיד על שני דברים (א) הגורמים המעורבים בפרשה ובראשם המזכ"ל הגיעו למעין הסכם שאמנם ילצ'ין יאבד את מקומו כמזכיר המפלגה במוסקבה דהיינו את מרכז הכח שלו אך יועבר לתפקיד אחר כתח

/2

שגרירות ישראל / וושינגטון

טופס מברק

דף ___ מתוך ___ דפים

סווג בטחוני _____

דחיפות _____

תאריך/ז"ח _____

מס' מברק _____

1581 2/3

הביצועי נטול סמכויות פוליטיות (ב) גורבצ'וב מתוך הכרה בכישוריו של ילצ'ין וגם בנאמנותו לו עמד על כך שהעברתו לא תהיה בנוסח הטיהורים של "שנות האימה". מיגוריו המהיר/מזכיר מחליץ מלמד על שהגורמים הנ"ל שואפים לחסל את הפרשה לאלתר כאשר המחליף זייקוב נמנע על מחנה התומכים בגורבצ'וב, בעל אישיות סולידית, נאמנות הטמפרנט הסוער של קודמו. באשר למיגוריו מקומו בפוליטביורו, כאשר יודח גם משס, סונטאג בדעת שגורבצ'וב עשוי להעדיף אישיות אתנית דוגמאת פוקו המזכיר בלטביה גם ע"מ למלא החלל שהותיר אלייב.

3. מהעבר השני פרשת ילצ'ין עדיין אינה בבחינת תוכחה שקיימת התארגנות אופוזיציה לגורבצ'וב, אם כי ודאי ניתן להצביע על בודדים השואבים נחת מסילוקו. לגלוב המוערך כנמנה עליהם השכיל לשמור על פרופיל נמוך יחסית במהלך הפלנום הסוער ולא העמיד עצמו כמצב שיכול לעורר רושם שהוא מוביל מחנה זה. צרביקוב עסוק ע"פ הערכתו של סונטאג בנושא של זכויו אדם דהיינו קיבל את הדין בעניין הנהגת יתר ליברליזציה בנושא הדיסידנטים, דהיינו שחרור מקרים קשים והמשך יציאת הגרמנים, אך ע"פ הערכה עומד בפרץ נגד הפיכת הטיפול במקרים הנ"ל לתהליך של הפשרת ההגירה מברה"מ, בעיקר כשמדובר ביהודים, מסיבות של בטחון המדינה והיבטים שלילים על החברה הסובייטית. שצרביצקי שומר על כוחו באוקראינה ואף חזקו ע"פ תוצאות הבחירות בסניפים שם.

4. לשאלתי היכן ניצב המגזר הצבאי בפרשה בפרט ובריכות הכללי בכלל, השיב סונטאג שיזוב, שר ההגנה פתח עם מיגוריו לתפקיד בארגון מקיף ביחוד בשכבת הקצונה, גם בעקבות נחיתת מטוס "הסנה" הגרמני ברחבת הקרמלין. אחת התופעות הקשורות בתהליך הפנימי העובר עתה על מגזר זה היא עמדתו של הרמטכ"ל אכרומייב, שהפך לאחד מחסידי ההסכם עם ארה"ב בנושא ה - INF והתקשורת אף מצביעה עליו כמי שסלל את הדרך לכך. אין הסבר אינפורמטיבי על עמדתו של אכרומייב ביחוד שהמדובר במגזר שחרב הקיצוצים חונפה עליו, אך יש לציין תמיכתו במדיניות גורבצ'וב כאחד מהישגיו לניטרול ביקורת או אף התנגדות לכך בקרב מגזר זה. סונטאג אינו מוע מכלל ספק שתמיכת הצבא, לפחות על פי אכרומייב הינה תוצאה של הבנה: (א) הרפורמות אמנם אינן מעמידות את המערך הצבאי בראש סדר העדיפויות ותהיה פגיעה אף בתקציב הבטחון לטו הכלכלה אך מדובר בתקופת מעבר קצרה יחסית 4-5 שנים אם הכל ילך כשורה. (ב) הסכם ה - INF וצעדי עשרים צמצום אפשריים נוספים בתחום הטילים הבליסטיים יאפשרו הפנייה לתחום פתוח מערכות קונבנציונליות במגמה לשמור על עליונות הסוב' בתחום זה. מחשבה שאכרומייב ודובריו שותפים לה בנוגע לאסכולה בראשות של אוגרקוב.

שגרירות ישראל / וושינגטון

3/3 1987

טופס מברק

דף ___ מתוך ___ דפים

סווג בטחוני _____

דחיפות _____

תאריך/ז"ח _____

מס' מברק _____

סונטאג מדגיש שהמדובר בהנחות אך יש להם תימוכין כלשהן במציאות. מכל מקום הוא משוכנע שהצמרת הצבאית כמקשה עומדת מאחורי מדיניותו של גורבצ'וב בתחום פרוק הנשק.

5. סונטאג משער ע"פ ההתפתחויות שהפלנום הבא עשוי לעסוק בנושא החקלאות שהוא הפחות פרובלמטי יחסית מאשר הכינוסים המיועדים בתחום החינוך והלאומיים בעלי הגוון היותר אידיולוגי, הוא מצביע על ביקורו של לוקיאנוב לא מכבר בארה"ב, שעיקר התעניינותו היתה בתחום יצור המזון. אגב מסתבר שלוקיאנוב טיפוס סגור, בלתי נוח ומאד לא מתאים לסוג יחסי הציבור שגורבצ'וב מגלה כלפי המערב. סונטאג מצביע על מספר הישגים בתחום זה, יבולי החיטה הגיעו השנה ל-220 מ' טון למרות מזג האויר הקשה שפגע בעיקר ביבול תפ"א. ההישג הבולט ביותר היה דוקא בתחום צמצום ההתקשרות החוזית בין המדינה והחקלאים והליכה על העקרון של "שוק פתוח" שהם אחד מיסודות הרפורמה הכלכלית.

6. לשאלה כיצד תשפיע פרשת ילצ'ין על הפסגה בוושינגטון, סונטאג מצטרף לאלה הסבורים שסמיכותה לביקור המזכ"ל כאן עשויה לגרום לכך שהוא יגיע בעמדה מוחלשת קמעה שתתן אותותיה בנכונותו לקבל החלטות דרמטיות במהלך הפסגה נוכח אלה שנקט ברייקיאוויק. הדעת נותנת שגורבצ'וב יהיה זהיר ביותר כאשר דעתו נתונה למה שקרה בבית, אם כי הוא תמיד עשוי להפתיע.

אלי אבידן

אא.

שגרירות ישראל / וושינגטון

590

המשרד

טופס מברק

דף ___ מתוך ___ דפים

סווג בטחוני שמור

דחיפות רגיל

תאריך/ז"ח 27 בנוב' 1400

מס' מברק

אל: בינ"ל 1, אירופה 3

מאת: אלי אבידן, וושינגטון

ילצ'ין, להלן המאמר "בסוביטסקייה רוסיה" מ-24.11 המוזכר במברקנו מהיום.

אלי אבידן

<ORIG> FBIS
<TOR> 871123180750

<TEXT>FBIS 0833

YELTSIN FALL DOES NOT MEAN 'DEMOCRACY IS IN TROUBLE'
TAKE 1 OF 2--SOVETSKAYA ARTICLE ON YELTSIN
PM231735 MOSCOW SOVETSKAYA ROSSIYA IN RUSSIAN 24 NOV 87 FIRST EDITION

(ARTICLE BY V.A. ZATVORNITSKIY, LEADER OF A MULTISKILLED TEAM AT THE "MOSSTROY-1" TRUST NO. 6 CONSTRUCTION ADMINISTRATION, MEMBEROF THE CPSU CENTRAL COMMITTEE, HERO OF SOCIALIST LABOR, AND RSFSR SUPREME SOVIET DEPUTY, UNDER THE RUBRIC "PARTY LIFE, SOCIAL PROBLEMS": "A HARD LESSON"; PASSAGES BETWEEN SLANTLINES PUBLISHED IN BOLDFACE)

(EXCERPT) EVERYONE KNOWS ABOUT THE RESULTS OF THE MOSCOW CPSU GORKOM PLENUM. THEY WERE RECEIVED BY THE MUSCOVITES, BY WORKING PEOPLE, IN A BUSINESSLIKE WAY, WITH CONCERN, BUT ALSO WITH OPTIMISM. IN SOME PLACES, HOWEVER, I HAVE HEARD IDLE TALK AND ABSURD SUGGESTIONS AND QUESTIONS. SOME PEOPLE ASK QUESTIONS IN PERPLEXITY AND GRIEF, BUT SOME WITH SPITE AND MALICIOUS KNOWINGNESS. I ANSWER AS I MYSELF UNDERSTOOD WHAT HAPPENED, I TELL THEM WHAT I KNOW FOR SURE, BECAUSE I TOOK PART IN THE WORK OF THE PARTY CENTRAL COMMITTEE PLENUM AS WELL AS THE MOSCOW GORKOM PLENUM.

THE KNOW-ALL SKEPTICS ASSURE US THAT BORIS NIKOLAYEVICH YELTSIN PUT FORWARD HIS OWN DETAILED CONCEPT AND TOOK APART AND CRITICIZED EVERYTHING WE HAVE DONE, YET THE NEWSPAPERS ONLY GAVE US A FEW MEAGER EXTRACTS FROM HIS SELF-CRITICAL REMARKS. I TESTIFY: THE REPORT OF THE GORKOM PLENUM PUBLISHES EVERYTHING HE SAID, WORD FOR WORD. THE OTHER COMRADES' SPEECHES WERE INDEED PRINTED IN ABBREVIATED FORM--THEY PARTLY REPEATED EACH OTHER'S REMARKS--BUT HIS SPEECH IS PRINTED IN FULL. IT IS A FACT THAT IT DOES NOT LOOK IMPRESSIVE. IT WAS PAINFUL TO LISTEN TO HIM. HE SPOKE SLOWLY, INDISTINCTLY, RATHER DISTRACTEDLY, AND I THOUGHT HE WAS VERY ASHAMED OF HIMSELF...

IT IS IMPOSSIBLE, TRY AS YOU MIGHT, TO EXTRACT ANY SYSTEM OF VIEWS, STILL LESS A "CONCEPT" OR "PROGRAM," FROM HIS REMARKS. THAT OPINION IS SHARED BY ALL WHO HEARD HIM. INDIVIDUAL PHRASES ABOUT "REVOLUTIONARY VIGOR," "EBBS" AND "FLOWS," CRITICAL REMARKS--YES, THEY WERE PRESENT IN HIS COMPARATIVELY BRIEF SPEECH AT THE CENTRAL COMMITTEE PLENUM. THE WHOLE OF THIS SPEECH, WITH ALL ITS PROPOSITIONS, WAS CONVEYED FRANKLY TO THE MUSCOVITES BY MIKHAIL SERGEYEVICH GORBACHEV. SO IT IS RATHER HARD TO DEFINE OR GRASP THIS SPECIAL POSITION. IT IS EXPRESSED MORE IN A POSTURE AND A PHRASE THAN IN DEEDS AND INTENTIONS.

AS FOR THE CRITICAL REMARKS ABOUT THE POLITBURO, THE SECRETARIAT, AND INDIVIDUAL COMRADES, THIS, AS MIKHAIL SERGEYEVICH RIGHTLY NOTED, SHOULD NOT BE REGARDED AS ANYTHING OUT OF THE ORDINARY. CRITICISM IS NOW A NATURAL THING FOR US, IN THE PARTY THERE SHOULD BE NO ZONES THAT ARE CLOSED TO CRITICISM OR COMRADES WHO ARE PROTECTED FROM IT. INCIDENTALLY, EVEN BEFORE, BORIS NIKOLAYEVICH DID NOT HESITATE MUCH IF HE WANTED TO CRITICIZE SOMEONE, IN FACT HE HONED HIS PHRASES SHARPLY. LET US REMEMBER THE 27TH PARTY CONGRESS, HIS SPEECH WAS NOTABLE PRECISELY FORTHIS. LET US REMEMB
ER THE CENTRAL COMMITTEE PLENUMS. DID IT CAUSE PERPLEXITY? OF COURSE NOT. CRITICAL INTERPRETATION OF OUR LIFE IS BECOMING THE NORM. I DON'T THINK THERE IS ANY NEED TO PROVE THAT. IN MY OPINION THE POINT IS NOT THE CRITICAL REMARKS, BUT THE

WAY THEY WERE PRESENTED. B.N. YELTSIN ACCOMPANIED HIS WORDS WITH A HIGHLY MEANINGFUL SLAMMING OF THE DOOR--HE ANNOUNCED HIS RESIGNATION. IS THAT NOT A MANEUVER? YOU CAN'T JUST DROP EVERYTHING HALFWAY AND GO OFF TO THE SIDELINES; SO MANY PROMISES WERE MADE, PEOPLE BELIEVED THEM AND BECAME ENTHUSIASTIC, AND SUDDENLY THERE IS THE CAPRICIOUS GESTURE, THE UNPREDICTABLE ACT, AS HE CALLED IT. RESPONSIBLE PEOPLE INVOLVED IN SERIOUS WORK DO NOT DO THAT KIND OF THING. THE ROUSING SPEECHES OF THE PAST ARE LEFT HANGING IN THE AIR AND DO INDEED SMACK OF DEMAGOGY. A FEELING ARISES THAT THE COMMANDER HAS ABANDONED HIS TROOPS IN THE BATTLEFIELD. MANY PEOPLE SAID THIS, IN SORROW, DIRECTLY TO BORIS NIKOLAYEVICH'S FACE. THESE FEELINGS MADE ME TOO MOUNT THE PLATFORM AT THE CENTRAL COMMITTEE PLENUM.

I HAVE HEARD PEOPLE SAY: "THEY DEALT WITH YELTSIN." MALICIOUS RUBBISH! HE WAS TREATED CORDIALLY, IN A FRIENDLY, COMRADELY WAY, BY PEOPLE WHOM HE HAD TURNED AWAY FROM FOR NO REASON. THEY ADVISED HIM TO THINK ABOUT WHAT HE HAD SAID AND DONE. THEY SPOKE OF HIS PERSONAL MERITS AND THEIR ESTEEM FOR HIM. I TOO SPOKE OF MY PERSONAL ESTEEM FOR HIM AND MY REJECTION OF HIS OSTENTATIOUS GESTURE. MIKHAIL SERGEYEVICH GORBACHEV DID HIS UTMOST TO CLARIFY THE MATTER, IN A COMRADELY WAY: WHETHER BORIS NIKOLAYEVICH WILL FIND IN HIMSELF THE STRENGTH TO OVERCOME HIS AMBITIONS, WHETHER HE WILL BE ABLE TO GO ON WORKING. NO, IT TURNS OUT, HE WANTED TO TAKE THE "UNPREDICTABLE ACT" TO ITS CONCLUSION, SO THAT EVERYONE HEARD THE SLAMMING OF THE DOOR.

IF WE ARE TALKING ABOUT WHAT IS "DEMOCRATIC" AND WHAT IS "UNDEMOCRATIC," I WOULD LIKE TO SAY THAT BORIS NIKOLAYEVICH BEHAVED IN A VERY UNUSUAL WAY IN PRECISELY THIS RESPECT. I REMEMBER THE FIRST WORKING PLENUM OF MOSCOW GORKOM AFTER YELTSIN CAME. AT THAT TIME, HE SAID: MY DOOR IS OPEN, COME AT ANY TIME, WE WILL TACKLE THE PROBLEMS. I WANTED TO TALK TO HIM--THERE WERE INDEED MANY PROBLEMS--AND THEN THEY MADE IT CLEAR: THE ASSISTANT WILL DECIDE WHETHER YOU GET TO TALK TO HIM OR NOT. WE BEGAN TO HEAR TALK ABOUT HIS RELATIONS WITH SECRETARIES OF RAYKOMS, WHO SPENT MONTHS "WAITING FOR AN AUDIENCE" OR EVEN AN OPPORTUNITY TO EXPLAIN THINGS ON THE TELEPHONE. I GAVE UP TRYING TO "KNOCK AT THE DOOR." TRUE, IF YOU HAPPEN TO BUMP INTO BORIS NIKOLAYEVICH, HE WILL SMILE AND SAY: "I'M INDEBTED TO YOU." HE WANTED TO MAKE A GOOD IMPRESSION ON OUR BROTHER, THE WORKING MAN. AND IN GENERAL HE IS FOND OF THAT KIND OF NODDING ACQUAINTANCESHIP: WALKING ACROSS THE SHOP FLOOR, SITTING IN THE HALL WITH EVERYONE, THROWING YOU THE OOD WORD... ALL THIS IS DEMOCRATIC, OF COURSE. BUT TO THIS DAY I CAN'T GET IT CLEAR: DID HE REALLY LIKE THAT KIND OF SHOW DEMOCRACY? AFTER ALL, THE ESSENCE OF PARTY EQUALITY IS PROFOUND, BUSINESSLIKE RESPECT FOR COMRADESHIP.

(MORE)

23 NOV 23042 MKP

NNNN

5P0

3/5

<ORIG> FBIS
<TOR> 871123181522

<TEXT>FBIS 0844

TAKE 2 OF 2--083 (SOVETSKAYA ARTICLE ON YELTSIN)
///RESPECT FOR COMRADESHIP.
PM231741

(TEXT) THE PARTY GORKOM PLENUM, WHERE THE ATMOSPHERE WAS GENERALLY RATHER HEATED, PAINTED QUITE A GRIM PICTURE REGARDING CADRES. AND I MYSELF KNOW OF MANY EXAMPLES OF SUCH IRRITABLE, SPITEFUL CADRE MERRY-GO-ROUNDS. A PERSON IS APPOINTED TO A POST, HE IS MOVED SOMEWHERE ELSE AFTER 3 MONTHS, THEN MOVED AGAIN AFTER ANOTHER 3 MONTHS. THIS IS SURELY NOT THE PARTY WAY OR THE HUMAN WAY.

MUCH THAT WAS NEGATIVE HAD ACCUMULATED IN MOSCOW--PROBLEMS CERTAINLY HAD TO BE SOLVED, INCLUDING CADRE PROBLEMS, BUT THIS SHOULD NOT HAVE BEEN TURNED INTO AN UNENDING SUCCESSION-OF-REPLACEMENTS AND A BLIND SHAKEUP.

INCIDENTALLY, PEOPLE ARE ALSO ASKING: WHY WAS IT MOSTLY CURRENT AND FORMER RAYKOM SECRETARIES WHO ADDRESSED THE GORKOM PLENUM? THAT WAS INDEED THE WAY IT TURNED OUT. OF COURSE I WOULD LIKE TO HAVE HEARD THE OPINION OF REPRESENTATIVES OF OTHER STRATA AND GROUPS, ESPECIALLY WORKERS. FAR MORE PEOPLE PUT THEIR NAMES DOWN TO SPEAK IN THE DEBATE THAN ACTUALLY SPOKE. THERE WERE WORKERS AMONG THEM. THAT WAS JUST THE WAY IT WAS. MANY THINGS WERE PAINING THE PARTY AKTIV. AND CLEARLY, NO ONE REGULATED THE SPEAKERS. THOSE WHO COULD SPEAK AND INSISTED ON IT DID SPEAK. I AM PREPARED TO REPEAT ALL MY ARGUMENTS. AND TO ADD SOMETHING. ABOUT MY PERSONAL AND OUR COLLECTIVE RESPONSIBILITY FOR THE WAY MATTERS WERE HANDLED IN THE PARTY GORKOM AND FOR BORIS NIKOLAYEVICH YELTSIN'S PARTY REPUTATION.

I WILL BE BLUNT: THE GORKOM SECRETARIES AND BUREAU MEMBERS DO NOT APPEAR IN THE BEST POSSIBLE LIGHT. AT THE PLENUM THEY MADE A HARSH ASSESSMENT OF BORIS NIKOLAYEVICH'S ACTION. YET IT WAS THEY WHO TO SOME EXTENT HAD CONCEALED AND CULTIVATED UNDEMOCRATIC PROCEDURES IN OUR PARTY HOUSE. IT WAS THEY WHO LACKED BOTH THE HUMAN COURAGE AND THE PARTY CONSCIENCE TO EXPRESS IN TIME THEIR DISAGREEMENT WITH THE STYLE THAT WAS FOSTERED. AND THE FORMER AND CURRENT RAYKOM SECRETARIES ONLY THEN, FROM THE PLENUM PLATFORM, STATED THEIR ATTITUDE TOWARD THE MOSCOW GORKOM LEADERSHIP'S METHODS. THAT IS NOT THE WAY TO ACT. WE MUST HOLD OURSELVES SERIOUSLY ACCOUNTABLE IN THIS REGARD. AND LEARN THE LESSON.

NOW, AS I PONDER WHAT HAPPENED, I ASK MYSELF: WAS IT AN ERROR TO PROMOTE B.N. YELTSIN TO THE POST OF PARTY GORKOM FIRST SECRETARY? REALLY? HE HAD GREAT EXPERIENCE OF SUCCESSFUL WORK IN SVERDLOVSK OBLAST AND IN THE CENTRAL COMMITTEE. TO WHOM SHOULD COMPLEX SECTORS BE ENTRUSTED IF NOT TO PEOPLE SUCH AS HIMI NEVERTHELESS, HE LACKED SOME STRENGTH. MOST LIKELY SPIRITUAL STRENGTH. AND POLITICAL RESPONSIBILITY. HE CLEARLY OVERESTIMATED HIMSELF AND HIS OWN POTENTIAL AND TO SOME EXTENT CERTAINLY OVERTAXED HIMSELF. SO THOSE PEOPLE WHO ARE PREPARED TO LAUD YELTSIN'S NAME TO THE SKIES ARE EITHER TOTALLY THOUGHTLESS OR VERY CRUEL. BORIS NIKOLAYEVICH HIMSELF HAS NOW REACHED THE CONCLUSION: /"THINGS ARE NOT WORKING OUT FOR ME"/--HE HAS DESCRIBED THE WAY IN WHICH HE EXPRESSED HIS INTENTION TO QUIT HIS POST AS A /"TACTICALERROR"/ AND HAS
DESCRIBED THE THE MOTIVATION BEHIND HIS ACTIONS AS
/PERSONAL AMBITION./

OVERALL, BORIS NIKOLAYEVICH IS A SIGNIFICANT PERSONALITY. I

VALUE HIS PROFESSIONAL AND PERSONAL ABILITIES AND I AM SURE THAT HE WILL BE ONE OF THE MASTERS OF OUR CONSTRUCTION STRATEGY.

MIKHAIL SERGEYEVICH HIMSELF DESCRIBED OUR MOSCOW PLENUM AS A DIFFICULT LESSON. INDEED, AND THAT LESSON IS NOT ONLY FOR LEADERS--IT IS FOR EACH OF US. WE ARE ALL RESPONSIBLE BOTH FOR OURSELVES AND FOR OUR COMRADES. THE ATMOSPHERE PREVAILING IN SOCIETY AND THE PARTY SINCE THE CPSU CENTRAL COMMITTEE APRIL PLENUM MUST NOT BE MUDDIED. AND IF SOME PEOPLE ARE NOT AVERSE TO SHOUTING HYSTERICALLY: "CRITICISM WILL BE IN DIFFICULTIES NOW, DEMOCRACY IS IN TROUBLE"--LET THEM STOP. CRITICISM HAS BEEN AND WILL REMAIN A MOST IMPORTANT PARTY WEAPON FOR PURIFICATION. AND DEMOCRACY WILL REMAIN THE REAL GUARANTEE OF THE SUCCESS OF OUR RESTRUCTURING. I HAVE NO DOUBT OF THAT.

(ENDALL)

23 NOV 2311Z MKP

NNNN

טופס מברק
דף 1 מתוך דפים
סווג בטחוני שמור
דחיפות מידי
תאריך/ז"ח 10:30 - 26.11.87
מס' מברק

שגרירות ישראל / וושינגטון

27.

אל : המשרד בטחון

570 484

1/4

אל : לשכת השר, לשכת מנכ"ל, מצפ"א

דע : לשכת רה"מ, לשכת שר הבטחון

שיחת רה"מ - נשיא איפא"ק (20.11)

1. ביום ו', ה-20 דנא, נפגש רה"מ למשך כחצי שעה עם נשיא איפא"ק, מר בוב אשר, בלווי מנכ"ל הארגון, טום דיין. מצדנו השתתפו ח"כ דן מרידור, השגריר, הציר והח"מ.

2. להלן הנקודות העיקריות

א) מדיניות ארה"ב במפרץ

רה"מ ציין שהנשיא רייגן היה מרוצה מאד מהדעות שהשמיע לגבי הצלחת מדיניות ארה"ב במפרץ. דיין העיר שבבית הלבן "השתגעו" מדברי רה"מ (THEY WERE ECSTATIC). תוך שלש דקות לאחר סיום הפגישה עם הנשיא, התקשר אוקלי עם דיין ומסר לו על כך.

ב) מכירת סטינגרים לבחריין

1) בתשובה לדיין, העיד רה"מ שהבהיר בשיחותיו עם הנשיא ועם המזכיר כי אין להרשות אספקת סטינגרים לבחריין. הצי האמריקאי מבצע את המוטל עליו במפרץ ואין צורך או מקום לתת סטינגרים לבחריין ולאחר מכן לקטר ולאבו-דאבי, כי הרי יום למחרת יימצאו הטילים בידי אש"פ. בוב אשר העיר שמשום מה הממשל מצפה מאיפ"ק לטייע לידם בכל עת, ונושא מכירת נשק לערבים הינו מעין אבן בוחן (LITMUS TEST) מתמדת.

2) לבקשת הציר, תאר דיין את מצב החקיקה בנדון (תיקון סמית-לויין במסגרת חוק כספי הסיוע, האוסר למעשה על מכירת סטינגרים למדינות המפרץ - ראו-נא מברקינו בנדון). רה"מ הופתע בשמעו על נסיונות הקונגרסמן סטיב סולארז להעביר חריג בתיקון למען בחריין ותהה מה העניין שלו ("האם הוא משרת את בחריין?").
דיין ציין שאיפא"ק פעל להכשלת יוזמת סולארז', דבר שהרגיז את הבית הלבן לא במעט. הוא ובוב אשר נפגשו עם אוקלי ועם דניס רוס שעה קלה לפני הפגישה עם

שהה הדא גשג גלגנל ביין בעבור הלהיכל לגבם רש אמן סיבל
2 3 3 1 1 2 1 4 3קמ 4 1

שגרירות ישראל / וושינגטון

טופס מברק

דף 2 מתוך דפים

סווג בטחוני שמור

דחיפות מידי

תאריך/ז"ח

מס' מברק

484/570 2/4

רוה"מ במגמה להרגיע את הרוחות. שיחה זו ארכה כשעתיים, ועכשיו "הכל בסדר", לדברי דיין.

ג) ATBM'S

בוב אשר העיר ששוררת אי בהירות מסויימת באשר לעמדתנו בנדון. אייפא"ק עשה רבות כדי להבטיח את הכספים הדרושים לביצוע הפרוייקט המשותף עם ישראל (במסגרת חוק כספי הפנטגון), ועתה לא ברור באם ישראל מייחסת חשיבות לעניין. רה"מ חסביר שהכל תלוי במימדי ההשתתפות הכספית של שני הצדדים, בעוד הציר הביע דעתו שבסופו של דבר יושג עיכום על בסיס של 20:80 לערך. אשר גילה הבנה וגרס שעל איפא"ק להמשיך לפעול בכיוון חלוקה פרופורציונלית של 10:90.

ד) ש"פ אסטרטגי

אשר ביקש לדעת כיצד איפא"ק יוכל לעזור לישראל בימים אלה. רה"מ השיב כי מן הראוי שיעודדו הרחבת שיתוף הפעולה האסטרטגי. חיוני שנרגיש מוצאות מוחשיות מש"פ זה. אין איש בארה"ב המייעץ לנו להקטין סד"כ צה"ל, ומידי שנה הולכות וגדלות העלויות, דבר שמקשה עלינו מאד. לפיכך יש לעשות להשגת עבודה לתעשיה הצבאית שלנו. בוב אשר העיר שלנוכח המגמות ה"פרוטקשיוניסטיות" בארה"ב כיום, קשה לטעון שיש להעביר עבודה והזמנות מחוץ לגבולות ארה"ב. ח"כ מרידור הביע דעתו שלעומת ארה"ב התעשיה שלנו מזערית ולכן האימפקט שולי לחלוטין.

ה) יהודי בריה"מ

ח"כ מרידור התייחס לנושא זה, גם בקונטקסט של העזרה אפשרית מצד איפא"ק. סיפר שבשיחות עם הנשיא ועם המזכיר הוא שם את הדגש על ההיבט הישראלי של עליית זו, ואילו רה"מ העיר ששולץ היה מרוצה מהצגתו של מרידור. טוב היה שפאואל שמע ההצגה, הואיל והוא יוצא בשבת לג'נבה לשיחות עם הסובייטים, ובין היתר ידונו על נושא זכויות האדם. בהקשר זה הצביע מרידור על מימדי ההגירה המשמעותיים ביותר של גרמנים מהגוש הסובייטי לרפ"ג למן סוף מלחמת העולם השניה בכוח עקרון ה- REPATRIATION. הציע שנפעל ל- REPATRIATION של יהודי בריה"מ עם משפחותיהם בישראל. רה"מ ציין שגם רייגן וגם שולץ מוצאים

END

טופס מברק
דף 3 מתוך דפים
סווג בטחוני שמור
דחיפות מידי
תאריך/ז"ח
מס' מברק

434/570 3/4

עניין רב בנושא יהודי בריה"מ והצלחת המאמצים למענם, מה גם שמן הסתם שולץ מחייב את קיום ההפגנה ההמונית למען יהודים אלה ב-6 בדצמבר.

ו) ישראל-דראייפ

בתשובה לדיין, אמרו רה"מ והשגריר שנושא זה לא עלה בשיחות שנוהלו בבית הלבן ובמחמ"ד . רה"מ הוסיף שבשיחות שקיימו בפברגאר ש.ז התענין שולץ בסוגיה ויינתן ברכתו" לעמדה שמסר רה"מ , לפיה לא נחתום על חוזים חדשים עם דראייפ, אם כי נוסיף לכבד חוזים קיימים.

ז) רפורמות אלקטוריאליות

בתשובה לבוב אשר, שכדרכו העלה נושא זה, אמר רה"מ שייתכן שהצדק עם אשר וחייבים לשנות את שיטת הבחירות בישראל, אך הוא (רה"מ) אינו מוכן להפוך את הנושא לענין מפלגתי ; השינויים המתבקשים יושגו - בשעה הראוית להם.

3. קיצוצים בתקציב הסיוע ותמיכת איפא"ק בהסכם התקציבי

א. פעמיים במהלך השיחה , ציין רה"מ שהנשיא רייגן עמד על הצורך לגייס את השדולה היהודית ע"מ לקדם את התמיכה בהסכם התקציבי ובקיצוצים המחחייבים. רה"מ תהה באשר לכוונת הנשיא, ובהתלוצצות הציע אשר שאין לגלות את האמת אודות "הלובי היהודי" . הוסיף שעתה, בתום השיחות בין הקונגרס בבית הלבן יוכל איפא"ק לתמוך בהסכם שהושג. יחד עם דיין, העיר גם שרה"מ , בדברו עמם על משאלת הנשיא, יצא ידי חובה כלפי רייגן.

ב. בהקשר זה שאל רה"מ לגבי גזרל הסיוע עבור ישראל, דיין העריך שלאור ההסכם , הקיצוצים האוטומטים לא ייצאו לפועל (ליתר הדיוק יבוטלו בחודש הבא), ולפיכך הסיוע עבור ישראל לא ייפגע (WILL BE UNTOUCHED) בשה"א 1988.

ג. עם זאת העיד דיין שהמאמץ הנדרש לשמור על רמת הסיוע עבור ישראל נעשה קשה יותר מדי שנה , בציינו שהסיוע האזרחי מאויים יותר מהסיוע הצבאי. רה"מ הסביר שהסיוע

שגרירות ישראל / וושינגטון

טיפס מברק

דף 4 מתוך 4 דפים

סווג בטחוני

דחיפות

תאריך/ז"ח

מס' מברק

474/570 4/4

האזרחי והצבאי חד הם נלאחר שסקר את הישגי המשק הישראלי השנה ("השנה הטובה שידענו מזה שנים רבות"), הזכיר את העובדה שב-1988 עלינו להחזיר כבליון דולר לארה"ב בגין חובותינו. אשר התיחס להקלה שיוזמת ה-DEBT RESTRUCTURING תקנה לנו ; ותוך הבעת הבנת העיד רה"מ ששולץ בקש מאתנו לא להשמיע דבר בנושא זה.

4. השיחה התנהלה באוירה לבית ביותר. בסיכומה, ברך רה"מ את האורחים על מאמצי איפא"ק לטובת ישראל, בהערו שהם "ביצועיסטים" ותודה לקל לא חסרות להם משימות.

עמוס

למדן

שגרירות ישראל / וושינגטון

אל: המשרד, בטחון, ניו יורק

144 454 538
538

סיפס מברק

דף ___ מתוך ___ דפים

סווג בטחוני בלמ"ס

דחיפות מיידי

תאריך/ז"ח 24/11/00 נב 87

מס' מברק

1/3

אל: מצפ"א, מע"ח

דע: י. רה"מ לתקשורת
י. שהב"ט לתקשורת
רמ"ח/קש"ח
ניו יורק

סכום עתונות יומי

NEWS SUMMARY NOVEMBER 24, 1987

COLUMNS

PUT HEAT ON SOVIETS TO HELP END GULF WAR: LA Times: Nov. 23: Joyce Starr: Ms. Starr calls on President Reagan to challenge Gorbachev and bring to Iran-Iraq conflict to a peaceful conclusion. Although Gorbachev has been making many constructive overtures throughout the Middle East, he has directed a clearly disruptive policy in the Persian Gulf as Moscow is both an arms broker to Iraq and has also assumed the role of Iran's ace-in-the-hole against the US. The December summit should yield collective influence in bringing the war to a close.

BADGES FOR GODFATHERS: NYT: A.M. Rosenthal: Possibly this week, the UN will vote (the Legal Committee of the UN General Assembly) on a resolution introduced by Syria demanding a world conference that would decide that terrorism carried out by "national liberation movements" is not really terrorism after all, but legal action taken in just cause. Libya is the chief supporter behind the resolution. Mr. Rosenthal sees that Syria, who backs terrorist organizations, is trying to gain power by the resolution. Liberation rhetoric is ridiculous as a vote in favor of the resolution would be a vote for destruction.

PRESS REPORTS:

SHAMIR SAYS MIDDLE EAST TRENDS FAVOR US AND ISRAEL, DOUBTS SOVIET INROADS: WSJ: Karen E. House: Ending his visit in the US, Israeli Prime Minister Yitzhak Shamir, sounded more upbeat than usual, and said he is encouraged by the US presence in the Persian Gulf, by the apparent failure of the Arabs and the Soviets to organize an international peace conference and by at least some of the results of the recent Arab summit. Shamir saw the Arab summit in Amman as a "great success" for the US, but a mixed blessing for Israel. Shamir was comforted by a message he picked up in Washington that

the US doesn't intend to press at the Dec. 7 summit for an international peace conference on the MidEast with the Soviets. He also believes that with the PLO in disgrace, the moment has come for face-to-face talks between Israel and Jordan on how to resolve the problem of Palestinians in the West Bank and Gaza.

538-N
454-CD
144-JJ

DEPORTATION CASE TESTS IMPACT OF NONVIOLENT PROTEST IN ISRAEL: CSM: Joel Greenberg: Mubarak Awad's struggle against deportation has taken on so much popularity because of the potency and appeal of his nonviolent disobedience. The backing for Awad by some Israelis is indicative of the success his tactics might have if they were implemented by Palestinians on a mass scale. Many Israelis concede that a Gandhi-style campaign by Palestinians in the occupied terrirtoies would have a devastating effect on Israel's ability to control those areas... It would create a demoralizing effect by having to violently repress a nonviolent movement. Palestinian protest against Israel has been predominantly violent and Awad's appeal has had little impact on

2/3

SOVIET JEWS PONDER EXIT-VISA DENIALS: NYT: About 100 Soviet Jews united by their inability to emigrate, crowded into a 2-room apartment today to discuss state secrets: the secrets that keep them from leaving the Soviet Union, the secret process by which the holders of secrets are identified and the reason the secrets themselves are secret.

REFUSNIKS SAY 'SECURITY' IS SHAM AS GROUNDS FOR DENIAL OF EXIT VISAS: WP: The Soviet government excuse of denying visas for those who know state secrets has been highly criticized by a group of more than 100 people who listened to an unusual symposium entitled, "Refusal of permission to emigrate form the Soviet Union on grounds of state security." The three day symposium will address this key issue in the Soviet emigration movement. The speakers called for a procedure to rationalize what is a "collission of interests of the state and the individual," and to establish a maximum term for expiration of security clearance.

UN OPENS WAR CRIMES ARCHIVES: WP:AP The UN opened its archives on Nazi and Japanese war crimes today, exposing facts and allegations about more than 36,000 people, including Kurt Waldheim.

SOVIET EMIGRANT FINDS ADJUSTMENT TO ISRALE DIFFICULT: Baltimore Sun:AP: Ida Nudel, the Guardian Angel of Soviet Jewish dissidents who finally won a 16-year battle to emigrate, says the transformation from outcast to celebrity has left her despondent and ill at ease.

DEMJANJUK INJURED ON WAY TO HIS NAZI WAR CRIMES TRIAL:Chicago Trib:AP: John Demjanjuk injured his back during a bumpy ride from jail to his Nazi war crimes trial Monday and listened to testimony from a cot in a heavily guarded cell next to the courtroom.

IRANIANS BLAST ROMANIAN SHIP, CRITICALLY INJURING TWO CREWNMEN: WT: An Iranian warship opened fire on a Romanian-flag freighter in the gateway to the Persian Gulf yesterday, setting it ablaze and critically injuring two crewmen, Gulf based salvage executives said.

IRAN PANELS MINIMIZED FBI, CIA ROLE: WP: Despite new evidence presented in their final report of questionable CIA and FBI involvement in the Iran-contra affair, the congressional panels investigating the scandal decided not to make a major issue of the activities and declined to subject senior officials of either agency to detailed questioning.

538 -N
454 -G
144 JU

ARMS NEGOTIATORS REPORTED progress but no final accord in Geneva. Secretary of State Shultz and Soviet Foreign Minister Shevardnadze described as "constructive" a full day of talks on a treaty banning superpower arsenals of intermediate-range missiles. They also appointed two teams of negotiators, one to work on treaty details, the other on human rights and other issues, in advance of next month's summit: WSJ

3
3

Carlucci was sworn in as the 16th US secretary of defense. WSJ

dddddd.

(20)

שגרירות ישראל / וושינגטון

המשרד + בטחון

569 483

1/2

טיפס מברק

דף 1 מתוך ___ דפים

סווג בטחוני שמור

דחיפות מיידי

תאריך/ז"ח 10:30 26 נוב' 87

מס' מברק

אל: מצפ"א

דע: לשכת מנכ"ל האוצר, דברת, חשכ"ל אוצר

נגיד בנק ישראל

מקש"ח - משחב"ט

ציר, ציר כלכלי - כאן.

שיחת השגריר - סנטור אינווה (24.11)

אתמול נפגש השגריר , לבקשתו, עם הסנטור דן אינווה. השיחה ארכה כחצי שעה והתנהלה כתמיד באוירה ידידותית מאוד. השתתף הח"מ. בנפרד דווח על קטעים הנוגעים למכירת סטינגרים לבחריין ותנאי השימוש בכספי התמרה. להלן דווח על נושאים כלכליים שעלו בשיחה :-

א. הסיוע לישראל

1. ועדת המשנה לפעולות זרות (שבראשה עומד הסנטור) מתכנס ב-1.12, ותכין הצעת חוק התקצבות לסיוע החוץ. במסגרת זו, יש לצפות שהסיוע לישראל יקבע בסך של 3 בליון דולר ללא ויכוח משמעותי.

2. עם זאת, הסנטור נתקל במספר אנשי עסקים יהודים הסבורים שלנוכח בעית הגרעון התקציבי יש לקצץ גם את הסיוע עבור ישראל. יהודים אלה, המקורבים לוול-סטריט, מגלים רגישות יתר, בידעם שעומדים לקצץ כל סעיף בתקציב , והרי לא זו בלבד שאין כוונה לקצץ את הסיוע עבור ישראל אלא חותרים גם להקלות בנטל החובות. אינווה מבקש שלא נסכים לכל קיצוץ. לדבריו אין צורך בו : נכון שעומדים לקצץ את כל שאר המדינות המקבלות סיוע אך הוא (הסנטור) פועל לפי שיטת הקדימויות וניתן To Work את מלוא הסיוע שלנו לתוך הצעת החוק. אם מנהיגים יהודים יתחילו להשמיע דברים בעד קיצוץ, לא יהיה ניתן לעמוד בפני הלחצים.

3. השגריר הביע תהיות מדברי אינווה. איש מהרחוב היהודי לא הציע באזנינו שנסכים לקיצוץ; ובוודאי לא מנהיגים יהודים. יתכן שאנשי שיחו של הסנטור התביישו לפנות אלינו וככל הנראה הם מנסים להיות "יותר קתולים מהאפיפיור". בכל מקרה, אין בכוונתנו להציע או להסכים לקיצוץ בסיוע שלנו.

שבה הגיע מעמד מעמד כיון מאמרו מיוחדי כלכלה בנק ישראל דברת
ומאמר חשק כאלי

שגרירות ישראל / וושינגטון

טופס מברק

דף 2 מתוך דפים

סווג בטחוני

דחיפות

תאריך/ז"ח

מס' מברק

483/519 2/2

ב. הורדת שעורי הריבית בחובות ה- FMS

1. הסנטור אישר שבכוונתו להציע את יוזמתו בנדון במסגרת ה-MARKUP חנ"ל ב-1.12. ביקש שנפעל בתקדם אצל הקונגרסמן סיד ייטס (דמוקרט משיקגו, זקן המנרשים היהודים) ושנשכנע אותו להשמיע את תמיכתו ביוזמה. לדברי אינוות, ייטס הינו אחד מהותיקים בקונגרס ושייך ל"ממסד הקונגרסיונלי", היה והוא לא יַיחֵס חשיבות ליוזמה בפומבי, אזי יספק תירוץ נח לאחרים לא לתמוך בה. כשלעצמו, יבהיר אינווה ב"רקורד" שלדעתו ארה"ב גרמה לכך שישראל נושאת בנטל כבד של חובות, כתוצאה ממכירת נשק אמריקאי למדינות ערב, מדיניות שחייבת את ישראל לקנות נשק במקביל ע"מ לשמור על מאזן כוחות. ברם אין די בדברים שהוא ישמיע, כי לזמה "נקודות טורפה פוליטיות מסוימות": התכנית להורדת שעורי הריבית תהיה פתוחה לכל מדינה זרה שעומדת בתנאים, בעוד שלא תהיה תכנית דומה לחקלאים האמריקאים. יהיו כאלה שיתריעו ויתרעמו נגד היוזמה, ובראשם הקונגרסמן דיוויד אובי (יו"ר ועדת המשנה לפעולות זרות בבית הנבחרים), ולכן חיוני שסיד ייטס (שהוא חבר בכיר בועדה זו בבי"נ) יתן גיבוי לתכנית ויביע את תמיכתו ברבים.

2. השגריר אמר שיש לנו מלוא האמון בסנטור. היוזמה שלו הוזכרה במהלך שיחות רה"מ בוש' ביום ו' שעבר, ולדעת המזכיר שולץ זה נושא שהשקט פה לנו. אולם עצתו הנאמנה של אינווה מקובלת עלינו, נפעל כמצוותו, ונדבר בתקדם עם סיד ייטס.

מלוה הרצ

למדן

שר העבודה והרווחה

לראש הממשלה, שלום

רשמתי סכום פגישתי עם מר
ויבדרב מורפי, רבי שפוות על
ויבדר המפיני בשקידתו ושהות הוושינגטון.

בברכה,

מאיר שבת

25/11/87

שגרירות ישראל / וושינגטון

אל: המשרד

229

טופס מברק

דף 1 מתוך 3 דפים

סווג בטחוני סודי

דחיפות מיידי

תאריך/ז"ח 1215 10 נובי 87

מס' מברק

אל: מצפ"א

חלשכת שר העבודה והרווחה

דע: ארבל 2, (חלק בי של השיחה על ישייע).

לשכת רוה"מ

מאת: דוד מחני, וושינגטון

הנדון: שיחת שר העבודה והרווחה עם ריצ'רד מרפי (11/9)

מרפי: פתח וציין שחזר מביקור באזור ועתה הוא צופה על הפסגה הערבית לראות תוצאותיה. עד כה שם לב שהמלך חוסיין בדבריו מתמקד על המפרץ ונגע קלות בתהליך השלום. בישראל כולם רוצים שלום אך מתווכחים על דרך השגתו.

השר: כולם רוצים שלום אך השאלה היא כצד להשיגו. עד הרחיקות איך הוא מוכן ליצירה בינלאומית אך אולי הזמן שנותר יוצר הזדמנות להעלות ולשקול רעיונות חדשים. יש לשים לב שחוסיין כשנמצא בתוך אחיו מהעולם הערבי מדבר כמוהם ושונה כשנפגשים עמו לבדו. כשהוא לבדו הוא מתון יותר. השר שאל וענה מה האפשרויות של חוסיין: פשרה טריטוריאלית (חוסיין אינו מסכים ואינו רוצה בכך) שליטה (Control) על השטח? (גם בכך אינו רוצה), מדינה פלסטינית? (לא), מה נותר? לחזור לתוכנית האוטונומיה המלאה. זה גם האינטרס שלנו וזו יכולה להיות הדרך היחידה לשרת גם את האינטרסים של חוסיין. חוסיין לא יסכים לחזור לשטחים כי אוכלוסית ירדן מזרחה מהנהר היא כבר ב - 60% פלסטינית. חוסיין, המעוניין בהמשך שושלתו, לא יוכל לעשות זאת אם יתווספו לו השטחים.

מרפי: חוסיין הבהיר שהועידה נחוצה לו אם הוא לא מקבל חזרה את 100 האחוזים של השטחים. בכל מו"מ שיש בו פשרה, אי אפשר לעשותו לבדו ולכן חיונית לו הנוכחות המשותפת עם הפלסטינים. אולי יש צדק בדברים שנאמרו כאשר דנים באורח אבסטרקטי וקשה לדעת מה ירדן תעשה כאשר יתנהל מו"מ. הירדנים מוכנים לויתור אך לא למו"מ ישיר עם ישראל בלבד. השנתיים האחרונות עברו במציאת המסגרת המתקבלת ע"י ישראל וע"י ארה"ב. כשאין פעילות בתהליך, "החום" עולה וזה אינו בריא לאזור. יכול להיות שהועידה הבינלאומית מתה לפי שעה, אך המזכיר אמר שנמשיך לעבוד ולחפש נוסחה.

השר: דברי היו תגובה על הדברים לגבי חוסיין. בליכוד סבורים שהועידה תהיה כישלון כי אם סוריה ובריה"מ סין, בריטניה וצרפת ישתתפו יתמכו בעמדת הערבים. חוסיין אינו יכול להיות יותר פשרן מבריה"מ, למשל. אם הועידה תכשל נעמוד עם מצב יותר גרוע. גם אם ארה"ב תהיה

שהיה הכלל לשל הנוכח בינלאומי בגבעת מחנה ארבל ב שהתבודה, ולמרכז הדת שהבטל הבינ שלמן ו ליאור בגבעת

שגרירות ישראל / וושינגטון

טופס מברק

דף 2 מתוך 3 דפים

סווג בטחוני

דחיפות

תאריך/ז"ח

מס' מברק

2/3

אובייקטיבית בועידה, יתר המעצמות והערבים יטילו האשמה עלינו.

מרפי: אין בטחון שתוצאות הועידה יהיו כשלון, המזכיר ימשיך לחפש דרך שהמו"מ ימשך, תוך ידיעת המגבלות משני הצדדים.

השר: (לבקשת מרפי עבר לדבר על נתונים) בארץ עובדים כיום 90-95 אלף פועלים מיש"ע. ממוצע האבטלה בשטחים הוא כ - 3% בעוד שהממוצע בתחומי הקו הירוק הוא 6.5% . בחודשים האחרונים הוא בקו עליה. מעל ל - 60% מהפועלים בשטחים מאורגנים והשאר עובדים בעזרת מתווכים ובצורה לא מאורגנת. בשל התנאים במפרץ והעדר כספים מורגשת חזרה של עובדים מאזורים אלה ליש"ע. חלק מהמאמץ של ישראל הוא להבטיח הזכויות הסוציאליות של העובדים.

מרפי: אכן ההגנה על העובד בישראל היא הגבוהה ביותר באזור. ארה"ב עובדת באזור על מה שנקרא עכשיו "איכות החיים", ומנסים להעביר התקציב (14 מיליון דולר השנה) דרך ירדן. האם לישראל אכפת לגבי איכות החיים?

השר: יש להבחין בין איכות-חיים ורמת-חיים. חובת ישראל להעלות רמת החיים גם ללא קשר להתפתחות המדינית, למושג "איכות חיים" יש קונוטציה פוליטית. בממשלה יש הסכמה ברורה לגבי רמת החיים כולל הכשרה מקצועית וכיו"ב, כאשר המבט על התעסוקה ביש"ע היא בעיניים לא מדיניות.

מרפי: למרות הקיצוצים, נמשיך להעביר כספים דרך ירדן לפרוייקטים עבור תושבי השטחים. בהמשך שאל מרפי לגבי יהדות איראן.

השר: חיים כיום 25-30 אלף. בעבר יכלו לברוח לתורכיה אך עתה התורכים והאיראנים הסכימו לגבי הדשר הדדי אחרי האלונים הדדיים לדון דדיבד [illegible] נתיב זה.

מרפי: האם ניתן לדבר על "רדיפת יהודים" (persecution)?

השר: לא כל כך אם כי האווירה היא אווירת רדיפה.

מרפי: ארה"ב פועלת במדינות המפרץ ובאו"ם להגיע להפסקת אש. יש לזכור שבאיראן יש הנהגה מסוכנת לאזור כולל לישראל, מסוכנת אפילו יותר מהאלמנטים הפלסטינים המסוכנים. ארה"ב ממשיך לחפש דרכים להצלת יהדות איראן ויהדות סוריה.

השר: יש קולות אצלנו לכאן ולכאן. עמדתנו קרובה לעמדת ארה"ב. חומייני ומשטרו קיצוניים ומסוכנים לישראל. אנו פוגשים הקיצוניים האיראנים בלבנון. הערבים ובהם הסעודים צריכים, כמו ישראל, לחשוש ממשטרו של חומייני.

שגרירות ישראל / וושינגטון

ט ו פ ס מ ב ר ק

דף 3 מתוך 3 דפים

סווג בטחוני

דחיפות

תאריך/ז"ח

מס' מברק

3/3

השיחה ארכה כ - 45 דקות והייתה ענייניית. השתתפו מצידם גם הירש, נובל (המטפל בנושאי כלכלה במחלקת ישראל) ומקנזי (המטפל בענייני עבודה באגף מז"ח) ומצידנו דני בלוך, החתום מטה ונציג משרד העבודה בנ"י בעוזרתו.

מתנ'י

שגרירות ישראל / וושינגטון

המשרד + בטחון

1/2

485 571

טופס מברק

דף 1 מתוך 2 דפים

סווג בטחוני ~~שמור~~ ס"ד

דחיפות מיידי

תאריך/ז"ח 10:00 26 נובי' 87

מס' מברק

אל: מצפ"א, ממ"ד

דע: מקש"ח - משהב"ט

לשכת רה"מ

הסנטור אינווה וסטינגרים לבחריין

מתוך שיחת השגריר - הסנטור, אתמול (24) :

1. במהלך השיחה העלה הסנטור את נושא התיקון שהציע הסנטור דניס דה-קונסיני (דמוקרט מאריזונה) שמטרתו לאסור על מכירת טילים מדגם הסטינגר למדינות המפרץ (ראו נא מברקנו ש"ש 67 ת"ש 69 לבטחון - מה-3 נובי'). בכוונת דה-קונסיני לנסות ולהצמיד תיקון זה לחוק ההקצבות לסיוע החוץ שיוכן בישיבת ועדת המשנה לפעולות זרות ב-1.12).

2. כשלעצמו, תומך אינווה בתיקון זה באופן כללי - אך לדידו יהיה עדיף לרשום בו חריג כך שלא יחול על בחריין, מדינה זו ענזרת לארה"ב יותר מכל מדינה אחרת באזור. בסך הכל היא מבקשת 25 (עשרים וחמישה) סטינגרים בלבד, ועד היום הרבה יותר מ-25 סטינגרים נגנבו מידי אחרים שקבלו כלי זה. ארה"ב תדרוש נקיטת כל האמצעים המתבקשים לשמור עליהם כך שלא יפלו בידיים בלתי רצוינת, בניגוד לנעשה עת מכירת טילים כאלה לאפגניסטאן (בזמנו התנגד אינווה לעסקה ההיא, שהיתה מעין "מציאה" למוכרי נשק בשוק השחור, לדבריו.) לדעתו, מסירת סטינגרים לידי הבחריינים לא תסכן את בטחון ישראל. חיל הים האמריקאי, הנהנה משירותים טונים בבחריין, יכול להשלים עם האיסור על אספקת סטינגרים לשאר מדינות המפרץ אך אין לכוחות המזוינים ולממשל האומץ להענות לבקשת בחריין, מה עוד שלהערכתם "הרווח מההשקעה הקטנה הזו יהיה גדול מאוד", כדברי הסנטור.

3. השגריר ציין שהנושא עלה בשיחת רה"מ עם הנשיא בבית הלבן ביום וי שעבר. רה"מ העיר שאין אנו מתנגדים לאספקת נשק לכל מדינה ערבית שמוכנה לשאת ולתת עמנו בדבר השלום. מדברי רה"מ עלתה בבירור התנגדותנו למסירת טיל ה"ה לידי מדינות ערב, במיוחד לאור העובדה שהוא כלי אידאלי עבור טרוריסטים וקל מאוד להעברה מיד ליד.

[illegible]

[illegible]

שגרירות ישראל / וושינגטון

ט ו פ ס מ ב ר ק

דף 2 מתוך 2 דפים

סווג בטחוני

דחיפות

תאריך/ז"ח

מס' מברק

485/571 2/2

4. הסנטור העיד שהוא מבין את עמדתנו , בציינו שהדברים שהוא מסר לנו היו נגזרים "ממדיניותו" לשתף אותנו בכוונותיו במידה והן נוגעות לנו.

. בכך איננוה נתן לנו להבין מעל לכל ספק שבכוונתו לעשות במרץ למען חריג לטובת בחריין בתיקונו של דה-קונסיני. (כזכור בשבוע שעבר הקונגרסמן סטיב סולארז' פעל - ללא הצלחה - בכוון זה , במסגרת הדיון בחוק הסיוע שהתקיים במליאת בית הנבחרים)

אפרים למדן

למדן

שגרירות ישראל / וושינגטון

סופס מברק

דף 1 מתוך 1 דפים

סיווג בטחוני שמור

דחיפות מיידי

תאריך/ז"ח 17:40 24 נוב'

מס' מברק

המשרד

457 - ט

541 מס'

אל: מזכ"ל
רל: מנכ"ל, יועמ"ש, מנהל - אגף

הנדון: סיוע חוץ ודן גליקמן

בודאי ראיתם את הידיעה בידיעות אחרונות תימם ובה הכתב מצטט את גליקמן בדבר קיצוץ בשעור שני אחוז מהסיוע לישראל.

לידיעתכם שגינאי וגליקמן נפגשו בארוע חברתי בסוף השבוע ומשם הידיעה, אותה השמיע גליקמן באזני אחרים בארוע, לרבות הציר. גליקמן, שהגא יהודי נידידותי, איבו עוסק מקרוב בנושאי סיוע ותקציב. המידע שצוטט מפיו אינו תואם את המידע שבידינו, והמובן אליכם עם קבלתו. כמוסבר, אם ההסכמה שהושגה בפסגה התקציבית אמנם תמומש, לא צפוי קיצוץ, ואם היא לא תצא לפועל, הקיצוץ יהיה בשעור אחר.

טובה הרצל

טובה הרצל

טובה הרצל מנכ"ל מלמנכ"ל בירן מלמנכ"ל מינרבי כל כלא ב אורה
2 3 3 1 1 2 1 1 3

משרד החוץ-מחלקת הקשר

18774 תאריך : 26.11.87

** נבנס סודי
**
**
**

מרזם:11,18774
אל:המשרד
מ-:רוש,נר:557,תא:251187,זח:1300,דח:מ,סג:ס
נד:@

סודי/מידי

אל:מצפ'א

דע:מקש'ח -משהב"ט (הועבר בנר 478)

דע:השגרירות, לונדון

טילי AIM-L-9 לירדן

מתוך שיחה אתמול (24) עם ג'רי קונולי (האחראי לענייני מז"ת בצוות העוזרים של ועדת החוץ בסנט).

1. ע"מ לקדם את מכירת המטוסים מדגם טורנדו לירדן, הבריטים מבטיחים לירדנים שהמטוסים יצויידו בטילים מהדגם הנ"ל.

2. הדבר נודע לקונגרס רק בשבוע שעבר כאשר זיק מרפי בקש לדבר טלפונית עם עוזרים בועדת החוץ בשני הבתים. מרפי טען שעל ידי כך, הוא יוצא ידי חובה כלפי הקונגרס וכלפי החובה להתיעץ בכל הקשור למכירות נשק למדינות ערב. הוא טען גם שלמעשה אין צורך בהתיעצות כי הכורכה למערכות שלמות, והרי הטילים הנ"ל יהיו רק חלק ממערכת (שהיא המטוס על כל ציודו).

3. לעומתו טען קונולי שלפי החוק, אין לספק נשק לירדן עד שלא תפתח נמו"מ על השלום עם ישראל. מרפי השיב שמדובר על תיקון בלתי מחייב בנוסח SENSE OF CONGRESS

4. קונולי מודה שבנקודה אחרונה זו הצדק עם מרפי, אך

[illegible]

[illegible]

[illegible]

כרונת המחרקקים לא משחמשת לשתי פכים. להערכתו הממשל כבר הסמין את הבריטים למסור לירדנים שיקבלו את הטרלים והוא (קבנבלי) מרדאג מארד מהחמשחרות הן לגופה, והן מבחינת המרשבות שהממשל נרתן לחרק. הוא מוסיף להערכתו שברצון הממשל להגביר מכירת נשק למדינות ערב בשנה הבאה והעסקה הכ"ל איננה אלא האיתות הראשון לכן שטרם תכס תשומת הלב של המחוקקים.

5. ננסה לברר ועוד נבריק.==

למדן.

תפ: שהח,רהמ,שהבט,מנבל,ממנבל,ר/מרכז,רס,אמן,ממד,בירן,מצפא, אירב

[illegible]

[illegible]

2. [illegible].--

[illegible].

[illegible]

88

שגרירות ישראל / וושינגטון

טופס מברק

דף 1 מתוך 3 דפים

סווג בטחוני סודי

מיידי

דחיפות

תאריך/ז"ח 0900 24 בנוב' 87

מס' מברק

1/3

528

המשרד

אל: מצפ"א, ממ"ד

מאת: אלי אבידן/וושינגטון

משיחת הציר-אד דריאיאן. נכח ג'והן הירש.

פגישת ארמקוסט -ורונצ'וב בג'נבה

1. דריאיאן מעריך שמכל שלושת הנושאים שהועלו בין השניים בג'נבה - אפגניסטן, מפרץ, מזה"ת (ע"פ סדר חשיבותם זה) מסתמנת פתיחות מסויימת בנושא אפגניסטן שהאמריקאים מנסים לעמוד על טיבה. השיחות בין השניים בסוגיה זו היוו פתיחה כלשהי ואם יש לסוב' משהו להציע עוד בתקופת הממשל הנוכחי, המבחן אולי האחרון יהיה בפסגה בוושינגטון, בה יעלו המפרץ אפגניסטן והמזה"ת.

2. באשר לאפגניסיטן, דריאיאן פרט שהמוקד בשיחות היה מסביב ללוח זמנים מקוצר באשר לנסיגה שיהיה הקטליזטור לגבי צעדים נוספים - הקמת ממשלה חדשה. האמריקאים גם הודיעו חד משמעית שנוסחת נגיבולה - צרוף אלמנטים לממשלה הנוכחית, בלתי מקובלת עליהם ואין לה סיכוי שתתקבל ע"י המוג'הידין. ארה"ב עומדת על הקמת ממשלה חדשה רחבה שתייצג את כל חלקי האוכלוסיה. ישנו פער בין ההצהרות הסוב' לבין המעשים בשטח, אך הם יוצרים רושם שהם נוטים להתפשר על לו"ז מקוצר לנסיגה "אולי עוד ב-88 בג'נבה". ורונצ'וב לא התייחס למסגרת זמן ספציפית ועל כך ישנם ספקולציות. ההנחה היא שאם יבואו עם לו"ז ריאליסטי אפשר ומדובר במסגרת של 8 חדשים, אחרת, כך נאמר לו ארה"ב תגביר תמיכתה במוג'הידין ובפקיסטאן. גיבוי הדברים במעשים מצד הסוב' ימצא את ארה"ב במצב של "הושטת כתף" כפי שהציעה בג'נבה - ערבויות נייטרליות וכד'. עליהם לקבל החלטות קשות. ורונצוב היה מוכן לנוסחת לו"ז מקוצר לנסיגה, ללא התחייבות ספציפית אך בהעדר זיקה להקמת ממשלה זמנית חדשה. דריאיאן הטעים שהסוב' עובדים על נגיבולה בנוגע ל - PDPA וכן לדומיננטיות של המפלגה. ורונצ'וב הסכים גם שיש מקום להוביל תפקיד למלך בממשלה הזמנית במסגרת הקמת מעין "מועצת זקנים" (שורא). הוא ציין (INDICATED) את ההסכם בשעתו לגבי אוסטריה כמודל לאפגניסטאן. הסוב' רוצים "כח שלום", אך טרם ברור אם באמצעות האומ', ארה"ב תצטרך עוד לדון עם פקיסטאן בסוגיה. ורונצ'וב יבקר בקאבול עוד החודש.

36

../2

שגרירות ישראל / וושינגטון

ט ו פ ס מ ב ר ק

דף 2 מתוך 3 דפים

סווג בסחוני

דחיפות

תאריך/ז"ח

מס' מברק

2/3

528

דריזיאן סיכם שהאמריקאים ממשיכים להיות סקפטיים שאולי מדובר במהלך סוב' להכנת הקרקע לקראת הפסגה, מהלך המכוון להישג תעמולתי או שמאחוריו מסתתרת כוונה רצינית ביחס לאפגניסטאן. הפסגה תהווה חזדמנות אחרונה "לא נניח להם להשיג PUBLIC CREDIT ללא הוכחה במעשים". נאמר להם במפורש שאפגניסטאן היא שאלת מפתח ביחסים. השיב, לשאלת הציר, שאין עדיין שפה משותפת לגבי הודעת הסיכום בפסגה בעניין אפגניסטאן ושהצדדים מרוחקים עדיין מכך.

3. מפרץ. דריזיאן הטעים שהשיחה היתה עירנית, לא השיגה הרבה. בנושא המרכזי, הצטרפות ברה"מ לנוסח החלטה שניה באו"מ, ורונצ'וב הגיב שמהלך כזה לא יהיה אפקטיבי. ארה"ב הסכימה שלא ניתן לחסום אספקת נשק לאיראן בצורה הרמטית תוך שציינה נסיונה במבצע STAUNCH, אך ככל שיסגרו מקורות אספקת נשק כך יכבד על איראן. ארה"ב תמשיך ללחוץ לקבלת החלטה שניה ע"מ שאיראן תקבל 598 ולשם כך על ברה"מ לש"פ עם ארה"ב. ארמקוסט הדגישה שארה"ב "לא מאושרת" מפעילות סביב איראן. הזכיר סין וארצות מזא"ר. לשאלת הציר השיב דריזיאן שאין בידם אישור על רכבת אוירית צבאית לאיראן. הגדיר את ההצעה לכח ימי או"מ כ - NON STARTER. זה יפגע UNDER CUT בשליחות המזכ"ל ובביצוע החלטה 598. האמריקאים מבינים זאת כדרך לסיכוי חצי האמריקאי מהמפרץ. הסוב' להערכתו לא לוקחים זאת ברצינות, על אף הויכוח הנוקב בסוגיה בג'נבה, אלא כלחץ תעמולתי על ארה"ב. הסתבר שככל שארמקוסט לחץ כך ורונצ'וב התחמק באשר לש"פ בנוגע להחלטה.

4. מזה"ת. הציר הקדים שבשיחת רה"מ שמיר עם המזכיר הובן שלא היה שום מימד אופרטיבי בשיחות בג'נבה. דריזיאן הטעים שארה"ב מציגה שאלה בפני ברה"מ - האם רוצה לשחק תפקיד במזה"ת או לתרום לשלום ואז עליה להוכיח זאת במעשים כגון בעניין יציאת יהודים, משלוחי נשק לאש"פ ולסוריה. לשאלת הציר בענין עמדת ברה"מ בשאלת ייצוג אש"פ, השיב דריזיאן שורונצ'וב דיבר על הועידה הבינ"ל אך ללא מימד של דחיפות, כאילו שהסכין לכך שזה לא יקרה לפני הבחירות בארה"ב ובישראל. דחה פתרונות ביניים ובאשר לאש"פ נקט בלשון כפולה. בתחילה אמר שאש"פ חייב להשתתף אך מאוחר יותר הטעים שעל הצד הערבי לקבל החלטה בנידון. ורונצ'וב התייחס לכך שבישראל קיימת דחיפות בסוגיית ההסדר המדיני ושלגורבצ'וב יהיה מה להגיד בפסגה. ציין את שיחות פוליאקוב-מרפי כטובות אך טרם ענו לשאלות שהציג בפניו מרפי. בסה"כ דריזיאן הגדיר את השיחה בג'נבה בסוגיית מזה"ת "כמאכזבת".

../3

טופס מברק

דף 3 מתוך 3 דפים

סווג בטחוני

דחיפות

תאריך/ז"ח

מס' מברק

5. לשאלות בעניין הפסגה בעמאן, השיב שהסוב' בחרו להתייחס לנושאים ספציפיים, כגון תמיכה בועידה בינ"ל, הכרה באש"פ וכד'. דריפיאן חזכיר שהותו של בן שאכר בוושינגטון במסגרת הועדה הצבאית המשותפת (JMC). באשר לביקור מובראק, הטעים שיתכן שיבוא בתחילת השנה הבאה, ביחוד לנוכח חידוש היחסים עם מדינות ערב, אך טרם נקבע דבר.

אלי אבידן

אא.

שמה רהב שהמל גנל גנגל מירן גלבוא רלגיסב גלגה רם אומן אילים
2 3 1 3 1 1 2 1 4 יואל 4 1

שגרירות ישראל / וושינגטון

המשרד

573

טופס מברק

דף מתוך דפים

סווג בטחוני עודי

דחיפות מיידי

תאריך/ז"ח ~~25 נוב 1630~~

מס' מברק

אל: מנכ"ל אוצר

מצפ"א

ממ"ד

הקדמת תשלום החוב.

שוחחתי על כך עם אוקלי מהמועצה לבטחון לאומי האומר שגם להם וגם לקרלוצ'י שר ההגנה החדש יש עניין בנושא. הצעתי לו שקרלוצ'י יפעל לרכך את ג'ים בייקר שר האוצר, המתנגד לתכנית (בשל היותה תקדים לגבי חובות החרם) ואוקלי הסכים לפעול בכוון זה. הסבתי חשומת לבו לכך שמובארק מגיע - לדבריו בשבוע האחרון של ינואר - ובודאי ירצו לבוא לקראתו בנושא שגרם לדחית הביקור בשנה שלמה. אוקלי הוסיף שזה נכון וגם לגבי תורכיה.

ערן

שיבת הדגל שהכנו מעל מעמד בין מלפני מיקרוי מלמה
הלוגרכ אולר

28

שגרירות ישראל / וושינגטון

סופס מברק

דף / מתוך 3 דפים

סיווג בטחוני סודי

מדרג

דחיפות

תאריך/ז"ח 0900 24 בנוב' 87

מס' מברק

1/3

528

המשרד

אל: מצפ"א, ממ"ד

מאת: אלי אבידן/וושינגטון

משיחת הציר-אד דריקיאן. נכח ג'והן הירש.

פגישת ארמקוסט -ורונצ'וב בג'נבה

1. דריקיאן מעריך שמכל שלושת הנושאים שהועלו בין השניים בג'נבה - אפגניסטן, מפרץ, מזה"ת (ע"פ סדר חשיבותם זה) מסתמנת פתיחות מסויימת בנושא אפגניסטן שהאמריקאים מנסים לעמוד על טיבה. השיחות בין השניים בסוגיה זו היוו פתיחה כלשהי ואם יש לסוב' משהו להציע עוד בתקופת הממשל הנוכחי, המבחן אולי האחרון יהיה בפסגה בוושינגטון, בה יעלו המפרץ אפגניסטן והמזה"ת.

2. באשר לאפגניסטן, דריקיאן פרט שהמוקד בשיחות היה מסביב ללוח זמנים מקוצר באשר לנסיגה ויהיה הקטליזטור לגבי צעדים נוספים - הקמת ממשלה חדשה. האמריקאים גם הודיעו חד משמעית שנוסחת נג'יבולה - צרוף אלמנטים לממשלה הנוכחית, בלתי מקובלת עליהם ואין לה סיכוי שתתקבל ע"י המוג'הידין. ארה"ב עומדת על הקמת ממשלה חדשה רחבה שתייצג את כל חלקי האוכלוסיה. ישנו פער בין ההצהרות הטוב' לבין המעשים בשטח, אך הם יוצרים רושם שהם נוטים להתפשר על לו"ז מקוצר לנסיגה "אולי עוד ב-88 בג'נבה". ורונצ'וב לא התייחס למסגרת זמן ספציפית ועל כך ישנם ספקולציות. ~~ההנחה הינו שאם יגיעו~~ עם לו"ז ריאליסטי אפשר ומדובר במסגרת של 8 חדשים, אחרת, כך נאמר לו ארה"ב תגביר תמיכתה במוג'הידין ובפקיסטאן. גיבוי הדברים במעשים מצד הסוב' ימצא את ארה"ב במצב של "הושטת כתף" כפי שהציעה בג'נבה - ערבויות כייטרליות וכד'. עליהם לקבל החלטות קשות. ורונצוב היה מוכן לנוסחת לו"ז מקוצר לנסיגה, ללא התחייבות ספציפית אך בהעדר זיקה להקמת ממשלה זמנית חדשה. דריקיאן הטעים שהסוב' עובדים על נג'יבולה בנוגע ל - ~~אמנם~~ וכן לדומיננטיות של המפלגה. ורונצ'וב הסכים גם שיש מקום להועיד הפקיד למלך בממשלה הזמנית במסגרת הקמת מעין "מועצת זקנים" (שורא). הוא ציין (INDICATED) את ההסכם בשעתו לגבי אוסטריה כמודל לאפגניסטאן. הסוב' רוצים "כח שלום", אך טרם ברור אם באמצעות האומ', ארה"ב תצטרך עוד לדון עם פקיסטאן בסוגיה. ורונצ'וב יבקר בקאבול עוד החודש.

../2

שהיה הכל שהכל נשל נלמנסל ביין נבפנו הלנמכ נגבם רפ אולן אוים
2 3 1 3 1 1 2 1 4 ואיפ אל 1

טופס מברק
דף 2 מתוך 3 דפים
סווג בטחוני
דחיפות
תאריך/ז"ח
מס' מברק

דריזיאן סיכם שהאמריקאים ממשיכים להיות סקפטיים שאולי מדובר במהלך סוב' להכנת הקרקע לקראת הפסגה, מהלך המכוון להישג תעמולתי או שמאחוריו מסתתרת כוונה רצינית ביחס לאפגניסטאן. הפסגה תהווה הזדמנות אחרונה "לא נניח להם להשיג PUBLIC CREDIT ללא הוכחה במעשים". נאמר להם במפורש שאפגניסטאן היא שאלת מפתח ביחסים. השיב, לשאלת הציר, שאין עדיין שפה משותפת לגבי הודעת הסיכום בפסגה בעניין אפגניסטאן ושהצדדים מרוחקים עדיין מכך.

ג. מפרץ. דריזיאן הטעים שהשיחה היתה עידנית, אך לא השיגה הרבה. בנושא המרכזי, הצטרפות ברה"מ לכוסח החלטה שניה באו"מ, ורונצ'וב הגיב שמהלך כזה לא יהיה אפקטיבי. ארה"ב הסכימה שלא ניתן לחסום אספקת נשק לאיראן בצורה הרמטית תוך שציינה נסיונה במבצע STAUNCH. אך ככל שיסגרו מקורות אספקת נשק כך יכבד על איראן. ארה"ב תמשיך ללחוץ לקבלת החלטה שניה ע"מ שאיראן תקבל 598 ולשם כך על ברה"מ לש"פ עם ארה"ב. ארמקוסט הדגישה שארה"ב "לא מאושרת" מפעילות סביב איראן, הזכיר סין וארצות מזא"ר. לשאלת הציר השיב דריזיאן שאין בידם אישור על רכבת אויירית צבאית לאיראן. הגדיר את ההצעה לכח ימי או"מי כ - NON STARTER. זה יפגע UNDER CUT בשליחות המזכ"ל ובביצוע החלטה 598. האמריקאים מבינים זאת כדרך לפיכוי הצי האמריקאי מהמפרץ. הסוב' להערכתו לא לוקחים זאת ברצינות, על אף הדיכוח הנוקב בסוגיה בג'נבה, אלא כלחץ תעמולתי על ארה"ב. הסתבר שככל שארמקוסט לחץ כך ורונצ'וב התחמק באשר לש"פ בנוגע להחלטה.

4. מזה"ת. הציר הקדים שבשיחת רה"מ שמיר עם המזכיר הובן שלא היה שום מימד אופרטיבי בשיחות בג'נבה. דריזיאן הטעים שארה"ב מציגה שאלה בפני ברה"מ - האם רוצה לשחק תפקיד במזה"ת או לתרום לשלום ואז עליה להוכיח זאת במעשים כגון בעניין יציאת יהודים, משלוחי נשק לאש"פ ולסוריה. לשאלת הציר בענין עמדת ברה"מ בשאלת ייצוג אש"פ, השיב דריזיאן שורונצ'וב דיבר על הועידה הבינ"ל אך ללא מימד של דחיפות, כאילו שחסכין לכך שזה לא יקרה לפני הבחירות בארה"ב ובישראל. דחה פתרונות ביניים ובאשר לאש"פ נקט בלשון כפולה. בתחילה אמר שאש"פ חייב להשתתף אך מאוחר יותר הטעים שעל הצד הערבי לקבל החלטה בגידון. ורונצ'וב התייחס לכך שבישראל קיימת דחיפות בסוגיית ההסדר המדיני ושלגורבצ'וב יהיה מה להגיד בפסגה. ציין את שיחות פוליאקוב-מרפי כטובות אך טרם ענו לשאלות שהציג בפניו מרפי. בסה"כ דריזיאן הגדיר את השיחה בג'נבה בסוגיית מזה"ת "כמאכזבת".

../3

שגרירות ישראל / וושינגטון

3/3

528

ט ו פ ס מ ב ר ק

דף 3 מתוך 3 דפים

סווג בטחוני

דחיפות

תאריך/ז"ח

מס' מברק

5. לשאלות בעניין הפסגה בעמאן, השיב שהסוב' בחרו להתייחס לנושאים ספציפיים, כגון תמיכה בועידה בינ"ל, הכרה באש"פ וכד'. דריקיאן הזכיר שהותו של בן שאכר בוושינגטון במסגרת הועדה הצבאית המשותפת (JMC). באשר לביקור מובראק, הטעים שיתכן שיבוא בתחילת השנה הבאה, ביחוד לנוכח חידוש היחסים עם מדינות ערב, אך טרם נקבע דבר.

אלי אבידן

אא.

22.11.87.

בקשות נוספות לדיונים לישיבת הממשלה על פגישת רה"מ בוושינגטון

(29/4/87) (~~27/11/87~~)

1. התקשורת האמריקאית מקדישה מקום נרחב לכינוי פגישת רה"מ עם הנשיא מצביר המדינה. דברי רה"מ לנשיאן בעניין המיפרץ הפרסי – לפיהם הוכרח לעזרבים שהשתמשו כי בכל הנוגע לבטחון ולזכויות יכולות הן לסמוך על ארה"ב בלבד – כבר להבלטה מיוחדת, והם גם נכללו בהודעתך המיוחדת שנתת בקיד אמריקאי בכיר (מרפ) לעיתונאים, על פגישת רה"מ.

2. באוזניות הדברים של מצביר המדינה שולל לכבוד רה"מ, עשה שולל מחווה מיוחדת, והצמין את כל השיחות האמריקאיים לשיחות עם הסובייטים, להשתתף – ולגלות המנהל את המגעים עם הסובייטים בעניין פירוק הנשק גלוי הדדי – סמן שר התוך שתצר משיחות עם הסובייטים בנושא הזכויות, ואוזרבקוסט, שתצר משיחות עם הסובייטים בנושאים האזוריים – כולל הדגבה הצמרת השלושה היו תסרה תקדים והיו מוכיחה שישראל נכללה בקבוצה המצומצמת של בעלי ברית אמינים, שהם ארה"ב מבלעדי של מגעיה עם ברה"מ.

3. בינשאו יהודי ברה"מ, הדרך עדיין ארוכה עד שישגו סיכומים מספקים. יהודי ארה"ב מתחשבים הפגנה עשיר אדירה לפני פיסגת ריגן-גורבצ'וב.

4. בענין המצפה, הנטיה בארה"ב היא לתפוס ולראות מה יקרה בעקבות פיסגת רקיה-עמון. אבל ברה"מ לא מוכנים רבות לעשות משהו בדחיפות, בענייני המצפה.

5. באומן כללי - הביקור מבטיח והאווירה נהדרת.

ברה"מ קיבלו הדים נלהבים רבים לנאום ולמסר שהעביר בנאומו בפני 3500 מנהיגים יהודים בנאום זה - שריסה גלים - הדגיש בעיקר, ~~[illegible]~~ ואמר, כי אולם לדם ליהודי ארה"ב לתפוס סיכון למעלליקים. ברה"מ קשה ליהודים לעמוד בעמידה של מעשה ושמחה ~~ובעבודת הלשכה תושם~~ לעמוד.

שגרירות ישראל - וושינגטון

אל:

המשרד

סוג מברק
דף 1 מתוך 2 דפים
סווג בסחוני סודי ביותר
דחיפות מיידי
תאריך וז"ח 2300 21 נוב. 87
מס' מברק

אל: ח.ר.ב.

תרשומת שיחת רוה"מ - מרפי 21.11.87

נכחו השגריר ארד, מזכיר הממשלה א. רובינשטיין והח"מ ומצידם ג'והן הירש.
מרפי פתח באומרו שהוא רוצה להרחיב הדווח אחרי השיחות עם המזכיר אתמול והדווח של קמפלמן ורבטהד וארמקוסט. המזכיר יוצא מחר לשיחות עם שברדנדזה בג'נבה לדיון בפרטים האחרונים בנושא ה- INF ובדיקה עד היכן ניתן להתקדם בנושא ה- START . המזכיר מצפה לרעיונות מצד הסובייטים בעניין אפגניסטאן ובמיוחד לגבי לו"ז לנסיגה. הסובייטים שלחו מסרים מנוגדים. מחד הפיצו רמזים על אפשרות שיסוגו במשך השנה הקרובה אך עד כה לא היה כל שינוי. רוה"מ שאל האם יש קשר בין אפגניסטאן לבין הבעיות באוכלוסיה המוסלמית בבריה"מ. מרפי ענה שהוא חושב שיש קשר כזה אף כי פרימקוב הכחיש זאת בשיחה עמו. מרפי הוסיף שהוא משוכנע שקיימת סכנה של התפשטות הפונדמנטליזם בבריה"מ.

מרפי עבר לפרגט שיחותיו בירדן. הוא ציין כי שוחח במשך 3.5 שעות עם המלך, רוה"מ ריפאעי, מרואן קאסם ואל- מצרי. המלך מאוד מרוצה מתוצאות הפסגה בעמאן. הוא הצליח להגיע לפיוס בין חלקי המחנה הערבי ולעמדה משותפת ביניהם. הוא רואה בתוצאות הועידה הדוק המחנה המתון. ירדן היא שניסחה את הודעת הסיכום וכמעט שלא היה שינוי בטיוטה בנושאי מצרים, המפרץ ותהליך השלום. לוב הביעה הסתייגות לגבי הנוסח בנושא השלום וסוריה הסתיגה ממלה אחת בנושא עראק- איראן, אך זו לא היתה הסתייגות רצינית. המלך רואה בהודעת הסיכום צעד נוסף בהשואה להחלטת פאז בכך שלא היה אזכור לאופציה המלחמתית ביחסים עם ישראל. עיקר הדיון בעמאן היה איך להתקדם בתהליך השלום ולדעת ירדן, ההסכמה של סוריה ואש"ף לנוסחה בהודעת הסיכום של הפסגה מוכיחה שהמתונים בעולם הערבי מתחזקים. מרפי הוסיף שערפאת קיבל יחס כאלו היה אזרח ממדרגה שניה . א. רובינשטיין אמר שערפאת יכול להציג את הנוסח בעניין הועידה כתואם את הרעיון הועידה המקובל עליו, על ערפאת, והמוצא ביטוין בשלוש - ארבע השנים האחרונות בהחלטות האו"ם בנושא הועידה. מרפי אמר שאכן יש דמיון מסוים באלמנטים שמופיעים בנוסחים אלו כמו החלטת מועבי"ט 242 והשתתפות 5 הקבועות במועבי"ט בועידה.

שגרירות ישראל - וושינגטון

אל:

סוג סדרה

דף...2...מתוך...5...דפים

סווג בטחוני.....

דחיפות.....

תאריך וז"ח.....

מס' ברק.....

מרפי חזר ואמר שהמלך חש שהוא הצליח ליצור קונצנזוס לגבי תהליך השלום. היה דיון בנושא יחסי עיראק - סוריה אך לא ברור האם היו תשלומים שבעזרתם הובאה סוריה לועידה. ידוע שלפני התכנסות הועידה פגע טיל סקאד איראני בבגדד וזו היתה פגיעה אישית בנשיא אסד שפעל להמנעות איראנית מפגיעות ישירות בבגדד טרם הועידה. הטיל האיראני על בגדד איחד פלגים שונים במחנה בערבי. כנראה שהיו גם התחיבויות כספיות לסוריה אף כי ברור שהסעודים סרבו לחזור על התחיבויות ארוכות טווח מסוג זה שנתנו טרם ועידת הפסגה הערבית בבגדד. לארה"ב לא ברור מה סוג ההתחייבות הכספיות שניתן תמורת חדוש היחסים בין בגדד ודמשק. הסעודים מכחישים שהיו כאלו התחייבויות אך יש כאלו הטוענים שאכן הן ניתנו.

מרפי הוסיף שהירדנים והסעודים הובילו את הדיון בנושא המפרץ. ארה"ב מאוכזבת קצת מהעדר התיחסות בהודעת הסיכום לאמברגו נשק על איראן אך לשון ההחלטה חזקה דיה במה שקשור להחלטת מועבי"ט 598.

בנושא לבנון החלטת הפסגה נוסחה כך שלא תהיה בה ביקורת על סוריה, לא היתה תמיכה בדרישת ג'ומאייל לסיוע כספי שכן היתה תמימות דעים שבעית יצוב הלירה הלבנונית זקוקה לפתרון פוליטי ולא כלכלי.

מרפי חזר לתהליך השלום ואמר שהציע למלך חוסיין לחזור להצעה שנמסרה לו בלונדון טרם הפסגה בעמאן. הוא חזר בפני המלך על האלמנטים העיקריים שבה. המלך, אמר מרפי חזר על התנגדותו להצעה כפי שעשה זאת בלונדון. הוא שאל לתגובה בישראל להצעה ונענה על ידי מרפי שהמזכיר חזר עם flickering green light ועם כמה הסתייגויות של ראש הממשלה אך אילו הסכים המלך אפשר היה לחזור לישראל. המלך, אמר מרפי, ציין שאף כי הרעיון הוא רעיון ישראלי הבעיה היא שהוא זקוק להצהרה של רוה"מ ישראל שהוא מקבל עקרון הנסיגה הטריטוריאלית. ברגע מסוים, הוסיף מרפי, המלך אמר שאין לו אמון בתפקיד שממלאת ארה"ב (equitable role) מרפי חזר שענה למלך שאין הוא צודק ושכדאי שישים ליבו לשיחות בג'נבה על נושא טאבה המוכיחות שלארה"ב יש equitable role . על מנת שתוכל למלא תפקיד כזה צריך שתהיינה שיחות בין הצדדים עצמם. המלך חזר על כך שהוא זקוק להצהרה עקרונית בעניין נסיגה. בכל נושא אחר אפשר להתפשר אך בהעדר הצהרה כזו מצד רוה"מ הוא לא יוכל להיות מעורב (engaged) במהלך. המלך, לדברי מרפי, חושש לבדודה של ירדן. כמו כן חושש המלך ממצב של מבוי סתום (impasse) ומה קורה אחריו.

מרפי אמר שהעלה עם חוסיין את עניין הצהרות השגריר הסובייטי בעמאן בנושא שמטריד את ארה"ב. (השגריר הסובייטי הצהיר כאילו ירדן וסוריה בעצה אחת החליטו לדחות את רעיון החסות הסובייטית — אמריקאית לשיחות ע.ע.) המלך, אמר מרפי, טען שהוא לא שוחח על כך עם הסובייטים אלא אחרי הפרסומים בעתונות האמריקאית והישראלית. הערכתו שלו אמר מרפי

שגרירות ישראל - וושינגטון

אל:

סיווג סגרה

דף...3...מתוך...5...דפים

סווג בסחוני.....

דחיפות.....

תאריך וז"ח.....

מס' ברק.....

היא שזה עוד אחת מהפעולות ה- MISCHIEVOUS של הסובייטים כאשר המלך עצמו טוען שלא שוחח על כך עם וורנצוב בלונדון.

מרפי שאל את המלך האם, לאחר שנתים של שיחות בנושאים פרוצדורלים כלה הקץ על התהליך. המלך חוסיין ענה

NOT AT ALL. I STAND BY MY COMMITMENT,

NO VETO, NO DICTATION, 242 , JOINT PALESTINIAN - DELEGATION.

אך הוא, המלך מוטרד מהעדר הבנה ברורה מה קורה אם מגיעים למבוי סתום ואיך לטפל בשאלת ה- REFERRAL שנשאר בלתי גמור. המלך חזר שלא יוכל להתקדם בעניין הועידה בלא הצהרה ישראלית על נסיגה. המלך גם אמר שהסובייטים אמרו לו שהם מעדיפים משלחת משותפת ירדנית - פלשתינאית לועידה וזאת גרסה חדה יותר, אמר מרפי, ממה שהם שמעו ישירות מהסובייטים.

מרפי המשיך באומרו שהמלך חוסיין גם לא רגוע בעניין הדיון המקביל בפתרון הביניים וזה שאמור לדון בסטטוס הסופי. א. רובינשטיין העיר שהרעיון של דיונים מקבילים אלו לא הוצג לנו בצורה חד- משמעית. מרפי ענה שהמזכיר הציג זאת לרוה"מ בהיותו בישראל. א. רובינשטיין אמר שאינו זוכר שזה הוצג כך. ראש הממשלה אמר לא הוצגה הצעה ברורה בנידון. מרפי אמר שהמלך מחפש נוסחה שתגשר בין הדיון בסטטוס הסופי והדיון בפתרון הביניים, האם פתרון הביניים הוא ברוח קמפ דיויד שעמו למלך יש קושי ומה דמות הסטטוס הסופי, רוה"מ אמר שזה מאוד סבוך (COMPLICATED) כי אם דנים בסטטוס הסופי קשה לדבר על פתרון הביניים הנעשה בלתי רלבנטי. זה היה המכשול בשיחות האוטונומיה עם המצרים שרצו לדון על הסטטוס הסופי. א. רובינשטיין אמר שבנסיון לדון בסטטוס הסופי בלי לעבור את שלב הביניים נתקל בקשיים הידועים ונעורר את הווכוח הפנימי בישראל. ראש הממשלה העיר שהנסיון לדון בסטטוס הסופי רק ידחה הפתרון, פתרון הביניים הוא מבחן לכל הצדדים המעורבים והוא יוכל להבהיר איך ועד כמה אפשר להתקדם בעקבותיו. מרפי אמר שלמלך אין קושי לדון בפתרון הביניים אך הוא מודאג מכך שלא נגיע לדיון בהסדר הסופי. ראש הממשלה אמר כי אם זו עמדתו של המלך הוא, ראש הממשלה מעדיף שלא לחזור עתה לרעיונות שהעלה בירושלים. אם המלך לא התייחס לרעיונותיו שהוצגו למזכיר, הוא , ראש הממשלה לא רוצה לחזור עתה אליהם. מרפי אישר שהמלך לא הזכיר אותם, מרפי הוסיף שארה"ב לא תרפה מהתהליך ותמשיך לחפש אלטרנטיבות לקדם התהליך. בהמשך השיחה סיפר ראש הממשלה על שיחתו עם מוסטפה חליל בה אמר לו האחרון שלישראל בעיה טריטוריאלית עם סוריה כפי שהיתה לה עם מצרים אך אין לה בעיה טריטוריאלית עם ירדן. ראש הממשלה אמר שאנו נמשיך לחשוב על כל הבעיות והוא מקווה שבתחילת השנה הבאה יוכל לחזור ולקיים דיון יותר

שגרירות ישראל - וושינגטון

אל:

ט ל ק ס ס נ ר ר

דף: 4 ... מתוך ... 5 ... דפים

סווג בטחוני .....

דחיפות .....

תאריך וזייח .....

מס' ברק .....

מפורט עם הממשל. מרפי ציין כי לא הספיק לשוחח עם רוה"מ על "איכות החיים" אך הם רוצים לקדם נושא זה גם מעבר לתחומים הכלכליים והסוציאליים. מרפי שאל את ראש הממשלה עם מעמדו של חוסיין התחזק ביהודה ושומרון בעקבות הועידה ונענה על ידי רוה"מ שזה אחד הנושאים שהוא ירצה לבדוק עם שובו לארץ. צריך, הוסיף רוה"מ, לבחון את השפעות ועידת עמאן בפרספקטיבה של זמן.

מרפי שאל את ראש הממשלה להבהרה על דברים שאמר בפגישה עם המזכיר אתמול על "המחיר" עבור יציאת יהודי בריה"מ ומה חשש ראש הממשלה בנושא.

ראש הממשלה ענה שבדבריו הוא התכוון לכך שכאשר יגיעו השיחות בין בריה"מ וארה"ב לנושאים הכלכליים-טכנולוגיים שבהם מעוניינת בריה"מ, ארה"ב תעמוד על שנוי מהותי בגישת בריה"מ ליציאת יהודים. ראש הממשלה ציין כי הוא לא אומר זאת בהקשר לשיחות על פרוק החימוש אלא רק בהקשר השיחות על סיוע כלכלי טכנולוגי. הח"מ אמר שהכוונה היתה לשימור רוח תיקון ג'יקסון וא'ניק ורוה"מ אישר שאכן זו היתה כוונתו, מרפי אמר שעתה הוא מבין וכי אתמול חשב שראש הממשלה התכוון למחיר שישראל תצטרך כביכול לשלם אם הנושא יעלה בשיחות ישירות בין ישראל וברית המועצות. ראש הממשלה אמר שכוונתו היא שארה"ב היא שתמשיך ללחוץ בנושא. אין לו כמובן התנגדות לשוחח עם הסובייטים בנושא אך הלחץ העיקרי צריך לבוא מצידה של ארה"ב. השגריר ארד העיר שרוה"מ הדגיש גם את הצורך להעלות עם הסובייטים את עניין הטיסות הישירות וראש הממשלה אישר שאכן חשוב שארה"ב תעלה ותלחץ בנקודה זו. ראש הממשלה ציין כי הוא מעדיף שארה"ב תעלה הנושא של יציאת היהודים כדי שאלו לא יהפכו לבני ערובה בידי הסובייטים במגעיהם עם ישראל כפי שקרה לגרמנים ברוסיה כאשר גרמניה נאלצת לשלם מחיר גבוה עבור יציאתם מרוסיה. ראש הממשלה וא. רובינשטיין הדגישו שהמנוף העיקרי בנושא הוא בידי ארה"ב. ראש הממשלה חזר על כך שבשיחתו עם קמפלמן הוא הבהיר שהכוונה היא לא לכרוך את יציאת יהודי בריה"מ עם פרוק הנשק אלא דיון מאוחר יותר בנושאי כלכלה וטכנולוגיה.

מרפי שאל אם ישראל נתנה מחשבה למקומה של סוריה בתהליך. ראש הממשלה אמר שזה אמנם נושא חשוב והוסיף שיש רמזים כאילו לארצות הברית מחשבות ורעיונות בכוון שיפור היחסים עם סוריה מתוך מחשבה שאפשר לשנות גישת סוריה. מרפי הודה שיש חילוקי דעות בוושינגטון לגבי האפשרות שסוריה תשנה עמדותיה בנושא הטרור או מתמן עמדותיה המדיניות. הוא מרפי, בדעה שאם אכן הגורם המתון בעולם הערבי בעמדה מחוזקת יש צורך בשינוי גישתה של סוריה. אין לדבריו מאמץ לשיפור יחסים. ראש הממשלה שאל אם זה נכון שארה"ב נותנת יד חופשית לסוריה בלבנון ותומכת בנוכחות הסורית שם . מרפי אמר שלא נכון לומר זאת, ארה"ב מנסה לעודד מגעים

שגרירות ישראל - וושינגטון

אל:

ט ו ס ט נ ר ה

דף....5..מתוך....5..דפים

סווג בטחוני.....

דחיפות.....

תאריך וזייח.....

מס' ברק.....

עם ג'ומאייל וליצור דיאלוג פוליטי בלבנון אך הם לא נותנים לסוריה A LICENCE TO RUN LEBANON . ראש הממשלה אמר שבעתונות הצרפתית הופיעו ידיעות על תכניות מרחיקות לכת לפיוס בין סוריה וארה"ב ומרפי ענה שכל מה שעשו הוא שגור שגרירם חזרה לדמשק. בשלב זה אין סימן לשנוי מהותי בגישת סוריה. מרפי הזכיר שיחת רבין - פיקרינג לגבי סוריה בלבנון. א. רובינשטיין ציין כי נסיון להכניס את סוריה לתהליך רק יקשה את המצב.

בסוף השיחה ביקש מרפי להעלות את נושא מובארק עוד. ראש הממשלה הביע את פלאתו על המעורבות האמריקאית בנושא שכן מדובר באדם שהוא לא לגמרי מנותק מאלימות. הוא פועל בשיתוף וממומן על ידי אש"ף והוא מעודד להפגנות ומהומות אפילו אם אין בהן נשק חם. ראש הממשלה ~~ואמר רובינשטיין~~ ציין שההבדל היחידי בינו לבין פיצל חוסייני הוא שלאחרון אין דרכון אמריקאי וא. רובינשטיין ציין שאל לה לארה"ב לתת ידה לתמיכה בפעולות עוד אף שיש לו דרכון אמריקאי, וזו הייתה לדעתו טעות ואולי אף בריחה ויש להבינה ראוי פוטרית.
השגריר ארד ציין כי עוד קורא לפעולות חבלה כמו קיצוץ קווי טלפון או פגיעה בצנורות מים. וא. רובינשטיין הוסיף שהוא קורא לאי ציות. ראש הממשלה אמר שבשובו לארץ הוא יבדוק הנושא. מרפי אמר שיעדכן ויבדוק את הנושא. גם רובינשטיין הבטיח כי אברם הגיע, מלך ואין שמדיר אלין מרפי שיח מיכו מבכם מבריה ואי רובינשטיין אמר כי הבקר מבכם ומבעתין
השיחה נמשכה כ- 50 דקות במלון רוה"מ.
בעת הפרידה ביקש בהב למסור לאבו לאבו כי הוא מאשר לעבוד ולחשב בכיוונים שאינם השלב.

יצחק רבין

ערן

שגרירות ישראל - וושינגטון

אל:

סיווג סברה

דף.....מתוך.....דפים

סווג בטחוני.....

דחיפות.....

תאריך וז"ח.....

מס' מברק.....

תרשומת לתיק (השלמות לדיווחים על שיחת רוה"מ בוושינגטון 20.11.87).

1.א. בשיחת רוה"מ-הנשיא ריגן ביקש הנשיא פעמיים - בראשית השיחה ובסופה_עזרת הלובי והקהילה היהודית במאמצו נגד הקיצוץ בתקציב.

ב. בדברו על עניין מכירות הנשק לאיראן, ועל כך ששמעו על הצהרותיה הקטיגוריות של ישראל על אי מכירת נשק, אמר הנשיא כי מכירת נשק לאיראן תזיק מאוד ליחסינו ולבטחון כוחות ארה"ב במפרץ.

2. בשיחה עם מזכיר המדינה שולץ סקר רה"מ כדלקמן:

א. ישנו סיכום לא פורמלי בין אסד לחוסיין שאף אחד מהם לא יעשה דבר ללא הסכמת האחר, ואסד מאמין לחוסיין לחלוטין ובטוח שלא יעשה שלום נפרד עם ישראל. כמו כן הבטיח חוסין לאסד שמצרים, לאחר ההחלטה בפסגה בקשר לחידוש היחסים עמה, לא תעשה כל צעד לכיוון נורמליזציה עם ישראל, בניגוד לאינטרפרציה שהיתה שלאחר שמכשול היחסים עם מדינות ערב יוסר יתאפשר השיפור עם ישראל, כמו כן קיבלה איראן מסר מאסד, כי סוריה תמשיך ביחסים המיוחדים עם איראן.

3. בשעה שעמדו רה"מ והמזכיר שולץ לפני ארוחת הצהרים עלו אלה:

א. המזכיר הדגיש התרשמותו מדברי רה"מ לנשיא ריגן שהמדיניות האמריקאית של ניהול מו"מ מעמדת כוח הצליחה, שולץ הוסיף, כי עובדה היא שהסובייטים באים למו"מ על יסוד עקרונות שהציעה ארה"ב. רה"מ אמר, שזה גם יסוד מוסד מבחינת ישראל בניהול מו"מ עם הערבים, ושולץ הביע הסכמה מלאה; כל המשתתפים מחאו כפיים.

ב. דובר על יהדות בריה"מ ולהערת הח"מ כי יש בעייתיות ביישום מכני של עקרון הבחירה החופשית, שכן 70 שנה לא היתה ליהודי בריה"מ אפשרות חינוך יהודי ונס הוא שהתקיימו כלל, ולכן עליהם לבוא לישראל תחילה. המזכיר עצמו, כזכור, התרשם מ"אני בבית" של אידה נודל, המזכיר אמר כי אכן התרשם מכך והעניין מובן לו. בהקשר החיים היהודיים בבריה"מ אמר רה"מ כי יש הדוגמה של רומניה, שבה יש חיים יהודיים הנשמרים היטב וכן עליה ונכונות לטיסות מבריה"מ דרכה. שולץ אמר כי יש לארה"ב בעיות קשות עם רומניה, שמצד אחד יש בה פגיעות קשות בזכויות האדם, ומהצד האחר יש לה עצמאות מה מבריה"מ. לכן נעה המטוטלת פעם לכאן ופעם לכאן. רה"מ אמר כי כדאי לבוא לעזרת הרומנים בעניין MFN. בנושא היהודי הם מתנהגים כהלכה.

4. בשיחת וייטהד עם הח"מ אמר וייטהד בתשובה לשאלה בדבר החוק הסובייטי של הגירת קרובים ממדרגה ראשונה בלבד, כי העלו זאת עם הסובייטים, שטענו כי אין מיישמים את החוק כלשונו. האמריקאים אמרו, אם כן מדוע לא תשנו את החוק, ותשובת הסובייטים היתה כי אינם רוצים להיות מוצפים בבקשות יציאה.

אל רוב בשטיין

שגרירות ישראל - וושינגטון

אל:

המשרד

500

סיווג סברה

דף.....מתוך.....דפים

סווג בסחוני.....סודי ביותר

דחיפות...בהול-למוצ"ש -להזעיק

תאריך וז"ח..1200 20 נוב 87

מס' מברק.....

למכותבים בלבד

אריה מקל - לידיעת ממרה"מ דוד לוי.

להלן עיקרי דברים משיחת רה"מ עם הנשיא רייגן בנוכחות שולץ, קרלוצ'י פיקרינג, אוקלי, רוס ומצדנו השגריר, בן-אהרן, מרידור והח"מ.
הפגישה נערכה במשרדו הפרטי של הנשיא.

א. הנשיא פתח בהבעת שביעות-רצון מביקור הנשיא הרצוג.

ב. לאחר מכן הציג הנשיא את הבעיות הקשות שבהן נתקל הממשל בקונגרס בנושא קיצוצי התקציב בארה"ב, ובמיוחד החשש לקיצוצים ברמות תקציבי ההגנה וכן ההשפעה על סיוע-החוץ והוסיף כי תוערך כל עזרה בנושא זה. - הוא קרא עצר הלקח הנושא ראמרלי

- רה"מ אמר כי אנו יודעים את בעיות-הנשיא; גם לנו בעיות תקציב-אך של ארה"ב חמורות יותר.

ג. רה"מ הודה על ההזמנה ועל קיום פגישה בימים עמוסים אלה.

ד. רייגן דיבר על האתגרים הגדולים שבפניהם עומדת ארה"ב במפרץ הפרסי והצורך להגיע לסיום מלחמת עיראק-איראן המשפיעה על בטחון כל האיזור שלנו נוכח הרדיקליזם האיראני, שכבר הראה אותותיו גם בלבנון. ארה"ב שבעת-רצון מתוצאות הפסגה בעמאן, שיש בה משום התקדמות נגד רדיקליזם ונגד התפשטות המהפכה האיראנית. חידוש היחסים עם מצרים הוא צעד גדול קדימה לאיזור כולו. יש משום הרחקה של סוריה מאיראן והחלשת אש"פ. יש צורך לסייע למדינות המתונות שאינן מאיימות על בטחון ישראל ושארה"ב רוצה למכור להן נשק לחיזוקן כנגד האיום מצד הרדיקלים והסובייטים. מדובר עתה על סטינגרים לבחריין, מדינה חיובית.
ארה"ב שמחה על הצהרות ישראל על אי-מכירת נשק לאיראן. בטחון כוחות ארה"ב במפרץ חשוב (ראה בנפרד דיווח על הנושא בשיחת רה"מ-שולץ).

ה. ראש-הממשלה שיבח את חוזק עמידת ארה"ב; עתה ידוע לכל הערבים באיזור כי בכל הנוגע לבטחון וליציבות יכולות הן לסמוך על ארה"ב בלבד. אין לסובייטים מעמד דומה. חשובה עמדת ארה"ב בדבר מו"מ ישיר כדרך היחידה להשיג שלום. לנו אמון מלא במנהיגות ארה"ב.
בשם עמנו רוצים אנו לאחל לנשיא הצלחה בפגישה עם הסובייטים. הנכונות לבוא לפסגה היא הצלחה גדולה של ארה"ב, שהצליחה ביסוד העיקרי של מדיניותה - מו"מ מעמדת-כוח במסגרת עקרונות החופש.

2/..

עותק בטחוני.....
דחיפות.....
תאריך וז"ח.....
מס' מברק.....

ו. רה"מ הודה על התמיכה בנושא יהודי ברה"מ. זהו הממשל בארה"ב שנוקט בעמדה התקיפה ביותר בנושא, והעם היהודי לא ישכח זאת. הנשיא אמר כי זהו נושא מרכזי הטבוע לסובייטים. ארה"ב רוצה לשכנעם כי זכות כל אדם בברה"מ להגר תישמר, תוך שמירת חופש הבחירה בהתאם להסכמי-הלסינקי; אין בעקרון זה כדי להפריע לחופש ההגירה לישראל, אך תוך חופש בחירה.
רה"מ אמר כי עמדתנו היא שיש לראות בעייה זו כבעייה לאומית, ועל הסובייטים להכיר בזכות כל יהודי לעזוב בהיעדר זכויות בברה"מ, ולהגיע לישראל, כשכמובן אם ירצו לצאת למקום אחר יוכלו לבחור כך.
רייגן אמר כי ניסו לשכנע את הסובייטים, כי הגירה בלבד אינה מספקת אלא יש צורך גם בחופש פולחן בארצם לכל אדם.
רה"מ אמר כי זו אחת מדרישותינו החשובות ביותר, מתן היכולת לקהילה היהודית לחיות את חייה, שכן לא הכל יכולים לצאת יחד, ואנו מודים על קבלת העקרון על ידי הממשל ומקווים שתהא לכך השפעה על הסובייטים. הנשיא אמר כי ינסה.
שולץ הזכיר פגישה נרגשת של הנשיא בנושא יהודי ברה"מ עם מנהיגי הקהילה היהודית בנוכחות סלפק ורעייתו. יש לכך השפעה גדולה על הממשל.
הנשיא הזכיר במיוחד את הפסנתרן פלטסמן המצליח מאד בארה"ב לאחר שיצא מברה"מ, ושברגע שהודיע על כוונתו להגר הופסקה עבודתו בברה"מ, לרבות תקליטים, הופעות וכדומה.
שולץ אמר כי לנושא היהודי תהא תשומת לב רבה בפסגה, ורה"מ הודה.

ז. רה"מ הזכיר כי השבוע ימלאו 4 שנים להכרזה בחדר זה על השתוף האסטראטגי ואיזור הסחר-החפשי - נושאים שהצליחו.
רייגן הביע שביעות רצון בנושאים אלה, ואמר כי שתוף הפעולה האיסטראטגי עובד יפה והממשל מרוצה.
שולץ אמר כי בנושא הכלכלי פועל איזור הסחר החפשי, וכן נעשו מאמצים רבים בישראל, ותוך הקרבה גדולה ירדה האינפלציה וישראל מתקדמת לגישה המושתתת יותר על עקרונות השוק. האבטלה נמוכה, נערכו שינויים מוסדיים וארה"ב מרוצה (יש גם חברות אמריקניות הפועלות בישראל). בחיוך הוסיף כי עוד מעט יתחילו לראות את ישראל כדגם כלכלי.
רה"מ אמר כי תוצאות השנה האחרונה היו טובות ביותר; 1987 תהא השנה הטובה ביותר מאד 1972, במידה רבה תודות לסיוע ארה"ב והדרכתה.
רייגן ציין כי בארה"ב הגיעו עתה ל-59 חודשי צמיחה, התקופה הארוכה ביותר בימי שלום ; בחיוך הוסיף כי רוצים להגיע ל-118. עניין הקיצוץ האוטומטי הוא קשה, ותהא פגיעה רבה אם הדבר יושג ועל כך נאבק הממשל וישמח לכל סיוע, אחרת תהא נסיגה בכל מה שהושג בבטחון לאומי.
ח. רה"מ סיים בתודה ובאיחולי הצלחה לגב' רייגן.

רובינשטיין

קשר: אנו תצטרו ביום ג' ליידע שרה ושרה ושמה.
תפוצה: שדרות, ג'ר. אחר

שגרירות ישראל - וושינגטון

אל: המשרד

סוג סברה
דף...1...מתוך...3...דפים
סווג בטחוני. סודי. בינוני
דחיפות.. בהול. להזעיק. במוצ"ש
תאריך וז"ח 1800.20.נוב 87
מס' מברק.....

בהמשך למברק רובינשטיין.

בשלב מסויים של השיחה ביקש המזכיר להשאר בקבוצה מצומצמת יותר - ומלבד רה"מ והמזכיר נותרו מרפי, פיקרינג - והח"מ.

בשלב זה ביקש המזכיר ממרפי להתייחס לדברי רה"מ ולביקורו בירדן.

מרפי ציין כי הדברים שרה"מ אמר על התנהגותה של מצרים בעקבות הפסגה - הם בגדר חידוש." מובארק וחוסיין נפגשו אתמול אך לא שמעתי דבר על תוצאות פגישתם בשהותי בעמאן".

שולץ הוסיף כי כאשר ביקר בקהיר לאחרונה ציין מובראק כי הוא מצפה לחידוש היחסים הדיפלומטים של מצרים עם מספר מדינות-ערב בעקבות הפיסגה וכי חידוש יחסים אלו יוכיח שיחסים עם ישראל אינם מכשול - אלא רק צריכים להוכיח שמצרים יכולה להיות גשר לישראל.

מובראק ציין כי איראן היא הסכנה האמיתית לידידותן של מדינות ערב ולכן ההערכות שהושמעו שמצרים לא תנקוט שום צעד למען נורמליזציה עם ישראל - כדי לא לקלקל השורה עם מדינות ערב - הן בגדר חידוש.

באשר לסוריה , סיפר מרפי כי כל המידע שבידיהם מצביע שאסאד נאלץ לסגת בכל הנושאים הנוגעים למצרים ואיראן. כן הוסיף כי לפי המידע שבידיהם - הפופולריות של אסאד גאתה בימים האחרונים בצבור הסורי המקדם בברכה ההחלטות בעמאן.

2/..

המזכיר ציין כי הידוע להם על הסכמת אסאד-חוסיין (ראה דברי רה"מ במברק רובינשטיין) לא עולה בקנה אחד עם הידוע לנו.

מרפי סיפר כי בפגישתו עם חוסיין אמר לו המלך שהדרך היחידה להתקדם בתהליך השלום - היא דרך הועידה הבינלאומית בנוכחות כל הצדדים. הוא לא ישנה את קשריו הסמויים עם ישראל, אך הנקודה העיקרית בדברי המלך היתה שהוא רוצה להתקדם אך ורק במסגרת ועידה בינלאומית.

מרפי ציטט את דברי חוסיין שאמר כי נפגש בסוד עם ראשי הממשלה ושרי-החוץ של ישראל בשנות ה-60 וה-70 ולא ניתן היה להגיע להבנה ולכן הצורך בדיון פומבי PUBLIC DISCUSSION הוא רואה בהיעדר מימד זה המכשול היחידי IMPASSE לקראת הסכם ירדני-ישראלי.

לדברי המלך, סוריה יכולה לא לבוא לועידה כזו אך לא ניתן להוציאה מראש. אינני יכול לקבל הנוסחה של תחילת מו"מ במסגרת הפסגה משום שפירושה " NEGOTIATIONS IN ISOLATION".

כאן הוסיף המזכיר כי כזכור בנקודה מסויימת דברנו על פתיחה בינ"ל שתאפשר מו"מ בילטראלי עם ישראל. ברור עתה כי חוסיין אינו יכול לקבל ההצעה של פסגה חד-פעמית ודרושה לו ועידה שיש לה המשך.

מרפי הוסיף כי המלך אמר לו שהוא יראה עצמו מחוייב לכל ההבנות שסוכמו עמו מאז 1985.

רה"מ סיפר לשולץ כי שר-החוץ הירדני סיפר לסופר ה"ניו-יורק טיימס" בישראל (טום פרידמן, אשר ביקר לאחרונה בעמאן) על הצעותיו האחרונות של המזכיר.

3/..

המזכיר ציין כי התרשמותו של חוסיין היא שרה"מ אינו מוכן לותר על השטחים.

רה"מ השיב שאמר שיש לנו רעיונות אבל לא CONCLUSIVE POSITIONS.

דובר עמו ונרמז לו על סוג של פדרציה.

מרפי ציין כי המלך אמר לו כי הוא רוצה להיות "ENGAGED WITH US";

בתהליך וכי בנייר של הועידה צריך להופיע אלמנט המתייחס לפתרון לטווח-ארוך

וכי חייבת להיות גם התייחסות לנושא הנסיגה.

בשלב זה ציין המזכיר כי הוא רוצה לסכם השיחה כלהלן:

מהמגעים עד עתה, המלך למד שרה"מ מוכן להיות יותר גמיש. אנחנו למדנו

שהמלך אינו מוכן למו"מ בילטראלי-ערום - "Naked". נראה לי, הוסיף המזכיר,

שניתן להגיע למו"מ ולדיון ממשי (REAL DISCUSSION)

על משמעות הביטוי "שטחים תמורת שלום". זה איננו כל כך פשוט כפי שנשמע ומה שיתרחש

WILL BE QUITE COMPLEX אך אם נגיע לדיון כזה, תחושתי היא

שנוכל להתקדם.

ארד

שגרירות ישראל / וושינגטון

המשרד

499

6/

טופס מברק

דף ___ מתוך ___ דפים

סווג בטחוני סודי

דחיפות בהול למו"ש להזעיק

תאריך/ז"ח 1500 20 נוב 87

מס' מברק

למכותבים בלבד

ממרה"מ דוד לוי באמצעות א. מקל.

להלן מפגישת רה"מ עם המזכיר שולץ (מחמת קרבת השבת עיקרי דברים בלבד).

(1) בפגישה במשרדו בהשתתפות פיקרינג, מרפי, ווילקוקס, הירש ומצידנו השגריר, בן-אהרן, מרידור והח"מ.

א. שולץ פתח בהתייחסות לפגישתו העתידה עם שברדנדזה בראשית השבוע החולף, ואמר כי יישם עצה שקיבל מאידה נודל, "מה שיותר להשיג כל עוד קיימת האפשרות". מסר כי בנושא ברה"מ ידובר בהמשך באי"צ מורחבת.

ב. רה"מ פתח בעניינים כלכליים, מסר כי נפגש השבוע עם שר-האוצר ונגיד הבנק ועוזריהם ודנו לקראת 1988. תמונת 1987 היא דו"ח מעודד, השנה הטובה ביותר מאז 1972. התקציב מאוזן, רוצים להמשיך בכך. אחת הבעיות היא חובות מ-1973 לכיסוי הוצאות המלחמה.
יש הבדל בין סוגי חובות שונים, האינפלציה תרד השנה מ-20% ל-15 ו-16 ומקווים כי בשנה הבאה תהא 10%. הייצוא עלה ב-10% ויש גידול בתל"ג של 4%. עובדים על פריווטיזציה. הנהגה תנסה לקצץ ב-1988 בתקציבה, אך לא יהיה קל. הסיוע הכלכלי כמעט כולו לחובות. אנו מקווים מכל מקום להצליח.

המזכיר אמר כי הדברים התקדמו יפה ורעיונותינו המשותפים הצליחו. ציין כי פרופ' פישר שעבד עמנו מונה סגן נשיא וכלכלן ראשי בבנק העולמי. מראיינים עתה פרופ' מ-MIT שהוא בעל רקע אישי בישראל, "יאוהד אך קשוח", במקומו. צריך להמשיך לעבוד על כך. אס"ח הוא דבר טוב.

רה"מ אמר כי אנו מודים עד כה, וגם על שתוף הפעולה בעתיד.

שולץ אמר בחיוך: קלטתי את המסר.

ג. שולץ הזכיר את התרשמותו הרבה מפגישתו עם שר-האוצר, וכן את היוזמות בקונגרס שהועלו על ידי שר-האוצר בקשר לטיפול בחובות FMS (ביקש לא לעסוק פומבית בנושאים אלה).

2/..

ד. רהיים דיבר על פסגת עמאן, שעקבנו אחריה מקרוב, אך השאלה היא מה יהיו תוצאותיה, שעליהן מגיע דרך קבע מידע.

רהיים סקר ידיעות והערכות שונות על תוצאות הפסגה באשר ליחסים הפנימיים בעולם הערבי. הרושם הוא כי חוסיין אינו עומד לעשות צעדים נפרדים. אנו קיווינו כי מצרים תוכל עתה לאחר הפסגה וחידוש היחסים עם הערבים לשפר יחסים עם ישראל; יחסי-מסחר, הפסקת תעמולה אנטי ישראלית בתקשורת, אנו חוששים שמא אין הדבר כן. ביקר אצלנו עתה מוצטפא חליל, במלאת 10 שנים לביקור סאדאת - איש רציני ונעים. הוא אמר שהכשלון היחיד של חוסיין בפסגה היה שלא הצליח לשפר יחסי עיראק-סוריה. ישנן גם שאלות בקשר ליחסי איראן-סוריה, ושמא תמשיך סוריה ביחסים המיוחדים עם איראן. כן הזכיר רהיים כי הפעם נחתמה לראשונה לקראת הפסגה פטיציה גלוייה למלך, ע"י אלפי ערבים מיו"ש, והדבר מעודד. (אחר כך קויימה פגישה מצומצמת).

(2) באה"ץ השתתפו, לפי הזמנת שולץ, גם וייטהאד סגן המזכיר, ארמקוסט המזכיר וקמפלמן, מנהל המו"מ בנושא הסובייטי - שדיווחו איש איש על המגעים עם הסובייטים. בן נאמו קרוב לי, שלכיר מבנה שתשע הימים, ובאו תועל הרגש לבטחון לאומי.

1. קמפלמן תאר את המו"מ בעניין פרוק הנשק. אמר כי קשה לשפוט את השינויים, אף שברור שישנם, ויש הערכות שונות והדרך אינה פשוטה. ברור כי ורונצוב נוטה יותר באנשי הצבא מאשר לפני כן. הכיוון בעמדות הסובייטיות, שהחלו כעמדות לא סבירות, הוא לעבר עמדות ארה"ב. יש צורך לעקוב אחרי השינויים בעיניים פקוחות.

2. ארמקוסט דיווח בקשר לפגישות האזוריות. הסובייטים אומרים שייצאו מאפגניסטאן, לא בעתיד הרחוק אלא בשנה הבאה. הם מבינים שעליהם להיסוג. שולץ הוסיף כי הם יורדים מהרעיון שממשלת מעבר צריכה להיות בידי השליטים הנוכחיים.

3. באשר למפרץ הפרסי אמר ארמקוסט כי הסובייטים מתחמקים מלחייב עצמם בנושא המלטת מועבייט; הם גוררים רגליהם כדי להימנע מברירות קשות. כנראה נחוץ, כדי להשפיע, שמזכ"ל האו"ם יביע עמדות ברורות יותר והאמריקנים פועלים לכך. הם מתנגדים לכוח-ימי משותף עם הסובייטים - אותו הם רואים כתירוץ להכנס (ואולי לגרום את ארה"ב).

2/..

4. באשר לתהליך השלום, ארה"ב אמרה שעליהם לגלות יתר-דמיון בקשר לאורחות המו"מ. וורונצוב דיבר על הועידה הבינלאומית ודחה פתרון-ביניים כתירוץ נגד דיון בנושא המרכזי. נושא הייצוג הפלסטינאי נשאר מעורפל. לדבריהם יש יש חילוקי-דעות בין הערבים, בין אלה הרוצים משלחת ירדנית/פלשתינית ובין הרוצים משלחת משותפת. הסובייטים סבורים שיש צורך ב- footing שווה עם האחרים. בעצם חמקו הסובייטים ע"י גישה זו מעניין 242/338. הם מעונינים להכנס, אך בלא לקבל את ההחלטות הדרושות. לא ניכרה תחושת דחיפות בנושא זה, שכן הם חושבים כנראה על הבחירות בישראל או בארה"ב. לפיכך רצונם לעשות "mileage" אצל הערבים מבלי ועידה בזמן הקרוב. מוכנים להמשך דיאלוג מרפי-פוליאקוב.

5. דניס רוס השלים, לבקשת המזכיר, כי שמע דברים דומים מהסובייטים, שאינם מגיעים עדיין; הם מרוצים למדי מהמצב כרגע; אינם נדרשים להחלטות, מזדהים עם תפיסת הועידה ובכך פועלים אצל ידידי ארה"ב בעולם הערבי. שולץ אמר כי אמנם יש רושם של שינויים אצל הסובייטים, אך לא תשובת אופרטיבית אלא מתמרנים את דרכם.

6. וייטהאד דיווח על פגישותיו בעניין זכויות-האדם. היו קצת שיפורים בעניין ההגירה (800-900 בחודש). ארה"ב רוצה לראות תוצאות לפני הפיסגה. באופן מפורט:

א. מקרים אישיים: הנושאים של איחוד משפחות של זוגות מעורבים אמריקנים-סובייטים, אזרחות כפולה וכדומה, מתקדמים (נשארו רק כ-20 מקרים).

ב. ההגירה הסובייטית טוענים שישנם רק 6000 סירובניקים. אומרים שהם מטפלים בהם. יש מספר מקרים לא הוגנים של סירוב על רקע סודות צבאיים למרות שעברו יותר מ-30 שנה. כמו כן השיטה היא שמונעים לפנות על ידי איום פיטורין מהעבודה וכדו', והאמריקנים ביקשו שיפסיקו זאת (בשיחה נפרדת אמר וייטהאד שהסובייטים מתרצים את ההבדל בין המספרים שיצאו ובין המספרים שהובטחו, בכך שיש הבדל בין האישור ליציאה ובין מועד היציאה הממשי).

ג. איסורים מסיבות פוליטיות או דתיות. יש לפחות 1000 פוליטיים ו-300 דתיים.

ד. החינוך, היחסים בין, היחס עדיין . הדברים אינם משביעי-רצון.

ה. האמריקנים אמרו כי אם יהיה הנשיא מרוצה מההתקדמות עם הפסגה, יורחב הדיאלוג בנושאים הומניטריים, הכולל גם עניני טרור, סמים ואלכוהול. טרם ניתן להגיע למסקנות, אף כי וייטהאד די אופטימי שבכל זאת ניתן להגיע לתוצאות, ויהיו עוד דיונים בשבועות הקרובים. לשאלת קרלוצ'י אמר וייטהאד כי הסובייטים רוצים לערוך "ועידת זכויות אדם" במוסקבה. האמריקנים אינם מסכימים. הדבר צריך להידון רק לאחר התקדמות בנושאים אחרים.

ו. שולץ אמר כי המחיר בנושא יהודי קשור להתנהגות הסובייטים; עוד ועידה עם הצהרה' אינה מעניינת את ארה"ב, כי בר ישנן כל המילים. יש צורך לעשות מה שאומרות המילים. הוסיף כי דברי אידה נודל "אני בבית" נקלטו. העובדה שברה"מ כוללת קבוצות אתניות עם מקום גיאוגרפי, למעט הגרמנים חמעט "אני בבית" הנוגע ליהודי ברה"מ היא משמעותית. האמריקנים דיברו על מו"מ ישיר של הסובייטים עם ישראל בנושאים אלה, אך הסובייטים לא נכנסו לכך.
וייטהאד אמר כי הסובייטים טוענים שיש רק 400 פניות ליציאה מלבד 6000 הסרובניקים (שכאלה שפנו פעמיים ליציאה לישראל), ומספרים גדולים יותר לגרמניה וארה"ב. ארה"ב אינה מאמינה לכך.
הרה"מ אמר כי כפי שאמר הנשיא, אם מפטרים אדם מעבודתו, יש כאלה שאינם פונים ומכל מקום המספרים הם מאות-אלפים. שולץ הזכיר כי מוריס אייברם נתן לו מספרים של 380 אלף והוא הראה זאת לשברדנדזה שאח"כ שוחח עם ממרה"מ ושה"ח פרס. ארה"ב מדגישה באזני הסובייטים שיש צורך ביחס אחר לבני-אדם, ועד כה התוצאות מאכזבות. חשוב להגיע לתוצאות לפני הפיסגה ונשאר זמן מועט בלבד.

ז. רה"מ אמר כי הסובייטים רחוקים עדיין מהדרישות המינימליות בתחום זכויות-האדם, ואינו סבור שריאלי לקבל משהו מהותי יותר בפסגה הבאה, אך יהיו פגישות נוספות, ועל הסובייטים לדאוג לא בעניין הנשק הגרעיני אלא בנושאים כלכליים וטכנולוגים, יש אפשרות ל- trade-offs בקשר לזכויות-אדם. הסובייטים מעונינים בקונסציות כלכליות מהמערב ויהא עליהם לשנות מדיניותם והם רחוקים מכך. יש להדגיש אופייה הלאומי של הבעייה היהודית, ורצון בני-אנוש - יהודים או טטרים וקירגיזים - לחיות על פי גישתם הלאומית. הסובייטים עושים להתבוללות הקהילה היהודית ברוסיה, ועל העולם התרבותי לפעול לשינוי הדבר. אנו מוכנים למו"מ על יחסים דיפלומטים ונושאים בילטרליים אחרים, אך אם נקשור זאת לנושא היהודי, ייהפכו היהודים בני ערובה לנושאים אלה.

5/..

שולץ אמר כי זה המצב עם הגרמנים. רה"מ אמר כי בעוד עם האמריקנים, הפועלים בגישה הומניטרית לא יוכלו הסובייטים לומר כך, הרי עמנו יאמרו: "אלה אחיכם, שלמו". אנו רוצים כי לחץ ארה"ב ימשיך.

רה"מ אמר כי יש הסבורים שאם תהא שגרירות ישראלית, יהא עידוד לבקשת יציאת יהודים, אך לא זה היה המצב עד 1967 כשהיתה שגרירות. שגרירות יכולה להיות דבר חיובי אך לא תפתור הבעייה. גה"מ הזכיר האנטישמיות המושרשת ברוסיה כשאין תופעה דומה לגבי אחרים (וכן - בנפרד - בנושא "חופש הבחירה", כי בהיעדר חינוך יהודי 70 שנה ברוסיה, אין ידיעה ובקיאות של היהודים). מרידור אמר כי העלייה מרוסיה היא המאגר היחיד, ולנו היא שאלה מרכזית ביותר; אם יהיו מיליונים נוספים, יביטו עלינו אחרת. היהודים ברוסיה חסרי-ידע על הגלות וישראל, יצריך שאת הבחירה יעשו בישראל. גנרל Powell אמר שלמד הרבה בשיחה זו על בעיות שלא הכיר בעניין יהודי ברה"מ.

7. השיחה עברה לנושאי המזה"ת. קרלוצ'י שאל על החלטת הערבים בדבר היחסים עם מצרים. רה"מ אמר שהיא אלמנט חיובי, כשיהיה ברור לכל מדינה ערבית ולמצרים, ששלום עם ישראל לא יפגע. יהיה פרוש הדבר שהשלום חזק מאיבה. רצוננו שמצרים תעשה לנירמול היחסים, לא רק בגלל סחר לעמים, אלא כי הדבר מחזק את השלום, ועשוייה להיות לכך השפעה גם על ירדן. אין עודף תירוץ של רצון להגיע ליחסים עם המדינות האחרות, ועל מצרים להפגין נכונות ואנו נקבל זאת בשמחה. רה"מ הוסיף, כי בעניין מכירת נשק לערבים (סטינגרים לבחריין), אנו מאד זהירים. יש לנו חשש כי נשק זה ימצא דרכים לנגדנו. בפסגה הערבית ראינו ירידת אש"פ בגלל הכשלון במאבק נגדנו. אנשי"ו לא הצליחו למנוע מאתנו חיים נורמליים. הם מאבדים יוקרה ונחלשים, גם כתוצאת יעילות שרותי הבטחון שלנו המונעים מהם נשק וחומרי חבלה. ייצור חומרי-חבלה שלהם פרימיטיבי, וברוב המקרים אינם פוגעים ולכן הסגנחלשים. אנו זהירים מאד בעניני נשק אלו.

קרלוצ'י אמר, כי יתכן אמנם שסטינגרים יפלו לידי טרוריסטים, אך ישלמנוע זאת. סיבה נוספת לירידת אש"פ היא חיזוק המתונים כמו בחריין - וארה"ב זקוקה להן.

מרידור אמר כי יש להבחין בין מי שעשה שלום כמצרים ואין לנו התנגדות שיקבל נשק, לעומת מי שלא עשה שלום.

טופס מברק

דף ___ מתוך ___ דפים

סווג בטחוני _____

דחיפות _____

תאריך/ז"ח _____

מס' מברק _____

שולץ אמר כי לארה"ב יש גם אינטרסים משלה נפט רב באיזור, שיש צורך בגישה אליו. מכאן חשיבות בחריין.

8. שולץ סיכם כי הנשיא מרוצה מהפגישה עם רה"מ - גם כחלק מההכנות לפיסגה. עניין זכויות האדם יטופל; צריך להזכירן, ושהסובייטים יידעו שמדברים עמנו על כך, וזה מסר חשוב. רה"מ הודה והביע שוב הערכתו לממשל.

העתק: אנא העבירו בזה א לאברהם, שרגא ושרהמלך

רובינשטיין

שגרירות ישראל / וושינגטון

המשרד

499

16

טופס מברק

דף ___ מתוך ___ דפים

סווג בטחוני סודי

דחיפות בהול למוצ"ש / להזעיק

תאריך/ז"ח 1500 20 נוב 87

מס' מברק

למכותבים בלבד

ממרה"מ דוד לוי באמצעות א. מקל.

להלן מפגישת רה"מ עם המזכיר שולץ (מחמת קרבת השבת עיקרי דברים בלבד).

(1) בפגישה במשרדו בהשתתפות פיקרינג, מרפי, ווילקוקס, הירש ומצידנו השגריר, בן-אהרן, מרידור והח"מ.

א. שולץ פתח בהתייחסות לפגישתו העתידה עם שברדנדזה בראשית השבוע החולף, ואמר כי יישם עצה שקיבל מאידה נודל, "מה שיותר להשיג כל עוד קיימת האפשרות". מסר כי בנושא ברה"מ ידובר בהמשך באי"צ מורחבת.

ב. רה"מ פתח בעניינים כלכליים, מסר כי נפגש השבוע עם שר-האוצר ונגיד הבנק ועוזריהם ודנו לקראת 1988. תמונת 1987 היא דו"ח מעודד, השנה הטובה ביותר מאז 1972. התקציב מאוזן, רוצים להמשיך בכך. אחת הבעיות היא חובות מ-1973 לכיסוי הוצאות המלחמה.

יש הבדל בין סוגי חובות שונים, האינפלציה תרד השנה מ-20% ל-15 ו-16 ומקווים כי בשנה הבאה תהא 10-%. הייצוא עלה ב-10-% ויש גידול בתל"ג של 4-%. עובדים על פריווטיזציה. התנסה לקצץ ב-1988 בתקציבה, אך לא יהיה קל. הסיוע הכלכלי כמעט כולו לחובות. אנו מקווים מכל מקום להצליח.

המזכיר אמר כי הדברים התקדמו יפה ורעיונותינו המשותפים הצליחו. ציין כי פרופי פישר שעבד עמנו מונה סגן נשיא וכלכלן ראשי בבנק העולמי. מראיינים עתה פרופי מ-MIT שהוא בעל רקע איתנו בישראל, "יאוהד אך קשוח", במקומו. צריך להמשיך לעבוד על כך. אס"ח הוא דבר טוב.

רה"מ אמר כי אנו מודים עד כה, וגם על שתוף הפעולה בעתיד.

שולץ אמר בחיוך: קלטתי את המסר.

ג. שולץ הזכיר את התרשמותו מפגישתו עם שר-האוצר, וכן את היוזמות בקונגרס שהועלו על ידי שר-האוצר בקשר לטיפול בחובות FMS (ביקש לא לעסוק פומבית בנושאים אלה).

2/..

טופס מברק
דף ___ מתוך ___ דפים
סווג בטחוני _____
דחיפות _____
תאריך/ז"ח _____
מס' מברק _____

2/6 4PP

ד. רהיים דיבר על פסגת עמאן, שעקבנו אחריה מקרוב, אך השאלה היא מה יהיו תוצאותיה, שעליהן מגיע דרך קבע מידע.

רהיים סקר ידיעות והערכות שונות על תוצאות הפסגה באשר ליחסים הפנימיים בעולם הערבי. הרושם הוא כי חוסיין אינו עומד לעשות צעדים נפרדים. אנו קיווינו כי מצרים תוכל עתה לאחר הפסגה וחידוש היחסים עם הערבים לשפר יחסים עם ישראל; יחסי-מסחר, הפסקת תעמולה אנטי ישראלית בתקשורת, אך אנו חוששים שמא אין הדבר כן. ביקר אצלנו עתה מוצטפא חליל, במלאת 10 שנים לביקור סאדאת - איש רציני ונעים. הוא אמר שהכשלון היחיד של חוסיין בפסגה היה שלא הצליח לשפר יחסי עיראק-סוריה. ישנן גם שאלות בקשר ליחסי איראן-סוריה, ושמא תמשיך סוריה ביחסים המיוחדים עם איראן. כן הזכיר רהיים כי הפעם נחתמה לראשונה לקראת הפסגה פטיציה גלוייה למלך, ... עייי אלפי ערבים מיוייש, והדבר מעודד. (אחר כך קויימה פגישה מצומצמת).

(2) באהייצ השתתפו, לפי הזמנת שולץ, גם וייטהאד סגן המזכיר, ארמקוסט המזכיר וקמפלמן, מנהל המויים בנושא הסובייטי - שדיווחו איש איש על המגעים עם הסובייטים. כן נאם קרולי, שלכיר תגנה את השעה היום, ובאותה הזדמנות הדגיש לפטרון לאומי.

1. קמפלמן תאר את המויים בעניין פרוק הנשק. אמר כי קשה לשפוט את השינויים, אף שברור שישנם, ויש הערכות שונות והדרך אינה פשוטה. ברור כי ורונצוב נועץ יותר באנשי הצבא מאשר לפני כן. הכיוון בעמדות הסובייטיות, שהחלו כעמדות לא סבירות, הוא לעבר עמדות ארהייב. יש צורך לעקוב אחרי השינויים בעיניים פקוחות.

2. ארמקוסט דיווח בקשר לפגישות האזוריות. הסובייטים אומרים שייצאו מאפגניסטאן, לא בעתיד הרחוק אלא בשנה הבאה. הם מבינים שעליהם להיסוג. שולץ הוסיף כי הם "יורדים" מהרעיון שממשלת מעבר צריכה להיות בידי השליטים הנוכחיים.

3. באשר למפרץ הפרסי אמר ארמקוסט כי הסובייטים מתחמקים מלחייב עצמם בנושא המלטת מוקשים; הם "גוררים רגליהם" כדי להימנע מברירות קשות. כנראה נחוץ, כדי להשפיע, שמזכייל האויים יביע עמדות ברורות יותר והאמריקנים פועלים לכך. הם מתנגדים לכוח-ימי משותף עם הסובייטים - אותו הם רואים כתירוץ להכנס (ואולי לגרוש את ארהייב).

4. באשר לתהליך השלום, ארה"ב אמרה שעליהם לגלות יתר-דמיון בקשר לאורחות המו"מ. וורונצוב דיבר על הועידה הבינלאומית ודחה פתרון-ביניים כתירוץ נגד נושא המרכזי. נושא הייצוג הפלסטינאי נשאר מעורפל. לדבריהם יש יש חילוקי-דעות בין הערבים, בין אלה הרוצים משלחת ירדנית/פלשתינית ובין הרוצים משלחת משותפת. הסובייטים סבורים שיש צורך ב- [illegible] עם האחרים. בעצם חמקו הסובייטים ע"י גישה זו מעניין 242/338. הם מעונינים להכנס, אך בלא לקבל את ההחלטות הדרושות. לא ניכרה תחושת דחיפות בנושא זה, שכן הם חושבים כנראה על הבחירות בישראל או בארה"ב. לפיכך רצונם לעשות "milage" אצל הערבים מבלי ועידה בזמן הקרוב. מוכנים להמשך דיאלוג מרפי-פוליאקוב.

5. דניס רוס השלים, לבקשת המזכיר, כי שמע דברים דומים מהסובייטים, שאינם [illegible] הם מרוצים למדי מהמצב כרגע; אינם נדרשים להחלטות, מזדהים עם תפיסת הועידה ובכך פועלים אצל ידידי ארה"ב בעולם הערבי. שולץ אמר כי אמנם יש רושם של שינויים אצל הסובייטים, אך לא תשובת אופרטיבית אלא מתמרנים את דרכם.

6. וייטהאד דיווח על פגישותיו בעניין זכויות-האדם. היו קצת שיפורים בעניין ההגירה (800-900 בחודש). ארה"ב רוצה לראות תוצאות לפני הפיסגה. באופן מפורט:

א. מקרים אישיים: הנושאים של איחוד משפחות של זוגות מעורבים אמריקנים-סובייטים, אזרחות כפולה וכדומה, מתקדמים (נשארו רק כ-20 מקרים).

ב. ההגירה. הסובייטים טוענים שישנם רק 6000 סירובניקים. אומרים שהם מטפלים בהם. יש מספר מקרים לא הוגנים של סירוב על רקע סודות צבאיים למרות שעברו יותר מ-30 שנה. כמו כן השיטה היא שמונעים לפנות על ידי איום פיטורין מהעבודה וכדו', והאמריקנים ביקשו שיפסיקו זאת (בשיחה נפרדת אמר וייטהאד שהסובייטים מתרצים את ההבדל בין המספרים שיצאו ובין המספרים שהובטחו, בכך שיש הבדל בין האישור ליציאה ובין מועד היציאה הממשי).

ג. איסורים מסיבות פוליטיות או דתיות. יש לפחות 1000 פוליטיים ו-300 דתיים.

ד. החינוך, הוראת תרבות עברית . הדברים אינם משביעי-רצון.

ה. האמריקנים אמרו כי אם יהיה הנשיא מרוצה מההתקדמות עם הפסגה, יורחב הדיאלוג בנושאים הומניטריים, הכולל גם עניני טרור, סמים ואלכוהול. טרם ניתן להגיע למסקנות, אף כי וייטהאד די אופטימי שבכל זאת ניתן להגיע לתוצאות, ויהיו עוד דיונים בשבועות הקרובים. לשאלת קרלוצ'י אמר וייטהאד כי הסובייטים רוצים לערוך "ועידת זכויות אדם" במוסקבה, האמריקנים אינם מסכימים. הדבר צריך להידון רק לאחר התקדמות בנושאים אחרים.

ו. שולץ אמר כי המחיר בנושא יהודי קשור להתנהגות הסובייטים; עוד ועידה עם הצהרה, אינה מעניינת את ארה"ב, כי אם יישנן כל המילים. יש צורך לעשות מה שאומרות המילים. הוסיף כי דברי אידה נודל "אני בביתי" נקלטו. העובדה שברה"מ כוללת קבוצות אתניות עם מקום גיאוגרפי, למעט הגרמנים חמעט "אני בביתי" הנוגע ליהודי ברה"מ היא משמעותית. האמריקנים דיברו על מו"מ ישיר של הסובייטים עם ישראל בנושאים אלה, אך הסובייטים לא נכנסו לכך.
וייטהאד אמר כי הסובייטים טוענים שיש רק 400 פניות ביציאה מלבד 6000 הסרובניקים (שכאלה שפנו פעמיים ליציאה לישראל), ומספרים גדולים יותר לגרמניה וארה"ב. ארה"ב אינה מאמינה לכך.
הרה"מ אמר כי כפי שאמר הנשיא, אם מפטרים אדם מעבודתו, יש כאלה שאינם פונים ומכל מקום המספרים הם מאות-אלפים. שולץ הזכיר כי מוריס אייברם נתן לו מספרים של 380 אלף והוא הראה זאת לשברדנדזה שאח"כ שוחח עם ממרה"מ ושה"ח פרס. ארה"ב מדגישה באזני הסובייטים שיש צורך ביחס אחר לבני-אדם, ועד כה התוצאות מאכזבות. חשוב להגיע לתוצאות לפני הפיסגה ונשאר זמן מועט בלבד.

ז. רה"מ אמר כי הסובייטים רחוקים עדיין מהדרישות המינימליות בתחום זכויות-האדם, ואינו סבור שריאלי לקבל משהו מהותי יותר בפסגה הבאה, אך יהיו פגישות נוספות, ועל הסובייטים לדאוג לא בעניין הקשר הגרעיני אלא בנושאים כלכליים וטכנולוגים, יש אפשרות ל- trade-offs בקשר לזכויות-אדם. הסובייטים מעונינים בקונסצזות כלכליות מהמערב ויהא עליהם לשנות מדיניותם והם רחוקים מכך. יש להדגיש אופייה הלאומי של הבעייה היהודית, ורצון בני-אנוש - יהודים או טטרים וקירגיזים - לחיות על פי גישתם הלאומית. הסובייטים עושים להתבוללות הקהילה היהודית ברוסיה, ועל העולם התרבותי לפעול לשינוי הדבר. אנו מוכנים למו"מ על יחסים דיפלומטים ונושאים בילטרליים אחרים, אך אם נקשור זאת לנושא היהודי, ייהפכו היהודים בני ערובה לנושאים אלה.

5/..

טופס מברק
דף ___ מתוך ___ דפים
סווג בטחוני _____
דחיפות _____
תאריך/ז"ח _____
מס' מברק _____

4PP 5/6

שולץ אמר כי זה המצב עם הגרמנים. רה"מ אמר כי בעוד עם האמריקנים, הפועלים בגישה הומניטרית לא יוכלו הסובייטים לומר כך, הרי עמנו יאמרו: "אלה אחיכם, שלמו". אנו רוצים כי לחץ ארה"ב ימשיך.

רה"מ אמר כי יש הסבורים שאם תהא שגרירות ישראלית, יהא עידוד לבקשת יציאת יהודים, אך לא זה היה המצב עד 1967 כשהיתה שגרירות. שגרירות יכולה להיות דבר חיובי אך לא תפתור הבעייה. גר"מ הזכיר האנטישמיות המושרשת ברוסיה כשאין תופעה דומה לגבי אחרים (וכן - בנפרד - בנושא "חופש הבחירה", כי בהיעדר חינוך יהודי 70 שנה ברוסיה, אין ידיעה ובקיאות של היהודים [illegible]. מרידור אמר כי העלייה מרוסיה היא המאגר היחיד, ולנו היא שאלה מרכזית ביותר; אם יהיו מיליונים נוספים, יביטו עלינו אחרת. היהודים ברוסיה חסרי-ידע על היהדות וישראל, יצריך שאת הבחירה יעשו בישראל. גנרל Powell אמר שלמד הרבה בשיחה זו על בעיות שלא הכיר בעניין יהודי ברה"מ.

7. השיחה עברה לנושאי המזה"ת. קרלוציי שאל על החלטת הערבים בדבר יחסים עם מצרים. רה"מ אמר שהיא אלמנט חיובי, כשיהיה ברור לכל מדינה ערבית ולמצרים, ששלום עם ישראל לא יפגע. יהיה פרוש הדבר שהשלום חזק מאיבה. רצוננו שמצרים תעשה לנירמול היחסים, לא רק בגלל סחר [illegible], אלא כי הדבר מחזק את השלום, ועשוייה להיות לכך השפעה גם על ירדן. אין עודף רוצון של רצון להגיע ליחסים עם המדינות האחרות, ועל מצרים להפגין נכונות ואנו נקבל זאת בשמחה. רה"מ הוסיף, כי בעניין מכירת נשק לערבים (סטינגרים לבחריין), אנו מאד זהירים. יש לנו חשש כי נשק זה ימצא דרכים נגדנו. בפסגה הערבית ראינו ירידת אש"ף בגלל הכשלון במאבק נגדנו. אנשי לא הצליחו למנוע מאתנו חיים נורמליים. הם מאבדים יוקרה ונחלשים, גם כתוצאת יעילות שרותי הבטחון שלנו המונעים מהם נשק וחומרי חבלה. ייצור חומרי-חבלה שלם פרימיטיבי, וברוב המקרים אינם פוגעים ולכן הם נחלשים. אנו זהירים מאד בעניני נשק [illegible].

קרלוציי אמר, כי יתכן אמנם שסטינגרים יפלו לידי טרוריסטים, אך ישלמנו זאת. סיבה נוספת לירידת אש"ף היא חיזוק המתונים כמו בחריין - וארה"ב זקוקה להן.

מרידור אמר כי יש להבחין בין מי שעשה שלום כמצרים ואין לנו התנגדות שיקבל נשק, לעומת מי שלא עשה שלום.

שולץ אמר כי לארה"ב יש גם אינטרסים משלה נפט רב באיזור, שיש צורך בגישה אליו. מכאן חשיבות בחריין.

8. שולץ סיכם כי הנשיא מרוצה מהפגישה עם רה"מ - גם כחלק מההכנות לפיסגה. עניין זכויות האדם יטופל; צריך להזכירן, ושהסובייטים יידעו שמדברים עמנו על כך, וזה מסר חשוב. רה"מ הודה והביע שוב הערכתו לממשל.

• יקירי, אנו העריכו מאד את מאמציהם, שרגה ושל הממשל

רובינשטיין

שגרירות ישראל - וושינגטון

אל:

המשרד

500

סוג סברה

דף.....מתוך.....דפים

סווג בטחוני.....סודי ביותר

דחיפות...בהול-למוצ"ש -להזעיק

תאריך וזמן..20 נוב 87 1200

מס' מברק.....

למכותבים בלבד

אריה מקל - לידיעת ממרה"מ דוד לוי.

להלן עיקרי דברים משיחת רה"מ עם הנשיא רייגן בנוכחות שולץ, קרלוצ'י פיקרינג, אוקלי, רוס ומצדנו השגריר, בן-אהרן, מרידור והח"מ.
הפגישה נערכה במשרדו הפרטי של הנשיא.

א. הנשיא פתח בהבעת שביעות-רצון מביקור הנשיא הרצוג.

ב. לאחר מכן הציג הנשיא את הבעיות הקשות שבהן נתקל הממשל בקונגרס בנושא קיצוצי התקציב בארה"ב, ובמיוחד החשש לקיצוצים ברמות תקציבי ההגנה וכן ההשפעה על סיוע-החוץ והוסיף כי תוערך כל עזרה בנושא זה.

- רה"מ אמר כי אנו יודעים את בעיות-הנשיא; גם לנו בעיות תקציב אך של ארה"ב חמורות יותר.

ג. רה"מ הודה על ההזמנה ועל קיום פגישה בימים עמוסים אלה.

ד. רייגן דיבר על האתגרים הגדולים שבפניהם עומדת ארה"ב במפרץ הפרסי והצורך להגיע לסיום מלחמת עיראק-איראן המשפיעה על בטחון כל האיזור שלנו נוכח הרדיקליזם האיראני, שכבר הראה אותותיו גם בלבנון. ארה"ב שבעת-רצון מתוצאות הפסגה בעמאן, שיש בה משום התקדמות נגד רדיקליזם ונגד התפשטות המהפכה האיראנית. חידוש היחסים עם מצרים הוא צעד גדול קדימה לאיזור כולו. יש משום הרחקה של סוריה מאיראן והחלשת אש"פ. יש צורך לסייע למדינות המתונות שאינן מאיימות על בטחון ישראל ושארה"ב רוצה למכור להן נשק לחיזוקן כנגד האיום מצד הרדיקלים והסובייטים. מדובר עתה על סטינגרים לבחריין, מדינה חיובית.
ארה"ב שמחה על הצהרות ישראל על אי-מכירת נשק לאיראן. בטחון כוחות ארה"ב במפרץ חשוב (ראה בנפרד דיווח על הנושא בשיחת רה"מ-שולץ).

ה. ראש-הממשלה שיבח את חוזק עמידת ארה"ב; עתה ידוע לכל הערבים באיזור כי בכל הנוגע לבטחון וליציבות יכולות הן לסמוך על ארה"ב בלבד. אין לסובייטים מעמד דומה. חשובה עמדת ארה"ב בדבר מו"מ ישיר כדרך היחידה להשיג שלום. לנו אמון מלא במנהיגות ארה"ב.
בשם עמנו רוצים אנו לאחל לנשיא הצלחה בפגישה עם הסובייטים. הנכונות לבוא לפסגה היא הצלחה גדולה של ארה"ב, שהצליחה ביסוד העיקרי של מדיניותה - מו"מ מעמדת-כוח במסגרת עקרונות החופש.

2/..

ו. רה"מ הודה על התמיכה בנושא יהודי ברה"מ. זהו הממשל בארה"ב שנוקט בעמדה התקיפה ביותר בנושא, והעם היהודי לא ישכח זאת. הנשיא אמר כי זהו נושא מרכזי השקוע לסובייטים. ארה"ב רוצה לשכנעם כי זכות כל אדם בברה"מ להגר תישמר, תוך שמירת חופש הבחירה בהתאם להסכמי-הלסינקי; אין בעקרון זה כדי להפריע לחופש ההגירה לישראל, אך תוך חופש בחירה.
רה"מ אמר כי עמדתנו היא שיש לראות בעייה זו כבעייה לאומית, ועל הסובייטים להכיר בזכות כל יהודי לעזוב בהיעדר זכויות בברה"מ, ולהגיע לישראל, כשכמובן אם ירצו לצאת למקום אחר יוכלו לבחור כך.
רייגן אמר כי ניסו לשכנע את הסובייטים, כי הגירה בלבד אינה מספקת אלא יש צורך גם בחופש פולחן בארצם לכל אדם.
רה"מ אמר כי זו אחת מדרישותינו החשובות ביותר, מתן היכולת לקהילה היהודית לחיות את חייה, שכן לא הכל יכולים לצאת יחד, ואנו מודים על קבלת העקרון על ידי הממשל ומקווים שתהא לכך השפעה על הסובייטים. הנשיא אמר כי ינסה.
שולץ הזכיר פגישה נרגשת של הנשיא בנושא יהודי ברה"מ עם מנהיגי הקהילה היהודית בנוכחות סלפק ורעייתו. יש לכך השפעה גדולה על הממשל.
הנשיא הזכיר במיוחד את הפסנתרן פלטסמן המצליח מאד בארה"ב לאחר שיצא מברה"מ, ושברגע שהודיע על כוונתו להגר הופסקה עבודתו בברה"מ, לרבות תקליטים, הופעות וכדומה.
שולץ אמר כי לנושא היהודי תהא תשומת לב רבה בפסגה, ורה"מ הודה.

ז. רה"מ הזכיר כי השבוע ימלאו 4 שנים להכרזה בחדר זה על השתוף האסטראטגי ואיזור הסחר-החפשי - נושאים שהצליחו.
רייגן הביע שביעות רצון בנושאים אלה, ואמר כי שתוף הפעולה האיסטראטגי עובד יפה והממשל מרוצה.
שולץ אמר כי בנושא הכלכלי פועל איזור הסחר החפשי, וכן נעשו מאמצים רבים בישראל, ותוך הקרבה גדולה ירדה האינפלציה וישראל מתקדמת לגישה המושתתת יותר על עקרונות השוק. האבטלה נמוכה, נערכו שינויים מוסדיים וארה"ב מרוצה (יש גם חברות אמריקניות הפועלות בישראל). בחיוך הוסיף כי עוד מעט יתחילו לראות את ישראל כדגם כלכלי.
רה"מ אמר כי תוצאות השנה האחרונה היו טובות ביותר; 1987 תהא השנה הטובה ביותר מאז 1972, במידה רבה תודות לסיוע ארה"ב והדרכתה.
רייגן ציין כי בארה"ב הגיעו עתה ל-59 חודשי צמיחה, התקופה הארוכה ביותר בימי שלום ; בחיוך הוסיף כי רוצים להגיע ל-118. עניין הקיצוץ האוטומטי הוא קשה, ותהא פגיעה רבה אם הדבר יושג ועל כך נאבק הממשל וישמח לכל סיוע, אחרת תהא נסיגה בכל מה שהושג בבטחון לאומי.
ח. רה"מ סיים בתודה ובאיחולי הצלחה לגבי רייגן.

רובינשטיין

קשר: אנו תעבירו בדוא"ל ליו"ר ועדת ושרה ושרה.

העתק: שלדיר, ב"כ, איכר

שגרירות ישראל - וושינגטון

אל: המשרד

סיווג סבירה
דף...1...מתוך...3...דפים
סווג בסחוני. סודי. בינוני
דחיפות.. בהול. להזעיק. במוצ"ש
תאריך וז"ח 20.1800 נוב 87
מס' מברק.....

בהמשך למברק רובינשטיין.

בשלב מסויים של השיחה ביקש המזכיר להשאר בקבוצה מצומצמת יותר - ומלבד רה"מ והמזכיר נותרו מרפי, פיקרינג - והח"מ.

בשלב זה ביקש המזכיר ממרפי להתייחס לדברי רה"מ ולביקורו בירדן.

מרפי ציין כי הדברים שרה"מ אמר על התנהגותה של מצרים בעקבות הפסגה - הם בגדר חידוש." מובארק וחוסיין נפגשו אתמול אך לא שמעתי דבר על תוצאות פגישתם בשהותי בעמאן".

שולץ הוסיף כי כאשר ביקר בקהיר לאחרונה ציין מובראק כי הוא מצפה לחידוש היחסים הדיפלומטים של מצרים עם מספר מדינות-ערב בעקבות הפיסגה וכי חידוש יחסים אלו יוכיח שיחסים עם ישראל אינם מכשול - אלא רק צריכים להוכיח שמצרים יכולה להיות גשר לישראל.

מובראק ציין כי איראן היא הסכנה האמיתית לידידותן של מדינות ערב ולכן ההערכות שהושמעו שמצרים לא תנקוט שום צעד למען נורמליזציה עם ישראל - כדי לא לקלקל השורה עם מדינות ערב - הן בגדר חידוש.

באשר לסוריה , סיפר מרפי כי כל המידע שבידיהם מצביע שאסאד נאלץ לסגת בכל הנושאים הנגעים למצרים ואיראן. כן הוסיף כי לפי המידע שבידיהם - הפופולריות של אסאד גאתה בימים האחרונים בצבור הסורי המקדם בברכה ההחלטות בעמאן.

2/..

המזכיר ציין כי הידוע להם על הסכמת אסאד-חוסיין (ראה דברי רה"מ במברק רובינשטיין) לא עולה בקנה אחד עם הידוע לנו.

מרפי סיפר כי בפגישתו עם חוסיין אמר לו המלך שהדרך היחידה להתקדם בתהליך השלום - היא דרך הועידה הבינלאומית בנוכחות כל הצדדים. הוא לא ישנה את קשריו הסמויים עם ישראל, אך הנקודה העיקרית בדברי המלך היתה שהוא רוצה להתקדם אך ורק במסגרת ועידה בינלאומית.

מרפי ציטט את דברי חוסיין שאמר כי נפגש בסוד עם ראשי הממשלה ושרי-החוץ של ישראל בשנות ה-60 וה-70 ולא ניתן היה להגיע להבנה ולכן הצורך בדיון פומבי PUBLIC DISCUSSION הוא רואה בהיעדר מימד זה המכשול היחידי IMPASSE לקראת הסכם ירדני-ישראלי.

לדברי המלך, סוריה יכולה לא לבוא לועידה כזו אך לא ניתן להוציאה מראש. אינני יכול לקבל הנוסחה של תחילת מו"מ במסגרת הפסגה משום שפירושה " NEGOTIATIONS IN ISOLATION".

כאן הוסיף המזכיר כי כזכור בנקודה מסויימת דברנו על פתיחה בינ"ל שתאפשר מו"מ בילטראלי עם ישראל. ברור עתה כי חוסיין אינו יכול לקבל ההצעה של פסגה חד-פעמית ודרושה לו ועידה שיש לה המשך.

מרפי הוסיף כי המלך אמר לו שהוא יראה עצמו מחוייב לכל ההבנות שסוכמו עמו מאז 1985.

רה"מ סיפר לשולץ כי שר-החוץ הירדני סיפר לסופר ה"ניו-יורק טיימס" בישראל (טום פרידמן, אשר ביקר לאחרונה בעמאן) על הצעותיו האחרונות של המזכיר.

3/..

המזכיר ציין כי התרשמותו של חוסיין היא שרה"מ אינו מוכן לותר על השטחים.

רה"מ השיב שאמר שיש לנו רעיונות אבל לא CONCLUSIVE POSITIONS.

דובר עמו ונרמז לו על סוג של פדרציה.

מרפי ציין כי המלך אמר לו כי הוא רוצה להיות "ENGAGED WITH US"; בתהליך וכי בנייר של הועידה צריך להופיע אלמנט המתיימס לפתרון לטווח-ארוך וכי חייבת להיות גם התייחסות לנושא הנסיגה.

בשלב זה ציין המזכיר כי הוא רוצה לסכם השיחה כלהלן:

מהמגעים עד עתה, המלך למד שרה"מ מוכן להיות יותר גמיש. אנחנו למדנו שהמלך אינו מוכן למו"מ בילטראלי-ערום - "Naked". נראה לי, הוסיף המזכיר, שניתן להגיע למו"מ ולדיון ממשי (REAL DISCUSSION) על משמעות הביטוי "שטחים תמורת שלום". זה איננו כל כך פשוט כפי שנשמע ומה שיתרחש "WILL BE QUITE COMPLEX" אך אם נגיע לדיון כזה, תחושתי היא שנוכל להתקדם.

ארד

MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
JERUSALEM

משרד החוץ
ירושלים

יעקב ארנון

כו' חשון תשמ"ח
18 בנובמבר 1987

1688

אל : לשכת רה"מ - (יגאל אר אנ מק)

מאת : מצפ"א

הנדון: סם רוטברג

נשיא הבונדס, בלצברג, הציע שבמסגרת ארועי שנות ה-40 (אם אפשר בין ה-16-21.4.88) יעניקו רה"מ ומ"מ רה"מ ושה"ח אות הוקרה לסם רוטברג כהערכתם לפועלו ותרומתו למען ישראל.

מר בלצברג מבקש לדעת אם הצעתו מתקבלת . אנא הודיעונו.

ב ב ר כ ה,

לאה סידיס

ISRAEL ישראל 40

משרד החוץ - מחלקת הקשר

טופס מברק צפון

אל : השגריר, נאו"ם

דף _____ מתוך _____ דפים
סיווג בטחוני : סודי ביותר
דחיפות : בהול
לשימוש } תאריך וזמן רישום: _____
מח' הקשר } מס. מברק : _____

מועהב"ט

בפגישה היום עם סופר ופיקרינג העלה רה"מ את נושא הדיון במועהב"ט ואמר כי הוא מודאג מן הדיווחים על הצבעתה האפשרית של ארה"ב, שכן כל עמדה של ארה"ב, שלא תתנגד לעמדות הערבים, תעודד את כל האלמנטים הקיצוניים בשטחים ובישראל.

רה"מ אמר כי הוא מתקשה להבין את הסיבות לעמדה האמר', על רקע העובדה שכוחות הבטחון שלנו עושים מאמצים אדירים לחסוך חיי אדם. רה"מ הוסיף שאין עוד צבא כלשהו בעולם שהיה נוהג באיפוק כה רב, והיה מוכן לעשות כל שניתן, כדי לא לגרום שפיכות דמים - וזאת כאשר הוא חשוף לאתגרים ולסכנות הגרועים ביותר.

רה"מ ציין שאין קשר בין עמדת ארה"ב לגבי המו"מ על עתיד השטחים - ובענין זה יש כידועי חילוקי דעות בינינו - לבין המהומות הללו, שאינן אלא דרך נוספת של טרור. קיימות הוכחות שערפאת ואנשיו עובדים עתה, יומם ולילה, כדי לעודד את המהומות וההתפרעיות.

רה"מ אמר עוד שאם מועהב"ט תחליט לגנות את ישראל - ואפילו ארה"ב תקבל זאת - לא יהיה שום מכשול להתפתחויות שליליות. מנהיגי הכיוון השלילי אצלנו הם הקומוניסטים, והמתונים יותר חוששים להתנגד להם. אם תתקבל במועהב"ט החלטה לגנות את ישראל, הקיצוניים יגיעו למסקנה, שרק באמצעים כאלה ניתן לשכנע את ארה"ב, והדבר מעורר דאגה רבה.

פיקרינג השיב שהוא מבין היטב את דברי רה"מ וכי הוא העביר, בשבוע האחרון, הערכות דומות לווש'. עם זאת, בווש' ישנם כאלה שדוחפים להצבעה בעד ההצעה, ומתקימים בווש' דיונים על שינוי המונח CONDEMN ל DEPLORE, אם כי פיקרינג עצמו איננו מבין מהו ההבדל הממשי בין שתי המונחים האלה.

פיקרינג טען שהציבור בארה"ב מושפע עתה מאד מן הצילומים בטלוויזיה. הוא הבטיח להעביר לאלתר את דברי רה"מ לווש' ולציין שחל שיפור בשליטת כוחות הבטחון במצב, ושהצבעה נגד ישראל במועהב"ט, רק תוסיף שמן למדורה.

רה"מ הדגיש שוב, לסיום, שאנו מחפשים דרכים לשים קץ למהומות, וזאת ללא עימות, ובדרך האנושית ביותר.

השולח : אריה מקל, לשכת רה"מ אישור מנהל מחלקה : _____
אישור לשכת המנכ"ל : _____ (לציין תאריך וזמן העברה לקשר)
תאריך וזמן חיבור (ימולא ע"י השולח) 21.12.1987

לשימוש הקשר בלבד

התפוצה :

הנושא :

12

שגרירות ישראל / וושינגטון

המשרד

440

ט ו פ ס מ ב ר ק

דף 1 מתוך 2 דפים

סווג בטחוני גלוי

דחיפות בהול לבוקר

תאריך/ז"ח 17:00 16 דצמ' 87

מס' מברק

אל: מצפ"א, מאו"ר

ביקור רייט

בהמשך לשיחתנו הטלפונית, רצ"ב רשימת הקבוצת המגיעה במטוס הצבאי.
כפי שמסרתי, לאלה יש להוסיף את הדוג סאליבן, בתו של הספיקר (GINGER BROWN)
מרשל ברכמן ואסתר קופרשמיט.

1 1 1 1 2 1

25-27

ולפ"נ למ"ב

למדן

בין בעבור אביטל גאולה אריה בקל גדר הג
לשם הנשיא אבשלום אריה יוהפנסת

THE SPEAKER OF THE UNITED STATES HOUSE OF REPRESENTATIVES

CODEL WRIGHT TO TEL AVIV, JERUSALEM, BAHRAIN, AND EGYPT

TRAVELERS

440

2/2

MEMBERS

SPEAKER JIM WRIGHT AND BETTY

JIM SCHEUER (D-NY-1964) AND EMILY
CHARLIE WILSON (D-TX-1972)
DALE KILDEE (D-MI-1976) AND GAYLE
MARTIN FROST (D-TX-1978) AND VALERIE

STEPHEN SOLARZ (D-NY-1974) AND NINA

STAFF

MARSHALL LYNAM AND EDDIE ANN (Speaker's Chief of Staff/AA)
GEORGE MAIR (Speaker's Exec Ass't)
CHAPLAIN JAMES FORD AND MARCIA
YONG HAN (Speaker's Staff)

DEPARTMENT OF STATE

BETSY WARREN (Prin Dep Ass't Sec of State, Legis Affairs)

OFFICE OF THE SECRETARY OF DEFENSE

GEORGE ALLEN (Dep Ass't Sec of Def, House Affairs)

AIR FORCE

COLONEL MICK McKEOWN
LIEUTENANT COLONEL SKIP HAHN
CAPTAIN (DR) STEVE BOGGS
STAFF SERGEANT MARC BERNIER
STAFF SERGEANT CLIFF PALMER

KO BY

FOR OFFICIAL USE ONLY

END

20-DEC-1987
3-cm-880

List of Invitees to P.M.'s Luncheon in Honour of Speaker of U.S. House of Representatives

The Speaker and Mrs. J. Wright

Ms. Ginger Brown

Mr. and Mrs. Sullivan

Mr. Marshall Brachman

Ms. Esther Coppersmith

Mr. Charlie Wilson

Mr. and Mrs. D. Kildee

Mr. and Mrs. M. Frost

Mr. and Mrs. S. Solarz

Mr. and Mrs. M. Lynam

Mr. George Mair

Mr. and Mrs. J. Ford

Mr. Yong Han

Ms. Betsy Warren

Mr. George Allen

Captain Dr. Steve Boggs

Ambassador Thomas Pickering

15.12.87
3-דש-686

אורחים לארוחת הצהרים לכבוד ג'ים רייט

(המלך דוד, יום ד', 23.12.87, 13:00)

ראש הממשלה

שרים

משה ניסים

חיים קליפו

אליעזר פרל

ח"כים

אהוד אולמרט (שלום בין המלכה 18)

דן מרידור

שרה דורון

עוזי לנדאו

אלי בן אלישר

לשכת רה"מ

אלי רובינשטיין

יוסי בן-אהרון

אריה מקל

אבי פזנר

עמוס רובין

דקי תגבי

אאיר רוזן בנימין ב. 638332 03-667764

(רח' אלקלי שמעון 12)

משרד החוץ

יואב בירן

מיכאל שילה

יהודית דרנגר/ורנאי

נוספים

פיקרינג

ביבי נתניהו

יורם אטינגר

תקשורת

3

שלום ריטלר

אילן הכר

יאיר שטרן

20-DEC-1987
3-cm-880

List of Invitees to P.M.'s Luncheon in Honour of Speaker of U.S. House of Representatives

The Speaker and Mrs. J. Wright

Ms. Ginger Brown

Mr. and Mrs. Sullivan

Mr. Marshall Brachman

Ms. Esther Coppersmith

Mr. Charlie Wilson

Mr. and Mrs. D. Kildee

Mr. and Mrs. M. Frost

Mr. and Mrs. S. Solarz

Mr. and Mrs. M. Lynam

Mr. George Mair

Mr. and Mrs. J. Ford

Mr. Yong Han

Ms. Betsy Warren

Mr. George Allen

Captain Dr. Steve Boggs

Ambassador Thomas Pickering

ראש הממשלה
THE PRIME MINISTER

Jerusalem December 16,1987.

Dear George,

Belatedly I extend hearty congratulations to you on your birthday and wish you continued good health, strength and further achievements. The past year ended on a high note of success in the Summit talks, to which you contributed so much in perception and preparation. We join you in the hope that further progress will be achieved towards making our world more secure and peaceful.

Sincerely,

Yitzhak Shamir

Mr. George Shultz
Secretary of State
State Department
WASHINGTON DC
U S A

משרד החוץ – מחלקת הקשר

טופס מברק צפון

אל : השגריר, ווש'

דף _____ מתוך _____ דפים
סיווג בטחוני : שמור
דחיפות : מיידי
לשימוש { תאריך וזמן רישום: _____
מח' הקשר { מס. מברק : _____

חה"כ משה ארנס מגיע ביום שני (14.12.87) לווש'. אנא הסדירו לו, בתיאום עמו, פגישות עם המועמדים המרכזיים לנשיאות, ושתי המפלגות. הוא יתקשר אתך עם הגיעו.

מנכ"ל משרד רה"מ

השולח : מנכ"ל, משרד רה"מ אישור מנהל מחלקה :

אישור לשכת המנכ"ל : _____ (לציין תאריך וזמן העברה לקשר)
תאריך וזמן חיבור (ימולא ע"י השולח) 11.12.87

לשימוש הקשר בלבד

התפוצה :

הנושא :

מדינת ישראל

תאריך 8/12/87

אל: רב"ר/רמ"ד גין אורה'ל

מאת: לשכת ראש-הממשלה.

רב"ה קטע מראיין טלוויזיה של
בלי הרמה, האמרתי לו לתימה הטרם
הרמתי אל האמר, שאמר כי "אשלח
אין לי אמון טרם".

קומץ שנו-הפסם הראשונים
שבקיים אמר משמיע הערה בעניין
בראי שנעלה ע"י הבנים.

אריה

U.S. OFFICIAL CITES INCREASED COOPERATION IN ANTI-TERRORISM
(Transcript of 12/1 Bremer Worldnet)

Washington -- L. Paul Bremer, ambassador-at-large for counter-terrorism, has said that in 1986 "for the first time," the world saw no increase in terrorism. In large part this is due to increased international cooperation in combatting terrorist acts, he noted.

The ambassador cited as "good news" anti-terrorist measures such as the signing of tougher extradition treaties, which, according to the official, have contributed significantly to a lowering of terrorist acts worldwide.

Bremer spoke December 1 to foreign journalists on Worldnet, the United States Information Agency's satellite television network.

As a further example of cooperation, he noted that airport security had been tightened up recently due to The Hague and Montreal conventions on hijacking and aircraft sabotage.

The result is that in 1986, there were only two international hijackings -- the lowest number ever "since we started keeping track," according to Bremer.

So far this year, terrorism in Europe, Bremer pointed out, "is about 13 percent lower than last year"; during the same period, "Middle Eastern terrorism" in Europe has fallen by 50 percent.

The ambassador also made these points:

-- The Palestinian Liberation Organization (PLO). The PLO is not a terrorist organization, he noted. "Elements" of the PLO perform terrorist acts. The United States, he explained, looks at "individual acts" and condemns the act itself rather than making a blanket condemnation of organizations.

-- Syria. Even though Syria sponsors terrorism, U.S.-Syrian relations are improving, Bremer noted. However, Syria's proposal of a new terrorism resolution in the United Nations that would distinguish between violence in "wars of liberation" and other political terrorist acts is "a lousy idea," according to Bremer.

-- Libya. It is still shipping arms to terrorist organizations, especially the Irish Republican Army, said Bremer. "We don't think Libya has quit terrorism, not by a long shot," he said.

-- The Soviets. "The Soviets have played a responsible role in the development of some new international conventions against terrorism," he said. As an example he mentioned an effort under way to have a new convention against "shipjacking" -- ship piracy -- in the international maritime organization.

Following is the transcript of the ambassador's remarks:

(begin transcript)

QUESTION: Mr. Ambassador, as you know better than most, terrorism has been on the increase over the past 10 years. What is the United States doing to combat this plague?

BREMER: I think our government's policy is based on three main elements. First of all, we think a policy of firmness toward terrorism must be the heart of a counter terrorism policy because if terrorists find that through terrorism they can achieve their goals, then that will simply encourage more terrorism.

סודי-ביותר

8.12.87
651-פרו'-3

אל: ראש הממשלה
מאת: עוזר רה"מ לענייניים מדיניים

הנדון: שיחה עם סאליבן

ג'וזף סאליבן התקשר ומסר פרטים נוספים על הפניה הסוב' לאמר', שבה הביעו דאגה לגבי תגובה ישראלית אפשרית, על תקיפת מחנה צה"ל בצפון, ולהלן דבריו:

1. את הפניה העביר איש שגרירות בריה"מ בווש' (סאליבן טען שאיננו יודע מי בדיוק) לדרג'רג'יאן.

2. הסוב' אמר כי בריה"מ שמעה דיווחים על BUILD UP ישראלי בצפון, וברצונה להבהיר שפעולה ישראלית לא תהיה מוצדקת ורק תחמיר (AGGREVATE) את המצב באיזור.

3. הסוב' הוסיף: "אם יקרה משהו, זה לא ייצור אווירה שתהיה טובה (FABORABLE) לפיסגה האמר' סוב', וידוע היטב שישנם גורמים פוליטיים (POLITICAL FORCES) שאינם מעוניינים בהצלחת פגישה זאת.

4. הסוב' ביקש מדג'רג'יאן שהמסר יועבר לישראל.

5. האמר' הגיבו שהם תמיד מודאגים ממתיחות במזה"ת, וכי לסוריה ישנה אחריות מסויימת למניעת התקפות, דוגמת זו על מחנה צה"ל בצפון. האמר' ביקשו מן הסוב' לשוחח בענין זה עם הסורים.

ב ב ר כ ה ,

אריה מקל

העתקים: המנכ"ל
מזכיר הממשלה

4 בדצמבר 1987
3-דש'-647

סודי ביותר

אל : ראש הממשלה
מאת: עוזר ראש הממשלה לענייינים מדיניים

ג'וזף סאליבן בא אלי היום ומסר כי הסובייטים פנו לארה"ב (בווש') והביעו דאגה לגבי תגובה ישראלית אפשרית, על תקיפת מחנה צה"ל בצפון.

האמריקנים הגיבו על כך בהבעת דאגה על תופעת הטרור, והסבירו שהתקיפה הנ"ל היתה פרובוקטיבית וכי מוטב שכל הגורמים ינערו עצמם (DISASSOCIATE THEMSELVES) ממעשים כאלה.

בברכה,

אריה מקל

העתק: המנכ"ל

דברי הנציג האמריקני (פול בוקר - לשעבר שגריר ארה"ב בירדן) - בדיון בעניין המלחמה בעזרת המדינה. (רק ארה"ב ישראל הצביעו נגד).

STORY: NE4121203 DATE: 12/03/87

SLNE4121203 BT*NEA412 12/03/87
U.S. CALLS FOR BILATERAL MIDEAST TALKS
(Text of Boeker remarks in General Assembly) (1070)

United Nations -- The United States does not rule out any avenue -- including an international conference -- for reaching the bilateral negotiations required to settle the Arab-Israeli conflict, said Paul Boeker, an advisor to the U.S. delegation to the 42nd session of the United Nations General Assembly.

Explaining negative U.S. votes on four resolutions on Palestine at the General Assembly, Boeker said December 2 that the resolution on a U.N.-sponsored conference shows a "one-sided approach which will not advance prospects for reaching an agreed formula for negotiations."

The General Assembly, in adopting the resolutions on Palestine December 2, stressed the need for an international conference on the Middle East and endorsed the setting up of a preparatory committee to work with the Security Council. Other resolutions endorsed the work of the U.N. committee on Palestinian rights and dealt with dissemination of information on Palestine, especially in Europe and North America.

The other resolutions, Boeker said, "perpetuate bodies and activities...which are dedicated to expounding only the Palestinian perspective."

The United States "supports legitimate Palestinian rights, but it regrets this body's steps to institutionalize a one-sided perspective. Such steps are sadly inconsistent with the effort to put forward the United Nations as a sponsor of a conference to launch negotiations."

Boeker also said that while the United States does not agree with all the elements in the recent Arab Summit declaration "a constructive step" is that it recognized there must be a negotiated, not military, settlement of the Arab-Israeli conflict.

Following is the text of Boeker's remarks:

(Begin text)

Mr. President, the United States Government persists in its practical efforts to launch negotiations to settle the Arab-Israeli conflict, including the Palestinian problem. The Secretary-General, in his reports on this agenda item, assures us all that he will maintain his special effort and continue to explore with the parties ways or advancing the process, and that in this endeavor he will continue to rely on the support of the Security Council.

The day when negotiations can begin has not yet arrived, but constructive steps toward that goal continue to be taken. While we do not agree with all its elements, the Summit Declaration of those Arab leaders assembled in Amman last month is such a constructive step in that it recognizes that there must be a negotiated settlement of the Arab-Israeli conflict and that there is no military answer. These Arab leaders supported an international peace conference under the auspices of the United Nations "to settle the Arab-Israeli conflict in a peaceful, just and comprehensive manner" -- and thus implicitly supported negotiations between Israel and its Arab neighbors. The Government of Israel has confirmed its willingness to enter into negotiations with its Arab neighbors to settle the conflicts.

The United States Government does not rule out any avenue -- including an international conference -- for reaching the bilateral negotiations ineluctably required to settle the protracted conflict

and resolve its complex issues, including the Palestinian problem in all its aspects. It will take flexibility, imagination and courage on all sides to reach the negotiating table.

If negotiations can be launched by way of an international conference, it will not be the conference described in the unbalanced guidelines enumerated in United Nations General Assembly Resolution 38/58C. These guidelines seek to impose a particular concept of a solution, rather than to launch the parties in negotiating one. The effort, as in L. 40, to tie successive General Assembly resolutions back to 38/58C reveals a one-sided approach which will not advance prospects for reaching an agreed formula for negotiations, and my government can thus not support the resolution.

The solid basis for the United Nations efforts to resolve the Arab-Israeli conflict rests on Security Council Resolution 242 and 338, which embody a principled and even-handed approach to a negotiated peace. The General Assembly's annual succession of resolutions on this same subject have not added to this solid base. They have rather eroded this base by weakening the principles and neglecting the need for an even-handed approach. The three other resolutions on the Question of Palestine, L. 33-35, perpetuate bodies and activities, created by the General Assembly, which are dedicated to expounding only the Palestinian perspective. My government supports legitimate Palestinian rights, but it regrets this body's steps to institutionalize a one-sided perspective. Such steps are sadly inconsistent with the effort to put forward the United Nations as a sponsor of a conference to launch negotiations. United Nations auspices would have to be accepted by all sides, and these resolutions do not help to achieve that goal. My delegation opposes these resolutions in part because we do not wish to contribute to a course which we are convinced diminishes the United Nations prospects for helping to launch negotiations based on Security Council Resolutions 242 and 338.

I was encouraged to hear the Israeli Representative, in his statement on the Palestinian Question, urge the parties to "look upon the Palestinian issue as a question to be solved in direct peace negotiations on the basis of Resolutions 242 and 338, with or without the assistance of others, based on mutual respect for the rights of Israelis and Arabs alike." Going back to the basics of Resolutions 242 and 338 is the proper way to proceed. These resolutions are the most universally accepted basis for negotiations, and thus the best hope for the United Nations to contribute to a comprehensive settlement. This Assembly has not enhanced that hope by adopting resolutions which purport to add new conditions for negotiations which are not supported by both sides and are not universally accepted by members. This is not the way forward.

The way forward is straight, but not easy. It is to try to find an agreed framework for launching negotiations on the basis of U.N. Security Council Resolutions 242 and 338, to achieve a just, lasting and comprehensive peace which resolves the Palestinian problem in all its aspects. My government will persist in its efforts to help the parties find a formula for such negotiations. Let us not make the way forward harder and more tortuous, nor depreciate the United Nations original contribution of framing the most widely accepted basis for settling the conflict. Thank you, Mr. President.

(End text)

NNNN

EMBASSY OF ISRAEL
WASHINGTON, D.C.

שגרירות ישראל
וושינגטון

אל: אריה מקל
מאת: דניאל בלוך, ציר לענייני עבודה, וושינגטון

הריני להעביר לעיונך דו"ח נוסף על המתרחש בנושאי עבודה בצפון אמריקה:

ועידת ה - AFL - CIO: הועידה הדו-שנתית של פדרציית האיגודים המקצועיים של ארה"ב ה - AFL- CIO נתקיימה בסוף חודש אוקטובר במיאמי ביץ', פלורידה. הועידה עמדה בסימן של אופטימיות לקראת סיום עידן רייגן מתוך תחושה שכל נשיא שיבחר ב - 88, יהיה פחות עויין לנושאים המעניינים את האיגודים המקצועיים מהנשיא הנוכחי. מבחינת התעניינות התקשורת הרי הנושא המרכזי בועידה היה הצטרפותם מחדש של ה"טימסטרס" לשורות הפדרציה.

הצטרפות ה"טימסטרס": ה"טימסטרס" (שתרגומו לעברית הוא "עגלונים") הוא כיום אחד משני האיגודים המקצועיים הגדולים ביותר בצפון אמריקה (1.7 מליון חברים, כשהאיגוד האחר הוא איגוד המורים העצמאי ה - National Education Association המונה 1.8 מליון חברים). זה שנים רבות יש לו תדמית של הנהגה מושחתת הקשורה ב"מאפיה" וב"פשע המאורגן". ב - 1957 סירבו ראשי הארגון להופיע בפני ועדת האתיקה של פדרציית האיגודים ועל כן הם הוצאו מהפדרצייה. במשך שלושים שנות הניתוק נתפתחו יחסי עוינות בין הנהגת הפדרצייה וה"טימסטרס", ולא מעט מקרים של תחרות בלתי-הוגנת על ארגון מקומות עבודה בענפים שונים, שכן ה"טימסטרס" מכבר חרגו מתחומם העיקרי של ענף ההובלה, וכפנו גם לתעופה, תעשיות מזון ובעיקר בירה, כבאים, שוטרים ועוד. שיא הפרוד בלט בבחירות של 1980 ו - 1984 כאשר ה"טימסטרס" תמכו במפלגה הרפובליקנית ואילו יתר האיגודים המקצועיים תמכו במפלגה הדמוקרטית. בינתיים נאלץ נשיא ה"טימסטרס" בראשית שנות ה - 80 רוי ויליאמס לפרוש לאחר שהורשע בבית-משפט, ונגד הנשיא הנוכחי ג'יקי פרסר תלויה תביעה משפטית על רקע פעילותו בקליבלנד, לפני הבחרו לנשיא האיגוד. אולם, הנושא שקירב את ה"טימסטרס" לשורות הפדרצייה, היה לא התביעות המשפטיות האישיות נגד מנהיג-היוניון אלא כוונת הממשל לפנות לבית משפט בבקשה למנות אפוטרופוס על האיגוד כולו, תוך פיזור הנהגתו, וזאת, גם כלפי שלושה איגודים החברים ב - AFL - CIO: איגוד הסווארים, איגוד הפועלים, ואיגוד עובדי בתי המלון וההארחה.

בהתנגדות לצעד מעין זה חברו יחד גורמים רבים בשורות תנועת האיגודים המקצועיים על כל חלקיה, יחד עם אישי ציבור,חברי קונגרס ומועמדים לנשיאות, בעיקר מן הדמוקרטים,

אך לא רק מתוכם: השתלטות הממשלה על איגוד מקצועי, בשל חטאת יחידים, הוא צעד מסוכן בעל אופי טוטליטארי, שמתאים למשטרים מסוג אחר, ולא למדינה כארה"ב המבוססת על חופש ההתאגדות. אין לדעת אם יוגש ההליך המשפטי המתוכנן או לא, ואם יעמוד בבתי המשפט, אך התוצאה עד כה היא ליכוד השורות באיגודים המקצועיים וחיזוק כוחה של הפדרצייה לא רק מספרית וכספית, אלא צמצום מריבות וחיכוכים פנימיים, ותוספת מנגנון פוליטי וארגוני רציני ביותר. אף כי היו חששות ב - AFL - CIO מהתדמית שתווצר כתוצאה מהצטרפותם מחדש של ה"טימסטרס" (שלושת האיגודים האחרים החשודים בשחיתות הם קטנים יחסית בהיקפם), הרי גם במועצה וגם בועידה אושרה ההצטרפות ללא התנגדות, ומספר חברי המועצה הוגדל כדי לכלול בתוכם את נשיא ה"טימסטרס" ג'קי פרסר.

<u>האוירה הפוליטית</u> בועידה היתה אופטימית, למרות שבין ועידה לועידה נמשך תהליך הירידה במספר החברים. לפני הצטרפות ה"טימסטרס" מנתה הפדרצייה 12.7 מליון חברים, 407 אלף פחות מלפני שנתיים. עם זאת בשנתיים שקדמו הייתה הירידה 649 אלף חברים , ובכמה איגודים ניכרים סימני גידול, אפילו באיגוד עובדי המכוניות. האיגוד ציין נצחונות בכמה מאבקי ארגון גדולים שנמשכו שנים. פקחי הטיסה, שארגונם פורק ע"י הנשיא רייגן ב - 1981, הצביעו בהצבעה חשאית והחליטו לחזור ולהתאגד. לאחר שנים של מאבקים נגד חברת הבירה הגדולה "קור" הושג הסכם לפיו הוסר החרם, ואילו החברה לא תפריע למאמצי הארגון של האיגוד המקצועי בקרב עובדיה. כמו-כן מציינים האיגודים מספר נצחונות פוליטיים חשובים הן בקונגרס הפדראלי והן בבתי המחוקקים של מדינות שונות. אמנם, מאבקי החקיקה הם רק בתחילת הדרך, והכוח בקונגרס אינו מספיק כדי להתגבר על וטו של הנשיא, אם יוטל. אך התחושה היא של שינוי באווירה הפוליטית לקראת 88.

<u>בחירות 88</u>: ליצני וושינגטון טוענים כי הבחירות לנשיאות 88 יבוטלו בשל חוסר עניין, ואכן התופעה הבולטת עד כה בשתי המפלגות היא אדישות די נכרת בקרב צבור הבוחרים. אדישות זו בלטה גם בועידת ה - AFL - CIO, בניגוד לאוירה ששררה בועידה לפני ארבע שנים, כאשר הוחלט על תמיכה במועמדותו של מונדייל. הפעם אין לאיגודים מועמד מועדף שהכל או הרוב יכולים להתלכד סביבו, וגם אין להם מועמד-יריב שהם חשים שהם חייבים לעשות הכל כדי להביסו. גם אם יבחר נשיא רפובליקני, דבר שהאיגודים מעדיפים שלא יתרחש, הרי מדובר בבוש או בדול, ששניהם נחשבים לפרגמטים בקשריהם עם האיגודים, ועל כן לא עויינים כרייגן והשמרנים. מבחינת

האיגודים, בכל מקרה, עדיף נצחון דמוקרטי במרוץ לבית הלבן, והתמיכה של האיגודים ניתנת בינתיים לכמה מן המועמדים - מושל מסצ'וסטס מייק דוקקיס, ציר בית הנבחרים ריצ'רד גפהארדט והסנטור מאילינוי פול סיימון. חלק ממנהיגי האיגודים השחורים תומכים בג'סי ג'קסון, אך לא מתוך שכנוע עמוק, אלא מתוך רצון להשתלב ברצון הקבוצי של האוכלוסיה השחורה. בשלב זה החליטה הנהגת האיגודים שלא לנסות ולתמוך במועמד אחד בבחירות המוקדמות, אלא לאפשר חופש פעולה לסניפים המקומיים, כדי שיצליחו לבחור מספר מירבי של צירים לועידה הדמוקרטית, זאת כדי לאפשר מידה של השפעה לאיגודים במקרה שאף מועמד לא יזכה ברוב בסבוב הראשון בועידת הדמוקרטים. בשלב זה יתרכז המאמץ הכספי והארגוני של האיגודים בבחירות לקונגרס, כדי להבטיח את שמירת הרוב הדמוקרטי בסינט ואולי אף הגדלתו. בינתיים מוכיחים כל הנתונים שיש סיכוי טוב שהדמוקרטים ימשיכו להוביל בסינט הבא, ומנקודת ראות תנועת העבודה האמריקאית עדיף רוב ברור בסינט לדמוקרטים עם נשיא רפובליקני - מאשר מצב הפוך - נשיא דמוקרטי ורוב רפובליקני בקונגרס. כדוגמא - הרוב הדמוקרטי בסינט הצליח להכשיל את מינויו של רוברט בורק לשופט בית המשפט העליון. אילו מונה בורק לבית המשפט העליון היה יכול לשנות את האיזון בבית המשפט לטובת השמרנים ולרעת נושאים היקרים ללבם של האיגודים המקצועיים.

<u>נושאים בינלאומיים</u>: בניגוד לועידה הקודמת בה היה דיון סוער ומתוח בנושאי מרכז אמריקה, וחוסר יכולת לקבל החלטה חד-משמעית בנושא זה, היו הפעם הדיונים שקטים, שכן הועידה יכלה להתלכד סביב התמיכה ביוזמת השלום של נשיא קוסטה-ריקה אריאס. ביתר הנושאים הבינלאומיים לא היו ויכוחים של ממש, ולא חל כל מפנה בקו המסורתי של ה - AFL - CIO. כמידי ועידה נתקבלה החלטה ידידותית כלפי ישראל וההסתדרות. במסגרת הועידה נערכה ארוחת בוקר מטעם ידידי ההסתדרות, בשיתוף בנק הפועלים, בה נכחו ראשי האיגודים - ליין קירקלנד, תום דונהיו, מורטון בר, אל שנקר, ג'ק שנקמן, לינור מילר וכן, לראשונה מזה שנים, נציגי ה"טימסטרס". את ההסתדרות ייצגו בועידה נציג ההסתדרות בצפון אמריקה אליעזר רפאלי, נציג ההסתדרות באמריקה הלטינית איתן סלע, וציר העבודה בוושינגטון דניאל בלוך. בין האורחים שהופיעו מעל בימת הועידה היה נתן שרנסקי, שהודה לאיגודים על סיועם למאבקו ולמאבקם של היהודים בבריה"מ.

<u>המצב הכלכלי</u>: דיוני הועידה התנהלו בצל המשבר הגדול בבורסה האמריקאית. אמנם, חברי האיגודים ברובם הגדול אינם

משקיעים בבורסה. אולם קרנות הפנסיה של העובדים וחברות הביטוח שלהם משקיעות בבורסה, והיו להן הפסדים. אולם 1987 אינה 1929, ויש מספיק מנגנוני פיקוח, ויסות ובקרה היכולים למנוע התמוטטות של קרנות פנסיה ואבדן החסכונות לעת זקנה, נכות ומוות של העובדים. זהו חלק חשוב מהישגי המאבקים של איגודי העובדים בחמישים השנים האחרונות. אך זהו גם חלק מן ההסבר לחולשתם - לאחר שזכו במאבקים העיקריים, אין העובדים המבוססים זקוקים יותר להגנה יום-יומית של האיגוד המקצועי.

סחר בינלאומי: הגרעון בתקציב הפדראלי והגרעון במאזן המסחרי נחשבים לבעיות הכלכליות המרכזיות של ארצות הברית, והם גם מעסיקים את האיגודים כל ימות השנה וכמובן בועידתם. גישת האיגודים היא זאת: צמצום הגרעון התקציבי ע"י העלאות מיסים על בעלי ההכנסות הגבוהות ומצד ההוצאות צמצום מסוים בתקציבי ההגנה, ושמירת הקיים בתקציבי הרווחה והבריאות. בנושא סחר החוץ רואים האיגודים את הפתרון בחקיקה בענייני סחר שתבטיח את עקרון ההדדיות, כאשר הממשל יוכל להגיב באמצעים נגדיים נגד מדינות שאינן נוהגות בצורה הוגנת ביחסי הסחר שלהן עם ארה"ב. חוק בכיוון זה, שהובל בבית הנבחרים על-ידי המועמד לנשיאות ריצ'רד גפהארדט צבר תאוצה בעת האחרונה ויש סיכוי כי יתקבל בשני הבתים, אם כי נראה שהנשיא יטיל עליו וטו. יצויין כי החקיקה כוללת סעיף הפוטר מדינות שחתמו על הסכם סחר חופשי עם ארהב מעונשם של סעיפי החוק המגבילים או מענישים.

האיגודים והתעשיות הבטחוניות: קבוצה של איגודים פתחה במאבק נגד פתיחת מכרזי הפנטגון והצבא האמריקאי בפני תעשיות זרות. עד כה היו רכישות הפנטגון אחד ממקורות התעסוקה החשובים ביותר של התעשייה האמריקנית - פלדה, מכוניות, מתכת, חשמל ואלקטרוניקה, אך בשנים האחרונות בשל הסכמים עם מדינות שונות עומדת התעשיה האמריקנית בפני תחרות זרה. בנושא זה יש נקודה חשובה של שיתוף פעולה בין התעשיה האמריקנית לבין האיגודים המקצועיים המפעילים לובי משותף בשני בתי הקונגרס בנושא זה. בשל ידידותם המסורתית לישראל אין האיגודים תוקפים במפורש את היצוא הבטחוני הישראלי, אולם ישראל יכולה להיות קרבן של אווירה כללית בנושא זה ושל סעיפים כובלים בחקיקה. עד כה לא פעלו האיגודים כאשר מדובר בהסכמים עם ישראל, אולם אין ערובה שנושאים כאלה לא יתעוררו בעתיד.

תחזית לעתיד: מעל ומעבר לנושא הפוליטי, הרי התחושה בסיום ועידת ה - AFL - CIO היתה ששבע השנים הרזות נסתיימו

ומתחילה מגמה של שינוי לטובת הלייבור: צמצום האבטלה, הצטמקות הגידול בפוטנציאל כח-אדם חדש, כניסת יותר נשים ומיעוטים לכוח העבודה - כל אלה מחזקים את האיגודים ומחזקים את כוחם של העובדים. נבלמה גם הירידה בהיקף התעשיה האמריקנית. מתחילה מגמה של צמצום בהסכמי השכר המפלים בין שני סוגי עובדים - ותיקים וחדשים יחסית. עובדי השרותים מגלים נטיה להתארגן, משום שהמחסור במועמדים לעבודה מגדיל את כוח המיקוח שלהם. האיגודים גם הם למדו לקח משנות הרזון - הם שמים יותר דגש על מאבקים מתוחכמים בעזרת ארגון פוליטי, לוביינג, יחסי ציבור ותקשורת ופחות על כוח השביתה. השמוש בסנקציות הוא יותר סלקטיבי - פחות שביתות ויותר תכסיסי האטה, עבודה לפי הספר. האיגודים מחזקים את כוחם הכלכלי, מעניקים יותר שרותים סוציאליים, רפואיים ופיננסיים לחבריהם, ומשתמשים בכוחם הכלכלי גם לצורכי ההגנה המקצועית של חבריהם. יחד עם זאת מוכנים האיגודים יותר מבעבר לשתף פעולה עם מעסיקים במאבקים חקיקתיים וצבוריים ובהסכמים שיבטיחו את המשך קיומו של מקום העבודה תוך תעסוקה מלאה לכל חברי האיגוד.

<u>חילופים ושינויים</u>: שניים מחברי מועצת ה - AFL - CIO פרשו לגמלאות והם: טדי גליסון, נשיא איגוד הסווארים (בן ה - 83) וצ'רלס פילארד (65) נשיא איגוד עובדי החשמל. במקומם נבחרו למועצה - ג'. בארי, הנשיא החדש של עובדי החשמל וג'ון גאנון - נשיא איגוד הכבאים . טדי גליסון גם סיים את תפקידו כיושב-ראש הועדה לעניינים בינלאומיים ובמקומו נבחר אל שנקר, נשיא איגוד המורים. בראשית הקיץ פרש מתפקידו כנשיא איגוד עובדי הטקסטיל מורי פינלי ובמקומו נבחר ג'ק שנקמן, שגם נכנס במקומו למועצת הפדראציה.

<u>באיארד רוסטין</u>: בקיץ נפטר לאחר מחלה קצרה המנהיג השחור הידוע באיארד רוסטין, נשיא המכון ע"ש פיליפ רנדולף. רוסטין היה פעיל במאבק לשויון זכויות לשחורים, כאחד מתומכיו ועוזריו של מרטין לותר קינג. יחד עם זאת היה פעיל במאבקים אחרים לשויון זכויות, וכן היה ידיד ותומך נאמן ונלהב של ישראל. רוסטין היה גם נשיא הסוציאל-דמוקרטים של ארה"ב וחבר פעיל באינטרנציונל הסוציאליסטי. מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס שגר אגרת תנחומים שהוקראה בטקס האזכרה.

<u>חילופים במשרד העבודה האמריקאי</u>: מזכיר העבודה של ארה"ב ביל ברוק התפטר מתפקידו בסוף אוקטובר והצטרף למטה הבחירות של הסנטור רוברט דול כראש המטה. בתקופת כהונתו פעל ברוק לשיקומו המקצועי של משרד העבודה שנחלש בתקופת קודמו ריי

דונובן (אגב, דונובן יצא באחרונה זכאי מכל האשמות הפליליות שהועלו נגדו), וקיים קשרים טובים עם האיגודים המקצועיים. במקומו נתמנתה אן מגלוקליין, אשתו של העיתונאי והשדר השמרני ג'ון מגלוקליין, בת 45, ללא כל ניסיון בתחומי העבודה. נסיונה העיקרי הוא בתחום קשרי-ציבור. נראה, כי מינויה לא יעורר קשיים מרובים בסינט הדמוקרטי.

כינוס משותף של משרדי העבודה: על פי מזכר ההבנה בין משרדי העבודה של ישראל וארה"ב נתקיים בראשית נובמבר בוושינגטון כינוס משותף של שני המשרדים. את הכינוס פתח שר העבודה והרווחה משה קצב וסיכמו מזכיר העבודה בפועל של ארה"ב דניס ויטפילד. הכינוס, נתחלק לשלוש קבוצות עבודה בנושאים: תעסוקה והכשרה מקצועית (היו"ר הישראלי ד"ר דוד כץ), סטטיסטיקה של עבודה (היו"ר הישראלי פרופ' משה סיקרון), ומחקרים בבטיחות וגהות (היו"ר הישראלי שלמה אמיר). בסיום הכינוס סוכם על המשך שיתוף הפעולה בחילופי מידע בין הגורמים הישראלים והאמריקנים ועל תכניות לפעולות נוספות במסגרת מזכר ההבנה. לעריכת הכינוס היה שותף גם המשרד הוושינגטוני של מועצת הפדרציות היהודיות בראשות מרק טליסמן ואן היינס. סייע במיוחד לקיום הכינוס ליול רייטר, שהיה עוזרו הפוליטי של מזכיר העבודה ביל ברוק. עם פרישתו של ברוק סיים רייטר את תפקידו במשרד העבודה ונתמנה למנהל מועצת מוזיאון השואה של וושינגטון. ידיד נוסף שסייע בהכנת הכינוס הוא דון קינזליי, נספח העבודה האמריקני לשעבר בישראל. קינזליי פורש בראשית ינואר לפנסיה מוקדמת ממחלקת המדינה, ויעסוק, כנראה, בהוראה ובמחקר.

ביקור שר העבודה והרווחה: בעת שהותו בוושינגטון נפגש שר העבודה והרווחה משה קצב עם מזכיר הבריאות והרווחה ד"ר אוטיס בואן ועם סגנו דון ניומן. בפגישות אלה סוכם על הארכת תוקפו של מזכר ההבנה בעניני רווחה בין ישראל וארה"ב בחמש שנים נוספות. המזכר ייחתם בירושלים באביב, בעת שיתקיים כינוס משותף בנושא "ילדים ונוער במצוקה".

ביקור שרת הבריאות: שרת הבריאות שושנה ארבלי-אלמוזלינו ביקרה בוושינגטון כאורחת מזכיר הבריאות של ארה"ב, וכמשתתפת בסימפוזיון המשותף על בעיות זקנה שהתקיים במכון הלאומי לבריאות במרילנד. המשלחת הישראלית השתתפה אח"כ גם בועידה הארצית של האגודה האמריקאית לגרונטולוגיה. במסגרת ביקורה נפגשה שרת הבריאות עם מזכיר הבריאות, עם סגנו, עם הרופא הראשי של ממשלת ארה"ב ד"ר קופ, ועם ראשי מערכת הבריאות הפדרלית. כן נפגשה בניו-יורק ובאלבני עם ראשי מערכת

הבריאות של מדינת ניו-יורק, ובקרה במרכז המפורסם להשתלות בפיטסבורג. במסגרת הביקור נדונו תכניות נרחבות להעמקת שיתוף הפעולה בין ישראל וארה"ב בנושאי רפואה ובריאות.

חילופי משלחות: בעקבות שיחות שנתקיימו לפני כשנתיים בין מנהל המחלקה לקשרים בינלאומיים של ההסתדרות אברהם אלון לבין מנהל המחלקה לקשרים בינלאומיים של ה - CIO - AFL תום קאהן, הוחל במפעל של חילופי משלחות של מנהיגים צעירים בתנועת העבודה האמריקנית והישראלית. עד עתה נתקיימו כבר שני סיבובים של חילופי משלחות, ויש לקוות כי יתהדק הקשר בין הכוחות הצעירים בשתי התנועות. בשנה האחרונה ביקרו בישראל מספר משלחות של ראשי איגודים מקצועיים מארה"ב. על פי הניסיון אין כביקור בישראל להעמקת קשרי הידידות וההבנה, וכל מי שביקר בישראל משמש להסתדרות שגריר נאמן ומוקד של ידידות ועזרה.

בראשית נובמבר התקיים בוושינגטון אירוע לציון 25 שנות קיום המכון הלטינו-אמריקני של ה - CIO - AFL. את ההסתדרות יצגו באירוע אברהם אלון ואיתן סלע. אברהם אלון גם נפגש עם תום קאהן והועלו רעיונות להרחבת שיתוף הפעולה בין ההסתדרות והאיגודים בארה"ב.

האיגודים המקצועיים בקנדה: היו נתונים בתקופה האחרונה במאבק קשה נגד אישור הסכם הסחר החופשי בין ארצות-הברית וקנדה. גם האיגודים בארה"ב מתנגדים להסכם זה, והמאבק בעיצומו. בינתיים, מראים משאלי דעת הקהל בקנדה על התחזקות ניכרת בכוחה של המפלגה הדמוקרטית החדשה (שרוב מנהיגי האיגודים חברים ופעילים בה) ובפעם הראשונה בתולדות קנדה קיימת אפשרות שמנהיג מפלגה זאת יהיה ראש הממשלה.

שיתוף פעולה בין ההסתדרות לאיגודים הקנדיים: על פי יזמתו של שגריר ישראל באוטאוה ישראל גור-אריה ביקר באוטאוה אברהם אלון ונפגש עם המנהל החדש של המחלקה לקשרים בינלאומיים של האיגודים ריק ג'קסון. בפגישה סוכם כי תערך בדיקה נסיונית של אפשרות קיום פרוייקטים משותפים בעולם השלישי בין קונגרס האיגודים המקצועיים לבין ההסתדרות. בשנה האחרונה הרחיבו ידידי ההסתדרות בקנדה, בניהולו של מייקל מאיר, את הפעילות ההסברתית שלהם ונערכו מספר סמינרים משותפים עם ראשי האיגודים המקצועיים. במונטריאול - לדוברי צרפתית, בהשתתפות חבר הועדה המרכזת שאול בן שמחון ובטורונטו - בהשתתפות דניאל בלוך ואליעזר רפאלי. הפעילות בתחום זה זוכה לשיתוף פעולה הדוק מטעם השגרירות באוטאוה והקונסוליה הכללית של ישראל בטורונטו ובמונטריאול.

תחזיות לשנת אלפיים: אחד התחומים בהם עסק מזכיר העבודה היוצא ביל ברוק היה בהערכות לקראת שנת אלפיים המתקרבת ובאה. לפני עזבו את משרדו פתח בה מחלקה מיוחדת העוסקת בהערכות עובדים ומעסיקים, לשינויים הצפויים לקראת המאה ה - עשרים ואחת. תפקיד המחלקה להכין מחקרים ותחזיות לקראת השינויים הצפויים הנובעים מגידול הגיל הממוצע של האוכלוסיה, צמצום הילודה, הגברת חלקם של נשים, מיעוטים ומהגרים בכוח העבודה, מעבר הדגש בתעסוקה לסקטור השרותי והצורך המוגבר בהכשרה מקצועית מתוחכמת.

בינתיים פרסמה הלשכה לסטטיסטיקה של עבודה מחקר מפורט ובו תחזיות לקראת שנת אלפיים. לפי הערכה ממוצעת יגדל כוח העבודה בין השנים 1986 ל - 2000 בארה"ב ב - 21 מיליון נפש ויגיע ל - 139 מיליון, גידול שנתי ממוצע של 1.2 אחוז, לעומת 2.2 בשנים 1972 - 1986. הגידול יהיה 1.0 בלבד בממוצע שנתי בקרב לבנים, 1.8 בקרב שחורים, 3.9 בקרב אסיאנים ו - 4.1 בקרב עובדים ממוצא היספני.

בקרב גברים הגידול השנתי הממוצע יהיה 0.8 אחוז, ואילו בקרב נשים 1.6 אחוז. למרות הגידול הנמוך יותר בכוח אדם, יחול גידול רב יותר בשיעור העליה בפריון, ולא יחול שינוי בשיעור הצמיחה. יקטן אחוז המועסקים בתעשיה, אם כי לא יחול שינוי בתפוקה, וכל הגידול במקומות תעסוקה יהיה בסקטור השרותי. בסקטור זה הגידול הניכר יהיה בשרותים עסקיים ופיננסיים, מחשבים ועבוד נתונים, וכן בשרותי בריאות. הגידול הרב ביותר יהיה בתחומים הדורשים הכנה חינוכית רבה ביותר.

נתונים אלה צריכים להדאיג במידה רבה את ישראל, כי הביקוש הגדול לכוח-אדם בארה"ב יהיה בתחומים העלולים למשוך כוח-אדם מישראל, שכן המאגרים הפנימיים בארה"ב לא יספקו את הביקוש לכוח-אדם משכיל ובעל הכשרה מקצועית מתוחכמת.

SLNE4081203 BT*NEA408 12/03/87
(Backgrounding for Washington summit)
HUMAN RIGHTS VICTIMS TO BE "UNSEEN GUESTS" AT SUMMIT
(Text: Reagan human rights remarks) (1250)

Washington -- People whose human rights have been violated "will be unseen guests" at the Washington Summit, President Reagan declared December 3.

Addressing human rights advocates, the president pledged the "presence" of the "unseen guests...will be felt throughout my summit discussions" with Soviet leader Gorbachev.

Reagan took note of changes inside the Soviet Union resulting from Gorbachev's policy of openness, including the release of some political prisoners, greater expression of views, and reunification of families. "The free people of the West," he said, "are watching to see if the emigration doors, now cracked, will continue to open."

The text of the president's remarks follows:

(begin text)

You represent groups that have a keen interest in the discussions that will be taking place during the upcoming visit of General Secretary Gorbachev. And I'm happy to have this opportunity to confirm to you that, although we're making a serious effort to improve relations between the Soviet Union and the United States, we will not do it by compromising our national interests or diminishing our commitment to the universality of human rights.

Our dedication to liberty and justice for all is not negotiable, not to this generation, or not to any generation of Americans. This year we celebrate the 200th anniversary of the signing of our Constitution, which, of course, contains not just an organizational structure for the federal government, but also the Bill of Rights. The structure divides power so that no person or group can be so powerful that they can trample on the rights of the people. And I think it's interesting to note that the reason the Bill of Rights was added to the document was that some believed the Constitution might not have been ratified otherwise. Such was our forefathers' devotion to liberty.

The United States declared its independence with a document that proclaimed rights to be inalienable gifts from God, not just to those who could make it to our shores but to all people, everywhere. Ben Franklin, the grand old man of the Revolution, once said, "God, grant that not only the love of liberty, but a thorough knowledge of the rights of man may pervade all the nations of the Earth, so that a philosopher may set his foot anywhere on its surface and say, 'This is my country.'"

Well, 200 years later, liberty has not spread as wide as Franklin would have wished but consistent with his vision, is a spirit of solidarity that exists between the free peoples of the world. We see the violation of anyone's human rights, acts of repression or brutality, as attacks on civilization itself. The United States, as the most powerful of the free nations, is looked to for leadership by those who live in freedom and as a mighty source of hope to those who languish under tyranny. This is a weighty responsibility that no American, especially a president, can take lightly.

In my upcoming meetings, I know that sitting next to me will be unseen guests, men and women whose only hope is that they're not

forgotten here in the West: Dissidents who are inhumanely committed to mental institutions, often subdued with mind-altering drugs; Soviet Jews, Armenians, Germans, and others who have applied to emigrate and have endured incredible hardships as a result; divided families and spouses who are cruelly separated from their loved ones. These people are not now, nor will they ever be, forgotten by our administration.

Well, let me assure you and, through you, all those whose cause you champion, we deeply care about the well-being of these unseen guests and their presence will be felt throughout my summit discussions. The goal of this visit and any subsequent visits is not simply arms reduction. Certainly, that's one priority, yet it remains on a par with solving certain bilateral issues, ending regional conflicts and, of course, improving human rights.

It wasn't long ago that a story was making the rounds in the Soviet underground about the dissident who was condemned by the Soviet judge to a Siberian work camp. "The sentence is too light," the dissident protested. "What do you mean?" asked the judge. "Well, if America is so bad, why don't you send me there?"

Seriously though, much has been said about glasnost and reforms in the Soviet Union. And there does seem to have been modest progress. Soviet officials not that long ago refused to discuss human rights, claiming it was their internal affair. General Secretary Gorbachev even told a French newsman shortly after the Geneva summit that there were no political prisoners in the Soviet Union. Well, today our discussions on this issue are wide-ranging and human rights is accepted as an integral component of our bilateral discussions.

In the last two years we've witnessed a loosening of the grip. Over 200 political prisoners have been released from the Gulag. There's a higher rate of emigration. Some long-divided families have been reunited. There has even been a relaxing of some of the controls on freedom of expression. Earlier this year, for example, there were demonstrations in the Baltic nations on the anniversaries of the Hitler-Stalin pact and the day marking the beginning of the Soviet occupation in 1940. The fact that these protests were permitted at all was heartening.

The free people of the West are watching to see if the emigration doors, now cracked, will continue to open. And inside we wait and pray for believers -- people of every creed. All prisoners of faith have not been released and clearly religious freedom is still an aspiration yet to be achieved.

We care about people whose human rights are violated and who are abused or imprisoned in every country. We care of what they symbolize and because they're human beings and we're outraged at the way they're being treated.

George Bernard Shaw once wrote, "The worst sin towards our fellow creatures is not to hate them, but to be indifferent to them: That is the essence of inhumanity." Well, today, we're pleased with any releases, any unification of separated families, any lessening of the iron grip on the freedoms of expression and religion. But we will not be indifferent to those who are left behind and we will not be lulled into ignoring the fact that the apparatus of the state repression remains intact in the Soviet Union. The real joy will come, and trust between East and West will flourish, not only when prisoners are released, but when the instruments of repression are dismantled and repressive laws and practices are abolished.

Early in this century, President Teddy Roosevelt said, "...for

the world has set its face hopefully toward our democracy; and, O my fellow citizens, each one of you carries on your shoulders not only the burden of doing well for the sake of your own country, but the burden of doing well and seeing that this nation does well for the sake of mankind...."

So, it's not just up to any one government official. It's up to all of us. I'd like to thank each of you for participating in this discussion and the exchange of ideas with members of the administration in preparation for the upcoming summit. We need your involvement, your continued support, and your stalwart commitment to our country's ideals.

(end text)

NNNN

2/12/87 - ב' - מנחם בגין לשגריר ארה"ב

1. We were shocked and dismayed by the Hang-glider attack last Wednesday in Northern Israel and we express our condemnation publicly. The loss of six soldiers and wounding of several others was a tragedy and we understand your heightened concern for the safety of your citizens near the Lebanese border.

2. We understand you will make your own decisions concerning your defence. However, as you consider your reaction to the incident, we ask that you use restraint and avoid actions that will lead to a military confrontation with Syria.

3. An escalation of violence would be harmful to all parties and would be a setback for the majority in the region who are looking for ways to make peace.

4. We have instructed our Ambassador in Damascus to express our deep concern to the Syrian Government over the incident and the danger of further violence.

2/12/87

פיקרינג טילפן אלי בשעה 12:00 והעביר המסר הבא מוושינגטון.

1. We were shocked and dismayed by the Hang-glider attack last wednesday in Northern Israel and we express our condemnation publicly. The loss of six soldicrs and wounding of several others was a tragedy and we understand your heightened concern for the safety of your citizens near the lebanese border.

2. We understand you will make your own decisions concerning your defence. However, as you consider your reaction to the incident we ask that you use restraint and avoid actions that will lead to a military confrontation with Syria.

3. An escalation of violence would be harmful to all parties and would be a setback for the majority in the region who are looking for ways to make peace.

4. We have instructed our Ambassador in Damascus to express our deep concern to the Syrian Government over the incident and the danger of further violence.

-- WE WERE SHOCKED AND DISMAYED BY THE HANG-GLIDER ATTACK LAST WEDNESDAY IN NORTHERN ISRAEL, AND WE EXPRESSED OUR CONDEMNATION PUBLICLY. THE LOSS OF SIX SOLDIERS AND WOUNDING OF SEVERAL OTHERS WAS A TRAGEDY, AND WE UNDERSTAND YOUR HEIGHTENED CONCERN FOR THE SAFETY OF YOUR CITIZENS NEAR THE LEBANESE BORDER.

-- WE UNDERSTAND YOU WILL MAKE YOUR OWN DECISIONS CONCERNING YOUR DEFENSE. HOWEVER, AS YOU CONSIDER YOUR REACTION TO THE INCIDENT, WE ASK THAT YOU USE RESTRAINT AND AVOID ACTIONS THAT WILL LEAD TO A MILITARY CONFRONTATION WITH SYRIA.

-- AN ESCALATION OF VIOLENCE WOULD BE HARMFUL TO ALL PARTIES AND WOULD BE A SETBACK FOR THE MAJORITY IN THE REGION WHO ARE LOOKING FOR WAYS TO MAKE PEACE.

-- WE HAVE INSTRUCTED OUR AMBASSADOR IN DAMASCUS TO EXPRESS OUR CONCERN TO THE SYRIAN GOVERNMENT OVER THE INCIDENT AND THE DANGER OF FURTHER VIOLENCE.

SLNX2031201 BT*NXE203 12/01/87
A CONVERSATION WITH MIKHAIL S. GORBACHEV (7205)
(Transcript: NBC-TV interview with Tom Brokaw)

(Following is a transcript of a television interview with Soviet Communist Party General Secretary Gorbachev which was broadcast in the United States on the NBC television network November 30. The interviewer was NBC broadcaster Tom Brokaw; the transcript was prepared by NBC. Gorbachev spoke through an interpreter.)

BROKAW: Mr. General Secretary, your trip to the United States is widely anticipated. As General Secretary, do you have a better feel for Americans now than you did when you were serving in other posts in this country?

GORBACHEV: Well, you know, Mr. Brokaw, I'll respond to that question, but I would like first of all, right at the outset, to avail myself of this favorable opportunity, through NBC, and first of all to say a few words of sincere greetings to all the television viewers who are watching, listening to us, and to all the American people. I would like to address them with words of sincere greetings from the Soviet people.

Before responding directly to your question, let me say that this year already, I have received about 80,000 letters from Americans. And that is a third of all the foreign mail that has been coming into the Central Committee of the Party. The letters cover a broad range of issues. There are letters from Congressmen, from business people. There's been a lot of letters from -- coming in from scientists and scholars, from people working in the field of culture, and very many from young people. And you know -- and a lot in those letters have stirred me. And, you know, many of the thoughts of those letters are similar. They revolve around several simple and yet very important questions and problems which obviously are of concern to the American people.

Now, in those letters, I read about what -- that they're worried about the situation in the world; that there's a lot of tension, a lot of alarm that regional conflicts are still ablaze, unabated. There is a lot of concern -- and that, I guess, has -- takes first place -- a lot of concern about the state of Soviet-American relations. And I have felt in those letters and through those letters an immense desire of the American people, a very strong desire to change the situation in the world for the better, and of course, pride of place is taken by the need for a change in relations between us, between the -- between our peoples.

And these letters have given me a great deal, and have helped me a great deal to help to understand the American people better. And this certainly adds to the immense political information I receive from -- through other channels, through my contacts with American political figures at all levels. And of course, I do now have a better understanding, as I feel, of American society than I did before I took up this job.

But you know what the important thing is, and I'd like to tell you this, what the Americans say in their letters addressed to me and to the government of the Soviet Union, to our people -- all this is very close to heart and very easily understood by all of us, by Soviet people. And I see in this the emergence of a new situation, and one which makes it possible, perhaps even makes it incumbent upon the

and closed-circuit televisions, the exhibit displays a number of themes, including:

-- The 70th anniversary of the Great October Revolution, featuring original texts of the first laws enacted by the Soviet government,

-- Man, the Builder, with photo displays of the achievements of the more than 100 nationalities comprising the 280 million citizens in the Soviet Union, as well as mockups of the Soyuz-Mir-Progress orbital space complex, and

-- Creating and Preserving Beauty, where an artist will demonstrate how folk arts such as making lacquerwork miniatures are preserved.

The exhibit will also feature performances by folk dance ensembles, fashion shows and round-table discussions on changing topics.

NNNN

politicians and the governments of our two vast nations, to try and understand better the mood of our peoples and to give expression to the will of our peoples in our actions, in our policies.

At this time, I shall leave aside for the moment other questions, but let me just say that -- let me just now address myself to the topic of our relationship. I shall be going to Washington with a desire to discuss this problem, as well, and I think it's a leading problem. How can we change relations between our peoples for the better? The Americans say, "Now, why is it -- now, why can't we be allies? Why can't -- we were allies, at one time -- Why can't we be allies now? There's so many problems in the world. Can't we join our efforts, can't we join -- pool the enormous might of our countries' economic, intellectual capacities to resolve all these problems?"

And that is very important, very important indeed. We need mutual understanding, and I believe that we must display greater respect for each other, try and understand the history of our nations better. The Soviet Union is a unique phenomenon. It's a whole conglomeration of over a hundred nations and nationalities, and just try and imagine that behind us, behind every one of those peoples and nationalities which now make up the Soviet Union, and next year, we shall be celebrating -- we shall be marking the millenium of Christianity in Russia, but even before that the Kievan-Russ existed with a dynamically developing people, an original culture and wide ties with European nations. Or take the -- take our -- the peoples of the trans-Caucasia of Central Asia. Their history goes way back into the depths of history. A unique history, an original history belongs to the peoples of the Baltic region. But all these nations now make up the Soviet Union.

There's a lot in our history that was not simple. There's a lot of struggle. We had to fight back many invasions, starting from Genghis Khan and Batu and others, in order to stand up for our independence. And you know that led to a forging of national character, and our values were thus formed.

All of these people value their language, their culture. They are patriots. They have a feeling of dignity, and without all of that -- you cannot understand us or our actions if you don't know that history. We are dedicated to peace. And that -- you can travel far and wide throughout the Soviet Union anywhere, and everywhere you will see and hear testimony of that.

And that's why I say that my visit to -- that my visit next week -- we regard as a very important phase in our relations. It will be our third meeting with President Reagan, and we will be signing a treaty on medium-range and shorter-range missiles. We will be discussing other world problems. So on the whole we will have a lot of things to talk about.

Q: And we have a lot to talk about during the course of this hour, Mr. General Secretary. Can we begin with some of those, now? For example, there is anticipation about your visit to the United States, and I think that there is general excitement about the signing of the intermediate-range nuclear treaty. But there is apprehension on the part of a lot of people that it will leave the Soviets in a superior position in Europe. Are you prepared now to reduce the number of men, tanks and attack helicopters that you have in Europe?

GORBACHEV: Well, firstly, the Americans and the Europeans and the others should know that the Soviet Union has no intention whatsoever of attacking anybody. That's number one. Second, there

are realities which have taken shape within the framework of the two opposing military blocs. There is a certain asymmetry, both in forces and armaments, and we're prepared to address ourselves to that without delay. We have made our proposals, and we are awaiting a more active position, a more active response from NATO. And therefore we are prepared to deal in practical terms. We are ready to sit down at the negotiating table and tackle these problems in practice.

Q: But I think that NATO and the United States, especially, would be encouraged if you unilaterally would rearrange your forces into a more defensive position, rather than in an offensive position.

GORBACHEV: We have made known the content of our military doctrine. It is a defensive one. And let me read (?) (may mean "repeat"), we are willing to sit down at the negotiating table, and just as we dealt with the medium-range and shorter-range missiles, to tackle the question of conventional forces and conventional arms. We will be acting in a constructive way.

Q: What are the chances, do you think, that by next summer that you and President Reagan can sign a treaty to reduce by half, 50 percent, the long-range nuclear missiles, the really dangerous missiles?

GORBACHEV: Well, I believe that in this matter, which really does make up -- constitute the very core of Soviet-American relations, there are real prospects ahead of us. I believe that it is -- it would be hard perhaps at this very moment (to know) (?) how our talks will go, and what result we will achieve as a result of an exchange of views on this matter during the forthcoming visit in my talks with President Reagan. But in any event we certainly have a lot to discuss, and I would repeat what I've said previously: We believe that it is possible to do a lot of work with this present administration so as to -- so that we could make headway on this major direction in the area of arms control. We will act constructively, and I guess the Americans and the world at large have convinced themselves that we can and we are indeed acting constructively.

Q: Your chief arms negotiator said the other day that he thought there could be a 50-percent reduction in ICBMs and that SDI, star wars, would be a matter for the American people to decide. Has SDI, star wars, been slightly diminished in your judgment as a condition for the reduction of ICBMs?

GORBACHEV: I believe that the question of SDI is not a subject for negotiations. We shall be talking about strategic offensive arms, about levels and sub-levels, and we have some steps that we could take to meet the American position halfway. And we've already taken some. We shall be talking about the strict compliance with the ABM Treaty. That's what we're going to talk about.

Q: Am I clear in understanding that you believe that you can reduce ICBMs, the long-range missiles, by 50 percent next summer and that you would deal with SDI separately?

GORBACHEV: We formulate our position in a very clearcut way. We are prepared to accept a 50-percent reduction in the first stage, with strict observance of the ABM Treaty. In that degree that SDI does not run counter to the ABM Treaty, let it -- let America act, let America indulge in research. Insofar as SDI does not run counter to ABM, that is not a subject for negotiations.

Q: Isn't the easiest way, Mr. General Secretary, to deal with star wars, or SDI -- isn't the easiest way to eliminate the need for SDI is just to eliminate the threat, to negotiate a great reduction in

these long-range missiles first, and then you wouldn't have the political will or the technical need for something like SDI?

GORBACHEV: Well, that precisely is what I suggested to President Reagan in Reykjavik. And we were just about two paces away from signing an agreement on that score, but SDI came, stood between us. If we reduce our medium-range missiles, our shorter-range missiles, and if we agree at the first stage to make 50-percent cuts in our strategic offensive arms and then to go on and fully eliminate nuclear weapons, then the question does arise, why, what is SDI for, and what is the militarization of outer space for? You know, this is an attempt, yet another illusion of the American defense planners through a faith, as they think through some kind of technological superiority, through the superiority, as they see it, in computers, somehow through outer space to forge ahead to achieve superiority.

But look, but tell me, Mr. Brokaw, if you and I were to start trying to count, how many attempts there were after the War on both sides to try and forge ahead and to gain superiority? But nothing came of it. We're simply wasting the funds of our people, and we are creating a very acute situation in the world. Ninety-five or -- what is it? -- ninety-five percent or so belong to the United States and the Soviet Union. So what are we going to do now, take weapons into outer space? That would certainly lead to a destabilization with unforeseeable consequences. Just think it over, how much time it took to find criteria in order to compare the present nuclear capabilities of the sides.

This is a very complex question, how to compare them, how to assess those potentials, and yet we found, over a decade -- decades, perhaps -- we found a way to do that. But if we come out -- go out into outer space with our weapons, if we start having an arms race in space, what will be the criteria there? There'll be a fever. Who wins over whom? And what is more, what if some one side sees that it's being overtaken? What happens then? That's my first question. And then, secondly, if you lay all your stakes on technology, which would -- which simply overrules the possibility of taking timely political decisions, is a very dangerous game. And then, look, if our peoples express that will, why should we take -- orient ourselves on the will or the desires of just one limited group or perhaps one segment in this or that country? That is not democratic, surely. You cannot impose the minority's will on the majority. Democracy is, after all, the rule of the majority.

Q: I would just like the record to show, however, Mr. General Secretary, that there are a good many people in the United States who believe that the Soviets, as well, are involved in efforts to militarize space and to develop their own SDI program, and, while I don't believe that we can resolve that here today, I think that we ought to move on to new thinking, which is a subject that we've been reading a great deal about in the Soviet Union. In your book Perestroika, you say that new thinking means that security can no longer be assured by military means. What better way to demonstrate that than by getting the Soviet troops out of Afghanistan? Can you tell us tonight when you are prepared to do that?

GORBACHEV: Well, before I respond to that question let me just react to your remark that the Soviet Union is engaged in things similar to SDI. Well, it's really hard to say what the Soviet Union is not doing. Practically, the Soviet Union is doing all that the United States is doing, and I guess we are engaged in research, basic

research, which relates to these aspects which are covered by the SDI of the United States. But we will not build an SDI, we will not deploy SDI, and we call upon the United States to act likewise. If the Americans fail to heed that call, we will find a response. It'll be a hundred-ten or a hundred times cheaper. But then the guilt will be, the blame will be -- lie squarely with the Americans, with the U.S. administration.

Q: But that's the whole point. SDI cannot be deployed probably until the next century. There have already been cutbacks. Would the thing to do to send a signal to the American people would be to reduce the long-range missiles, in the meantime? There have already been delays and questions raised in the United States about the wisdom of the Strategic Defense Initiative. It seems to me that you could move that debate along much more rapidly by agreeing to reduce the long-range missiles in the meantime, and still have time to respond if you need to.

GORBACHEV: Yes, provided the ABM Treaty is intact. Now, on Afghanistan. This is our neighbor country. Given all the regimes, we were always good neighbors. It is a state which was one of the first to recognize Soviet power in Russia. There were kings and something quite different. They had their own processes under way, and -- but whatever happened there, we were always friends. In fact, that's the way we try to build up relations with all of our neighbors. After the well-known revolution in Afghanistan, where an attempt was made to make some internal reforms and to bring that society out of its ancient system -- but that was a purely domestic process, so a different government came to power, but at the same time certain processes were building up connected with, first and foremost, interference from outside, in order to undermine that new regime. And they appealed to us, as to their neighbors, some say 11 times, others say 13 times. They appealed to us for help in that very difficult period. And at one of these very acute moments, when the situation really grew very exacerbated -- became very exacerbated, at -- we met the request of the Afghan government. And that has -- that does not run counter to the United Nations Charter. And we did -- meeting their desire, we introduced our limited Soviet contingent of troops, and we have never increased it. But we see that today that situation does require some solutions. We are looking for ways to bring about an earliest -- the prompt solution of that problem. And I believe that if the American administration really does sincerely want that problem to be resolved, to be closed by political means, it could be done very quickly.

Q: What is very quickly, within three months, six months?

GORBACHEV: I think we can talk with the President about that.

Q: Will that be high on your agenda in Washington next week, the withdrawal of troops from Afghanistan and the guarantee that the government will not be a threat to the Soviet Union?

GORBACHEV: Well, I guess we will talk about regional conflicts in Central America, in southern Africa, in the Middle East, in the Persian Gulf and in Afghanistan.

Q: Are you prepared to support Cuba and Nicaragua at the same level that you have been in the past, Mr. General Secretary?

GORBACHEV: Well, we must not only support and maintain the relations that we have with those states; we must develop and improve those relations. But I think I know that you meant something quite different when you were asking that question.

Q: More arms, more advisors to Cuba and to Nicaragua.

GORBACHEV: Well, I think that there's more talk about that in order to keep up the tensions in the -- maintain the tensions in that area, and the excuses for intervention. I have to smile when I hear that the security of the United States is being threatened by the Sandinista regime. That's not serious. It certainly is not serious. This is the back yard of Latin America, where the people just can't -- couldn't live the way they did. It couldn't stand that dictatorship any more, and it rose up against it. And we feel that -- we were convinced that morally right are all those who supported that indignation, the just indignation of those people and took power into their own hands. Why shouldn't this suit the administration of the United States? I think now even in Congress they have understood that --surely the Americans understood that Nicaragua cannot threaten -- pose a threat to the United States.

Q: But under new thinking, as you have defined it, wouldn't it be time to reduce the military assistance to places like Nicaragua and Cuba, and let those regimes begin to stand on their own?

GORBACHEV: Well, since you're -- you keep talking about the new thinking, then let me give you a little -- let me teach you a little lesson.

Q: You're the teacher on new thinking.

GORBACHEV: I'm sure that you will have no complaints as to about what I'm going to say. I believe the situation in the world is such that it differs fundamentally from what it used to be, 30 or 40 years ago, not to mention, let's say, 50 or 70 years ago. The empires are all gone. They are no more. Ten dozens, scores of nations have come out and become there and are now developing independently.

And moreover, all of those nations want not only independence and autonomy, but they want to live a better life. They want to live like human beings. They need food. They need clothing. They need medicines. And now just try and imagine 2.5 billion people in Asia, in Latin America, disposed of vast natural resources, vast manpower resources, and yet they are in debt. They have a very low standard of living. So then the question arises, Can this situation be left without attention? It calls for -- it calls out for a solution.

Or the ecology -- is that not a global problem? A struggle against disease -- is that not a global problem? And what about mastering the scientific and technological revolution? Can we resolve all the problems there without cooperation? Is that not a global problem?

If the Soviet Union has an interests, the United States has an interest, and I -- so I guess the other countries and peoples also take an interest in these matters. If, previously, international relations were built upon the right of the strong, according to the maxim "right is might," that won't work today. it's not appropriate. We cannot -- however strong we might be, we cannot dictate our values or impose our way of life upon others, impose upon others our choice. It is up to them to decide. Unless we recognize the right of choice and recognize the interest of every nation, nothing will come of international relations. And those relations are today fraught with serious explosions.

So that means that a new thinking presumes the need to respect the choice of every nation. And we not only respect that choice, we try morally and, where we believe it possible, economically and militarily, in the defensively, to support that choice so that the

nation -- people can defend what it has taken into its own hands. So there, that's where you have to really -- by dint of join effort, you have to get to the bottom of things and you have to change your approach. You cannot order the world around. Nothing will come of that. One, you have to change your approach.

Q: You know how important symbols are ink politics, Mr. General Secretary. There is no uglier symbol in the world than the division between East and West, the division between your country and what the West stands for, than the Berlin Wall. Why don't you use your considerable influence with the East Germans just to have them take it down? What purpose does it serve any more?

GORBACHEV: You know, I think that's a very clear question. That is the sovereign right of a sovereign state, the German Democratic Republic, to defend and protect its choice, and not to allow any interference in its domestic affairs. Through West Berlin, a lot was done which caused great harm, both political and economic, to that country, to that people. So these are all realities which arose out of concrete situations. I can say to you (what) I said once to a West German. He said to me, "Now, Mr. Gorbachev, Stalin used to say that Hitlers come and go, but the German people, the German state remain. But you have divided Germany into two states." So I said to him, "Well, all right, let's remember facts of history." And I reminded him of those facts. (It) turned out that he knew them all, but it also turned out that that division of Germany ran counter to the agreements reached in Yalta and Potsdam. So the Wall appeared before you think it did. It's another matter that it was made out of a different material. But, as a result, what happens with what we have right now today, those are realities, and you have to treat realities as they require.

Q: Well, I don't think that we're going to lower the Wall here this evening. But maybe we can do something about human rights. How can you persuade the world that there is new thinking and new sensitivity on the part of the Soviet Union if you simply do not let the people who live in this country come and go as they please without risking their citizenship?

GORBACHEV: Mr. Brokaw, you will not be offended if I'm forthright and say that I assume that I have a very educated man sitting across the table from me, and a very well informed one. But now, when we come to so important a topic, you take only a speculative aspect. I'm ready to talk about human rights with any representative of the United States -- with you, too naturally, if you're ready. And I can show you how things go in terms of human rights in this country and in your country and in other parts of the world. We are in favor of rights, in favor of the broad rights of the citizens. We're so dedicated to this that that, in fact, was the purpose behind our revolution. And you know what we did during the revolution; we took away the power from the landowners and the Tsar. That right we gave back to the people. We took away the factories, the plants and private property, and we gave them to the people, the working people. And it was on that basis that we eliminated the exploitation of man by man. We built up a planned economy; we guaranteed each individual the right to work. We have no unemployed -- and look for how many years -- for fifty-odd years, we have had no unemployed. There's free education. And that is guaranteed by the state. Free medical care -- the society guarantees it. And the state largely has taken upon itself care for the provision of homes to working people. Now, then,

why -- and this is so interesting -- by its level of national income this country is lower than the per capita income -- it is lower than the United States. But in terms of social protectedness our society is much higher than yours. And now look, you were -- what year were you born in?

Q: I was born in 1940, Mr. General Secretary. But I know that you know what I'm talking about.

GORBACHEV: Just a moment, just a moment, just a moment. Let me tell you this. I will come to that. So, in 1944, Franklin Delano Roosevelt introduced his Bill of Social and Economic Rights, believing that there cannot be any real rights unless these problems are resolved. That was a very interesting bill, but it has remained in the Congressional archives from that day on. Now, considering the fact that America is being criticized for not recognizing social and economic rights, that it is not signing or ratifying international covenants relating to that subject, the United States is being criticized for that throughout the world. And, Mr. Reagan, this July -- this last July Mr. Reagan introduced once again another version of that Bill of Social and Economic rights, although it's very different from the one that Roosevelt had. And -- but yet, I think there will be a lot of water passing through the Mississippi and the Volga before the US Congress and the administration recognize the American people's right to their protection of their social and economic rights. But all that has been guaranteed, in the Soviet Union.

As regard to the question that you touched upon, that is, exit, entry, well, I understand the concern of the American side to some extent, since that is a nation that was formed as a -- largely as a result of emigration processes. And therefore our views are different. But, you know, as is the case in the United States or in Canada, they don't really want to allow into the United States people from Mexico or from other countries, those who don't have the skills that are required. But as soon as in the 1970s there was especially a big flow of those who wanted to emigrate from the Soviet Union, there was one highly placed representative of the administration who declared that we've resolved the problems of mathematicians by 50 percent. The United States wants here through these channels making this out to be -- making themselves out to be an active defender of the rights -- of human rights, to resolve their own problems, and what they're organizing is a brain drain. And of course we're protecting ourselves. That's number one.

Then, secondly, we will never accept a condition when the people are being exhorted from outside to leave their country. And thirdly, all these cases will become more and more clear. Thirdly and finally, all the specific individual cases -- we consider them in a very attentive and thorough manner, and this is very well known by the Congress and by the President. And we will continue in a spirit of humanness seek to resolve every individual case, but within the framework of our own laws. And therefore you should not try and go into another man's monastery with your own charter. We have our state, we have our nation, democratic state which is based on the constitution and our own laws.

As for our good will, it is there. Family reunification -- we believe that to be a problem, and we shall do our best to have those problems resolved. There may be other problems connected with emigration. We shall always be very attentive in considering them. But let us not inject any political speculation into this problem.

Q: But what do you think, Mr. General Secretary? Do you think that the law moves too slowly in this country? What do you believe, personally? What about those 4,000 Soviet Jews whose visas have been delayed for a long time? Some of them are cancer victims who want to leave the Soviet Union so they can be with their families in the closing days. What do you think about them, just man to man?

GORBACHEV: I think that right now we have among those who have not received permission only those who cannot leave because of state security reasons. There are no other reasons, and we will continue to act in that way.

Q: Mr. General Secretary, I want to ask you something about perestroika and the reorganization of your economy. There's no greater need in the Soviet Union than in reorganizing how you produce food in this country. This great power has to import food. Two percent of your farms produce two-thirds of the fruit and one-third of the milk and meat. Those two percent are the private plots. Are you going to greatly expand the private holdings of farmland, and put it more on an incentive basis?

GORBACHEV: This question is one that was posed by President Reagan. Perhaps he may have asked you to ask me that question, too.

Q: No, this information is widely available in America to Presidents and humble reporters alike.

GORBACHEV: Well, you know, let me say this. The food problem is one that does exist in this country, and although we eat 3,300 calories per person per day, the question is one of the structure of food intake. Now, as to the fact that two percent of the individual small holdings produce one-third of the output. Those two percent of the individual households could not have done a thing for one reason. They get their grain, their animals, technical assistance, expert consultations, transport services, their seeds from the collective and state farms. They are really integrated with the collective and state farms. There is the practice of contracts. They sign contracts. A collective farm, let's say, and an individual holding -- usually they are members of a state farm or a collective farm. And they participate in the process of increasing agricultural production.

Q: Are you going to expand that?

GORBACHEV: In all of this there is one very interesting aspect. We are right now on a long-term basis we're offering families and groups of people that they take a plot of land or, let's say, hire some means-of-production machinery and show what their initiative is worth. And we have been able to combine the possibilities, the capacities of the large-scale farms and the individual interests of these small groups. Now, that is one thing. That is an area where we will lend further support to, and already this is yielding good results, and we shall be supporting this. But this does not mean we are rescinding the collective farm system. No, this is a flexible combination of the possibilities for the large-scale farms which assumes a great deal upon its own shoulders and at the same time the initiative, the interests, the personal and material interests of a family or of a small group of persons that is to grow a certain crop or to produce a certain amount of farm animals.

Q: Are you going to allow individual enterprises to set prices? Are you going to allow unemployment to rise in this country? Are you going to run the risk of a recession and inflation as part of perestroika? That would be a fundamental overturning of the Soviet way of having an economy.

GORBACHEV: No, we will resolve this in the framework of Socialism and through our own methods. Now, if in the West, the structural policy and modernization which accompanies it is carried or is accompanied, rather, by a growing unemployment, we want to avoid this, and this will be done in that very way. This opens up -- such opportunities are opened by a planned system of economy. Already now we are elaborating our plans for organizing new jobs in new territories and in other spheres, especially in those spheres of services and trade. And therefore on a planned basis we will transfer some people with due assistance from the state, the systems needed to retrain people, and sort of remove them from one sphere to another. And I believe this will be done in such a way as not to affect the incomes of the working people. In other words, this adaptation of the economy to the scientific and technological progress will be achieved within the framework of Socialist approaches, so as not to allow any unemployment. That is our pivotal task.

Q: And no other party beside the Communist Party in the foreseeable future for the Soviet Union?

GORBACHEV: I see no need for any other party, and I think that is the view of our society. And today's changes which are taking place and deep going changes embracing the economy, politics, the sphere of democracy, the spiritual sphere, the social sphere -- all this is taking place on the initiative of the Communist Party of the Soviet Union. We have built up a new atmosphere in the country, an atmosphere of glasnost, openness, and we have plans to go on moving forward the process of democratization and glasnost. All this is being done on the initiative of the CPSU, the Communist Party. The Party has really attracted fire upon its own self, the fire of criticism.

Q: Well, let me bring you to that point. In your book, you say that truth is the main thing. You quote Lenin as saying that there should be more light. And yet when one of your colleagues on the Central Committee, Boris Yeltsin, who was the Communist Party Chief in Moscow, spoke out, his speech was not even published. And yet when he was fired it was done in a very public fashion, and he was severely criticized in a very public fashion, as well. To some American observers, that did not represent glasnost at all. It had the echo of Stalinism. Was that a mistake?

GORBACHEV: No. There was no mistake. No. You know, we will follow the path of perestroika firmly and consistently. We will follow the path of democracy and reforms firmly and consistently. But we will not jump over phases. We will not allow any adventurism. We have studied well the experience of all other countries in that respect and our experience, too. But we will not allow conservatism to be rampant -- without allowing either adventurism and at the same time resolutely combating conservatism. And we shall be very thorough, very careful. There is a huge country behind us; a great people, too. We can't allow playing with politics -- politicking. And what happened with Yeltsin -- well, look, in fact it's a normal process for any democracy. I don't want to count how many ministers or secretaries were replaced even recently in the United States in President Reagan's administration.

Q: Yes, but when they're replaced they get to speak out about why they were replaced. We get to hear from them.

GORBACHEV: Well, you know, by the way, Comrade Yeltsin both had the Plenary Meeting of the Central Committee spoke twice, and he spoke

at the Plenary Meeting of the City Party Committee. His speech was published at the City Party Committee -- was published verbatim. Yeltsin himself posed the question of him being relieved from his post. He raised that question. So please trust us to resolve that question. I'm sure there will be other problems in perestroika. They will have to be resolved. But let me assure you that we will continue our line aimed at perestroika. We will be insistent in pursuing that line.

Q: We have only a few moments more, and I'd like to get to know more about Mikhail Gorbachev, the man. You wrote recently that there was a heated debate in this country about how to make it possible for women to return to a purely womanly -- that women should be spending more time at home, in the traditional role of mother and housemaker?

GORBACHEV: No. I think that a woman should take part in all spheres in life, in all the processes taking place in society, but this must be done in such a way that the one should not prejudice the other. And all the more so, we should think about how to help our women to combine active participation in social, cultural processes with their duties, with their predestination; that is, as keeper of the home fires of the family, guardian of the family. Strong family means a strong society. So we will not restrict the participation of women in public affairs. We would rather help women so that it is easier for a woman to combine the functions of motherhood -- the role of the mother and the role of an active citizen of the country.

Q: We've all noticed the conspicuous presence of Mrs. Gorbachev in your travels. Do you go home in the evening and discuss with her national policies, political difficulties, and so on is this country?

GORBACHEV: We discuss everything.

Q: Including Soviet affairs at the highest level?

GORBACHEV: I think that I have answered your question in toto. We discuss everything.

Q: Where do you learn about the United States? Do you read American newspapers? Do you watch television programs? Do you have special people who tell you about what is happening in the United States? How do you satisfy your curiosity about our country?

GORBACHEV: I have a lot of information that I have access to, not only on the basis of the press but also through other channels. We have many translations of political, sociological, artistic literature from the United States. So in this country anyone who is interested in the United States has a great many possibilities to get to know America.

Q: Do you have favorite American books, for example, that you've read in the past? Authors?

GORBACHEV: Well, I have to say that, of course, in my reading first place belongs to Russian and Soviet literature, but American literature certainly enjoys great interest, great popularity in this country. If we were to start trying to compare the number of authors that are read -- Russian, Soviet authors, and American authors in this country, the figures would be enormous. Mostly I've read American classics, but I know some of the modern writers, too. They are very important writers. Only let the Americans not consider their achievements to be the truth in the last instance. They will find amongst us many people who would like to discuss a lot of problems, to exchange views and discuss a lot of problems with them.

Q: Do you follow the 1988 Presidential campaign in America closely? And if you do, who do you think will win, next fall? That's

a question that all Americans are asking themselves.

GORBACHEV: You know we proceed from the assumption that we will be working constructively with any administration, regardless of party affiliation, whether Republican or Democratic or another party, perhaps. We will cooperate, provided there is the appropriate desire and effort on the other side. As for the election campaign, I just want to say that even after the campaign we will be prepared to cooperate with whoever becomes the successor to the present President. As for forecasts about who will win and who will become the next President, I think that's an irresponsible task, an irresponsible exercise. The Americans will come to the conclusion of who they need best, and they'll do it themselves.

Q: Finally, Mr. General Secretary, very briefly, how do you want to be remembered by Americans 10 years from now, about the Gorbachev era?

GORBACHEV: Well, I don't want that in 10 years' time everything should belong to only the memory. I think by that time there will only be a real upsurge in what we have begun to develop today, so I hope and believe that this will not simply be something belonging to the old past. It will be part of the dynamic present. And it is for the sake of that goal that together with my colleagues, together with our working people, that I am today -- that today we are all of us seeking to do a lot, as much as we can. I think that today we are sowing some good seeds, and they will yield, they will give off a good yield in terms of results. If that were not so, it would be senseless to do what we're trying to do right now, and doing so with enthusiasm, intensively, with a great desire to change everything for the better in the interests of Socialism, in the interests of the Soviet people. And I believe that what is now happening in this country will be a certain contribution to the progress of human civilization.

Q: Mr. General Secretary, thank you very much for this time.

GORBACHEV: And once again let me take this opportunity to say to my American viewers, until we meet on American soil.

NNNN

SLNX2041201 BT*NXE204 12/01/87
U.S. URGES HAITI TO PUNISH PERPETRATORS OF VIOLENCE (725)
(Article on State Department news briefing)
By Davis Brashears
USIA Diplomatic Correspondent

Washington -- In the wake of the violence that disrupted elections in Haiti November 29, the Haitian government should arrest, prosecute and punish the persons "who struck this blow against democracy," the State Department says.

Department Spokesman Charles Redman stressed December 1 that it is "incumbent on the Haitian government to take dramatic and credible steps to demonstrate that it has the will and ability" to carry out these measures.

Speaking to reporters at his regular news briefing, Redman said, "The United States government calls on the Haitian government to act to stop the violence and to restore confidence in its commitment to the democratic process and its willingness and ability to conduct an orderly and honest transfer of power to the freely elected representatives of the Haitian people."

At the same time, the spokesman announced that the State Department has issued a warning to American citizens to postpone nonessential travel to Haiti until further notice due to the unsettled conditions there. "Americans who must travel to Haiti should exercise caution and immediately register upon arrival with the consular section of the American Embassy," he said.

Redman said he did not have any evidence concerning the identity of those responsible for the election violence in Haiti. "The crucial factor...is the fact that this violence by whomever it was perpetrated was allowed to disrupt these elections and that the government did not mount necessary security precautions," the spokesman emphasized.

"It is the Haitian government that has the responsibility to do that," Redman added, noting that U.S. dissatisfaction with the way the government handled things was manifested in the suspension of certain categories of aid to the Caribbean country.

"We remain deeply distressed and saddened by the events that occurred there," Redman told questioners. "The will of the Haitian people to establish democracy was thwarted by violence. The failure of the Haitian government to protect innocent civilians attempting to vote was extremely disappointing and the dismantling of the electoral authority was unjustified."

The State Department spokesman said the suspended U.S. aid includes 30 million dollars in economic support funds and 18 million dollars in Public Law 480 Title Two funds. "We will also suspend 14 million dollars in development assistance which goes through the government of Haiti," he added, noting that "this amounts to a total of 62 million dollars in suspended U.S. funds," all of which had been earmarked for 1988.

Redman reiterated, however, that because "we do not wish to punish Haiti's poor for the failure of the government to carry out meaningful elections...we will continue our direct assistance to the Haitian people through American and Haitian non-governmental organizations." This amounts to 32 million dollars in continued U.S. assistance in 1988 funds, he said.

In response to questions, the spokesman said U.S. officials are

The Reagan family deeply appreciates your thoughtfulness and expression of sympathy.

27.11.87

דו"ח ביקור רה"מ בארה"ב
18-23.11.1987

עתוי הבקור ומטרתו נקבעו על-ידי הזמנת ארגון-הגג של הפדרציות היהודיות בצפון אמריקה לרה"מ להופיע בפני האסיפה הכללית השנתית שלו במיאמי ב-19.11.1987. יש כמאתיים פדרציות ברחבי צפון אמריקה והן ממלאות תפקיד של ועד הקהילה האחראי גם לאיסוף התרומות למגבית היהודית המאוחדת וחלוקת כספי המגבית לגורמים המקומיים, הבינלאומיים ולישראל.

דברי רה"מ בפני אסיפת הפדרציות, בקהל של כ-2,500 נפש התרכזו בנקודות הבאות:

1. תקומתה וקיומה של ישראל היא מהפכה בתולדות העם, הן משום שהעם חוזר למולדתו ההיסטורית והן משום שמוקד ההיסטוריה הישראלית עבר לארץ-ישראל.

2. תפקידה העיקרי של ההתחדשות היהודית בארץ-ישראל היא לדאוג להמשך קיומו, הגנתו, זיקתו היהודית של העם היהודי והבאתו חזרה לארץ-ישראל. המפתח: חנוך יהודי ועליה לישראל.

3. המאבק למען העלות יהודי בריה"מ והצלת יהדות המצוקה באתיופיה, סוריה, איראן ותימן חייב להמשך.

4. ישראל שואפת לשלום ואין דרך ליעד הזה זולת משא-ומתן ישיר. הדבר הוכח ביתר שאת כתוצאה מפסגת רבת-עמון.

5. יחסי ישראל-ארה"ב הגיעו לרמה ללא תקדים. שורשיה נעוצים בהודעת ריגן-שמיר מנובמבר 1983.

ראש הממשלה החליט לשים הדגש בבקורו בארה"ב הפעם על המימד היהודי, על יצירת קשר בלתי-אמצעי עם הצבור היהודי הרחב ולהבליט במיוחד את שנת הארבעים וחגיגותיה כדי למשוך את הקהילה היהודית ליתר הזדהות עם ישראל וקיום בקורים בשנה זו בארץ. בהתאם לגישה זו, נפגש רה"מ עם הקהילות בוושינגטון ובקוינס, עם מועדון הנשיאים ועם אגוד הרבנים בניו-יורק רבתי משלושת הזרמים. בהופעותיו אלה, טפל רה"מ בפרוטרוט בנושא "מיהו יהודי" ובבעית השבת בירושלים, קרא לאחדות בישראל, בקהילה האמריקאית ובין שתיהן, וקרא לארגונים היהודים ולקהל היהודי הרחב להפגין את תמיכתו בתביעה מגורבצ'וב לפתוח שערי בריה"מ לעליית היהודים מבריה"מ. כידוע, מתוכננת הפגנת הזדהות גדולה בוושינגטון ביום בואו של גורבצ'וב לארה"ב.

נוסף לשיחות הרשמיות עם הנשיא, עם שולץ וקרלוצ'י ועוזריהם, נפגש ראש הממשלה עם ראשי "איפאק", עם כמה חברי קונגרס וסנט, וכן עם מספר ניכר של פרשנים ובעלי טורים. היו לרה"מ שתי הופעות בפני צבור שאיננו יהודי בעיקרו. בוושינגטון בפני "המכון הושינגטוני למזה"ת" ובניו-יורק בפני "האגודה למדיניות חוץ".

בחלק מימי הבקור בארה"ב תפסו את כותרות החדשות הידיעות סביב פרסום דו"ח הקונגרס בפרשת איראן. התייחסות הדו"ח לזוית הישראלית היתה יחסית מוגבלת ולא שלילית. לכן לא שמש ענין זה מקור להתעסקות תקשורתית בישראל ובריה"מ. מבחינה ת קשורתית, ניתנה הבלטה מיוחדת לדברי רה"מ מיד לאחר פגישתו עם הנשיא, שבהם שבח את התפקיד שארה"ב ממלאת במפרץ הפרסי. רה"מ מתח הקבלה בין עמידתה של ארה"ב נגד הטרור הבינלאומי והתפקיד שנטלה על עצמה בשמירה על נתיבי השייט הבינלאומיים במפרץ. דברי רה"מ נתקבלו בהפתעה ובברכה רבה על-ידי הנשיא ושרי החוץ וההגנה. בתדרוך רקע לתקשורת מפי עוזר המזכיר מורפי, ניתנה הבלטה להערכה שהממשל רמש לדברי רה"מ בנושא זה.

האוירה בשיחות וסביבם היתה מצויינת - התאפיינה ביחס ידידותי וחם, בדברי שבח של הנשיא והמזכיר על מערכת היחסים ההדוקה בין שתי המדינות ובמחווה של שולץ שהזמין לארוחת הצהריים את שלושת האנשים המקיימים את המשא-ומתן עם בריה"מ: קמפלמן בנושא הפירוז, וייטהד בנושא זכויות האדם ויהודי בריה"מ, וארמקוסט בנושאים אזוריים, כולל אפגניסטן, המפרץ והמזה"ת.

מ"מ רה"מ ד. לוי:

שוחחתי אמש עם ראש הממשלה והוא שבע רצון מפגישותיו בארה"ב, הן עם הנשיא והן עם מזכיר המדינה. בפגישות אלה הועלו, כמובן, הנושאים החשובים לנו, במיוחד נושא יהודי בריה"מ לקראת הפיסגה. יש משמעות מיוחדת לכך, שראש הממשלה נפגש עם הנשיא ועם מזכיר המדינה, על מנת להבהיר את עמדותינו ולנסות לתאם עמדות לקראת הפיסגה. ראש הממשלה עמד על הצורך להפעיל לחץ על שלטונות בריה"מ, למען יהיה חופש יציאה לכל יהודי הרוצה בכך, משום שזאת הפעם, יש סיכוי, שהלחץ הזה ישא פרי. עדיין מוקדם לומר, אבל תמימות דעים עם המימשל האמריקני הושגה בענין זה.

הנשיא ריגן ציין את שביעות רצונו משיתוף הפעולה האסטרטגי בין ארה"ב לישראל וכן ציין את סיפוקו מההתקדמות בנושא איזור הסחר החופשי.

ראש הממשלה עמד על סוגית הסיוע האמריקני, בהתחשב בבעיותיה החמורות של ארה"ב בתחום הכלכלי וזאת, במגמה שהסיוע לא יקוצץ. הדבר הזה בא לידי ביטוי גם בפגישתו עם מזכיר המדינה. כאן צריך לציין את המחווה המיוחדת, שנעשתה ע"י מזכיר המדינה, בהזמינו את ראש הממשלה לארוחה, שבה השתתפו עוזריו הבכירים, שדיווחו ישירות, בנוכחות ראש הממשלה ופמליתו, על המגעים עם הרוסים בכל התחומים, הן בתחום הגלובלי והן בתחום היהודי. ראש הממשלה מעריך מאד מאד את המחווה הזאת.

כמובן, שבשיחות הועלה גם נושא מלחמת איראן-עיראק. ראש הממשלה שיבח את עמדת ארה"ב בענין זה וציין בפני הנשיא, כי עתה יודעות מדינות ערב, שיש כוח מרכזי אחד בלבד, שפועל במקרה כזה. זה מצא חן בעיני הנשיא ובעיני מזכיר המדינה - וזו גם האמת.

באשר לפיסגת עמאן, אין דבר מיוחד פרט לכך, שיש שביעות רצון מהעובדה, שמדינות ערב מחדשות את קשריהן עם מצרים. ראש הממשלה ציין, שישראל מצפה עתה לנרמול יותר מאשר בעבר ביחסים בין מצרים לישראל. הכוונה היא, שארה"ב תלחץ בכיוון זה. אין כל סיבה, שנרמול זה לא ימצא את ביטויו כעת, כאשר בעבר היתה טענה כביכול, שבגלל אותו נתק של מדינות ערב עם מצרים, מצרים נאלצה ללכת בדרך "קרה". ניתן גם לומר, שהתהליך הזה של חידוש היחסים של מדינות ערב עם מצרים מהווה הוכחה לכך, שעל מצרים אין עוד לחשוש בתחום זה ואנו מצפים מארה"ב, שתפעל לנרמול יחסים.

ראש הממשלה התרשם, שאין לצפות שחוסיין יעשה צעדים כלשהם בנושא יוזמת השלום, למרות שהיתה תקוה אצל האמריקנים, שלאחר הפיסגה בעמאן, תהיה תזוזה. הרושם עתה הוא, שאין לצפות לשינוי או לתזוזה בעקבות פיסגת עמאן. גם כאן עדיין מוקדם לדעת, אבל כאמור, אין ציפיות רבות.

ראש הממשלה גם מציין את הדיונים שהיו בכל הקשור לעמדת ישראל לגבי אספקת נשק למדינות ערב, כמו הטילים העומדים להיות מסופקים לבחריין והחשש, שנשק כזה יופנה בסופו של דבר נגדנו. ראש הממשלה עמד על המשמעות הזאת.

במרכז הדיונים, עמד ענין התקציב. כאשר מזכיר המדינה ציין, שאסור שתקציב הבטחון שלנו יפגע, אז ראש הממשלה הגיב, שלמעשה רוב הסיוע הניתן לישראל הולך לכיסוי הוצאות המלחמה מ-1973.

השר י. רבין:

מה פתאם מ-1973?

מ"מ רה"מ ד. לוי:

אני מוסר דיווח.

<u>השר מ. נסים:</u>

הסיוע הבטחוני ניתן קודם בצורת הלוואות ורק בשנים האחרונות, ניתן כמענק.

<u>מ"מ רה"מ ד. לוי:</u>

אם מדובר בהיבט הזה של תקציב הבטחון, אז די לחכימא ברמיזא. ראש הממשלה ציין את המאמץ, שישראל עשתה בתחום הכלכלי ושמע שבחים בענין זה הן מהנשיא והן ממזכיר המדינה. ראש הממשלה גם ציין את רצונה של הממשלה לפעול להמשך היציבות ולהמשך ירידת האינפלציה. האמריקנים הדגישו מאד את הצורך בהמשך המאמץ שלנו בכיוון הכלכלי הנכון(כך הגדירו זאת) וחזרו על החשיבות בשמירת היציבות ובהתקדמות לקראת צמיחה, כפי שהם רואים אותה, בהתאם לעקרונות של כלכלה בריאה.

לגבי הסובייטים ובעית היהודים, האמריקנים אינם יכולים לומר בודאות כי השתכנעו מהסובייטים, שהטיעונים שלהם נכונים. יש סתירות רבות בטענות הסובייטים, לגבי מתן חופש יציאה לכל מי שרוצה. האמריקנים בדעה, שצריך להמשיך ולהפעיל לחץ בנושא זה, כסוגיה מרכזית לקראת הפיסגה. היה רעיון, שנשמע באויר ושראש הממשלה מצא לנכון להעמיד אותו במימד הנכון, לגבי דיאלוג ישיר בין ישראל לבריה"מ בענין הסוגיה היהודית. ראש הממשלה אמר, שדיאלוג ישיר יכול להיות בענינים בילטרליים, ביחסים דיפלומטיים חופשיים וישירים בין בריה"מ לבינינו, אבל אם ענין היהודים יהיה בהיבט כזה, עלול להיות מצב, שהיהודים יהיו בני ערובה לכל צעד ולכן, רצוי שהלחץ ימשיך להיות מופנה ע"י ארה"ב במרוכז, כדי שלא נעמוד במצב שציינתי.

לגבי התהליך המדיני, ראש הממשלה שמע מבני שיחו על דעתם לגבי התנהגות בריה"מ, שבניגוד לכל ההצהרות, אינה עושה דבר ואינה מוכנה לקבל על עצמה סיכונים כלשהם, אלא רואה את האינטרסים המובהקים שלה. לכן, ראש הממשלה לא רואה דחיפות מיוחדת בשיתוף פעולה כלשהו בין האמריקנים והרוסים בענין זה. על ראש הממשלה לא הופעל לחץ כלשהו ולא היה רמז כלשהו, שהשתמע ממנו לחץ. הוא שבע רצון מביקורו ומכל הפגישות שקיים. הוא ביקש, שדבריו אלה יובאו לידיעת הממשלה - ואני עושה כמצוותו.

סודי ביותר

27 בנובמבר 1987
3-פרו'-641

פגישות רה"מ בוש'
(סיכום לישיבת הממשלה, 30.1.87)

א. התקציב האמריקאי וסיוע החוץ

הנשיא ריגן הציג בפני רה"מ את הבעיות הקשות שבהן ניתקל המימשל בקונגרס, בנושא קיצוצי התקציב בארה"ב, ובמיוחד החששות לקיצוצים בתקציב ההגנה, וכן ההשפעה האפשרית על סיוע החוץ. הנשיא ציין כי תוערך כל עזרה בנושא זה. ענין הקיצוץ האוטומטי הוא קשה, ותהיה פגיעה רבה אם הדבר יושג, ועל כן המימשל נאבק (בקונגרס) וישמח לכל סיוע. הנשיא גם ביקש את עזרת הלובי והקהילה היהודית במאמציו נגד הקיצוץ בתקציב.

רה"מ השיב כי אנו יודעים את בעיותיו של הנשיא. גם לנו יש בעיות של תקציב, אך בעיות ארה"ב חמורות יותר.

ב. מלחמת עיראק-איראן

הנשיא ריגן דיבר על האתגרים הגדולים שבפניהם עומדת ארה"ב במפרץ הפרסי, ועל הצורך להגיע לסיום מלחמת עיראק-איראן, המשפיעה על בטחון האזור כולו, נוכח הרדיקליזם האיראני, שכבר הראה אותותיו, גם בלבנון.

הנשיא הוסיף כי ארה"ב שמחה על הצהרותיה הקטגוריות של ישראל על אי-מכירת נשק לאיראן.

רה"מ שיבח את חוזק עמידתה של ארה"ב והדגיש, כי עתה ידוע לכל הערבים באיזור, כי בכל הנוגע לבטחון וליציבות, יכולות הן לסמוך על ארה"ב בלבד. לסובייטים אין מעמד דומה. דברים אלה זכו להבלטה רבה בתקשורת האמריקנית, והן נכללו בהבלטה, גם בתידרוך המיוחד שנתן "פקיד אמר' בכיר" (מרפי) על פגישות רה"מ.

נושא זה עלה גם בשיחה עם מזכיר המדינה שולץ, ושם דיווח עוזר השר ארמקוסט, כי הסובייטים מתחמקים מלחייב עצמם להחלטת מועצת הבטחון על הצורך בהפסקת המלחמה. האמריקאים מנסים להביא את מזכיר האו"ם לידי הבעת דעות ברורות יותר, כדי להשפיע על הסובייטים. ארה"ב מתנגדת להצעת ברה"מ שיוקם כוח ימי משותף עם הסובייטים שיפטרל במיפרץ; רעיון זה מהווה תירוץ סובייטי שנועד לאפשר להם להכנס לאזור, ואולי לדחוק משם את ארה"ב.

ג. פיסגת רבת עמון והמצב במזרח התיכון

הנשיא ריגן הביע שביעות רצון מתוצאות הפיסגה ברבת עמון, המהוות לדעתו התקדמות נגד רדיקליזם ונגד התפשטות המהפכה האיראנית. חידוש היחסים עם מצרים הוא, לדעתו של הנשיא, צעד גדול קדימה לאיזור כולו. תוצאות הפיסגה מהוות גם הרחקה של סוריה מאיראן והחלשת אש"ף.

הנשיא הוסיף כי יש צורך לסייע למדינות המתונות, שאינן מאיימות על בטחון ישראל. ארה"ב רוצה למכור להן נשק, לחיזוקן נגד האיום מצד הרדיקלים והסובייטים. מדובר עתה על מכירת טילי סטינגר לבחריין - "שהיא מדינה חיובית".

רה"מ ציין כי חשובה לנו עמדת ארה"ב בדבר מו"מ ישיר כדרך היחידה להשיג שלום, ויש לנו אמון מלא במנהיגות ארה"ב.

בענין תהליך השלום, הנטיה בארה"ב היא לחכות ולראות מה יקרה בעקבות פיסגת רבת עמון. האמריקאים התרשמו, משיחותיהם עם הירדנים, לאחר הפיסגה, כי המלך מאד מרוצה מתוצאות הפיסגה. הוא סבור שהוא הצליח להגיע לפיוס בעולם הערבי ושהפיסגה הביאה מידה רבה יותר של אחדות למחנה הערבי המתון. המלך חוסיין גם אמר לאמריקאים, שהוא לא יוכל להתקדם בענין הועידה הבינלאומית, ללא הצהרה ישראלית על נסיגה.

נושא זה עלה בהרחבה גם בפגישה עם מזכיר המדינה שולץ, ורה"ם דיבר על תוצאות פיסגת רבת עמון ואמר:

ישנו סיכום לא פורמלי בין אסד לחוסיין שאף אחד מהם לא יעשה דבר ללא הסכמת האחר, ואסד מאמין לחוסיין לחלוטין ובטוח שלא יעשה שלום נפרד עם ישראל. כמו כן הבטיח חוסיין לאסד שמצרים, לאחר ההחלטה בפיסגה בקשר לחידוש היחסים עמה, לא תעשה כל צעד לכיוון נורמליזציה עם ישראל, בניגוד לאינטרפרטציה שהיתה שלאחר שמכשול היחסים עם מדינות ערב יוסר יתאפשר השיפור עם ישראל. כמו כן קיבלה איראן מסר מאסד, כי סוריה תמשיך ביחסים המיוחדים עם איראן.

רה"מ הוסיף כי הרושם הוא, שחוסיין איננו עומד לעשות צעדים נפרדים עמנו. אנו קיווינו שמצרים תוכל, לאחר הפיסגה וחידוש היחסים עם מדינות ערב, לשפר את יחסיה עם ישראל (כולל יחסי סחר, והפסקת התעמולה האנטי-ישראלית בתקשורת), אך אנו כאמור, חוששים שמא אין הדבר כן.

המצב במזה"ת ותהליך השלום נדונו גם בארוחת צהריים של רה"מ ושולץ, שבה השתתפו גם מספר עוזרים בכירים של מזכיר המדינה.

ארמקוסט, ששב זה עתה משיחות עם עמיתו הסובייטי וורונצוב (סגן שר החוץ) סיפר, כי ארה"ב אמרה לסובייטים שעליהם לגלות "דמיון רב יותר" באשר לדרכי המשא ומתן לשלום במזה"ת.

ואולם, וורונצוב דיבר על הועידה הבינלאומית, ודחה פתרון-ביניים, בטענה שזה איננו אלא "תירוץ נגד עיסוק בנושא המרכזי".

נושא הייצוג הפלש' נשאר מעורפל, בשיחות האחרונות בין ארה"ב וברה"מ. הסובייטים טוענים שקיימים חילוקי דעות בין הערבים, בין אלה שרוצים משלחת ירדנית-פלשתינית, ובין אלה שרוצים במשלחת משותפת. הסובייטים עצמם סבורים שיש צורך במעמד שווה של הפלשתינים עם האחרים.

ע"י גישה זו, מתחמקים הסובייטים למעשה מן הפרובלמטיקה של קבלת החלטות מועצת הבטחון 242 ו 338. הסובייטים מעונינים איפוא להכנס לתהליך השלום באזורנו, אך בלא לקבל את ההחלטות הדרושות - ציין ארמקוסט.

האמריקאים התרשמו שאצל הסובייטים לא ניכרת עתה תחושת דחיפות בנושא תהליך השלום, שכן הם חושבים כניראה על הבחירות בישראל, או בארה"ב. לפיכך, הסובייטים מעוניינים להמשיך ולהשיג יתרונות אצל הערבים, אך ללא ועידה בינלאומית בזמן הקרוב.

עוזר אחר (דניס רוס) הוסיף, על פי בקשת המזכיר שולץ, כי גם הוא התרשם, משיחותיו האחרונות עם הסובייטים, כי הם מרוצים למדי מן המצב כרגע. הם אינם נדרשים להחלטות, אך הזדהותם עם תפישת הועידה הבינ"ל פועלת לטובתם, אצל ידידי ארה"ב בעולם הערבי. שולץ אמר כי אמנם יש רושם של שינויים אצל הסובייטים, אך אין תשובות אופרטיביות והם רק "מתמרנים את דרכם".

בהמשך השיחה עם שולץ הועלה שוב נושא פיסגת רבת עמון ורה"מ ציין שהחלטת מספר מדינות ערביות לחדש את היחסים עם מצרים מהווה אלמנט חיובי: כשיהיה ברור לכל מדינה ערבית, ולמצרים, ששלום עם ישראל לא יפגע בהן - יהיה פירוש הדבר שהשלום חזק מן האיבה.

רה"מ הדגיש שאנו רוצים שמצרים תפעל לנירמול היחסים עם ישראל - לא רק בגלל הסחר עצמו, אלא משום שהדבר יחזק את השלום, ועשויה להיות לכך השפעה גם על ירדן.

אין עוד למצרים תירוץ של רצון להגיע ליחסים עם מדינות ערב האחרות, ועל מצרים להפגין נכונות, ואנו נקבל זאת בשימחה.

בענין מכירת נשק לערבים (כאמור - טילי "סטינגר" לבחריין) אמר רה"מ, כי אנו מאד זהירים, שכן יש לנו חשש שנשק זה ימצא דרכים להיות מופנה נגדנו.

ד. הפיסגה עם הסובייטים ויהודי ברה"מ

רה"מ איחל, לנשיא ריגן, בשם העם בישראל, הצלחה בפגישתו הקרובה עם מנהיג ברה"מ גורבצ'וב. רה"מ ציין כי הנכונות הסובייטית לבוא לפיסגה מהווה הצלחה גדולה של ארה"ב, שהצליחה ביסוד העיקרי, של מדיניותה שהוא - משא ומתן מעמדה של כוח במסגרת עקרונות החופש.

רה"מ הודה לנשיא על התמיכה בנושא יהודי ברה"מ, וציין, שזהו המימשל האמריקאי שנוקט בעמדה התקיפה ביותר בנושא זה, והעם היהודי לא ישכח זאת.

הנשיא השיב כי זהו נושא מרכזי הידוע היטב לסובייטים. ארה"ב רוצה לשכנעם כי זכות כל אדם בברה"מ להגר תישמר, תוך שמירת חופש הבחירה בהתאם להסכמי הלסינקי: אין בעיקרון זה כדי להפריע לחופש ההגירה לישראל, אך זאת תוך מתן חופש בחירה.

רה"מ הסביר כי עמדתנו היא שיש לראות בעיה זו כבעיה לאומית, ועל הסובייטים להכיר בזכות כל יהודי לעזוב, ולהגיע לישראל. כמובן - שאם ירצו לצאת למקום אחר, יוכלו לבחור בכך.

רה"מ ביקש שארה"ב תמשיך ללחוץ על ברה"מ בנושא יציאת היהודים - ובכלל זה בנושא הטיסות הישירות. המנוף העיקרי הוא בידי ארה"ב, ומן הראוי שהיא זו שתעלה את נושא יציאת היהודים בפני ברה"מ, כדי שהיהודים לא יהפכו לבני ערובה, בידי הסובייטים, במגעיהם עם ישראל, כפי שקרה לגרמנים ברוסיה, כאשר גרמניה נאלצת לשלם מחיר גבוה, עבור יציאתם מרוסיה.

רה"מ הציע שכאשר יגיעו השיחות בין ברה"מ וארה"ב לנושאים הכלכליים-טכנולוגיים, שבהם ברה"מ מתענינת, ארה"ב תעמוד על שינוי מהותי בגישת ברה"מ ליציאת היהודים. רה"מ הזכיר את הדוגמא של רומניה, שבה יש חיים יהודים, ועליה, וכן נכונות לטיסות מברה"מ דרכה.

הנשיא רייגן אמר כי האמריקנים ניסו לשכנע את הסובייטים, כי הגירה בלבד איננה מספקת, ושיש צורך גם בחופש פולחן בארצם, לכל אדם.

רה"מ השיב כי זו אחת מדרישותינו החשובות ביותר - מתן היכולת לקהילה היהודית לחיות את חייה - שכן לא כולם יכולים לצאת יחדיו. רה"מ הודה לנשיא על קבלת עיקרון זה ע"י המימשל האמריקאי, והביע תיקווה כי תהיה לכך השפעה על הסובייטים. הנשיא הגיב כי ינסה, ושולץ סיכם, כי לנושא היהודי תהא תשומת לב רבה בפיסגה. רה"מ הודה על כך.

בשיחה עם שולץ מסר סגנו וויטהד (שחזר גם הוא משיחות עם הסובייטים), כי היו שיפורים מסוימים בנושא הגירת היהודים (800-900 לחודש) אך ארה"ב רוצה לראות תוצאות לפני הפיסגה.

הסובייטים טוענים שישנם רק 6,000 מסורבים ושהם מטפלים בהם. ישנם מספר מיקרים של סירוב, "מסיבות של ידיעת סודות בטחוניים" למרות שחלפו כבר 30 שנה - מאז ידיעת הסודות הללו. האמריקאים דרשו מן הסובייטים שיפסיקו את השיטה לפיה מונעים הגשת בקשות ליציאה, ע"י איום בפיטורין מן העבודה וכד'. גם בנושאים כגון חינוך יהודי, הוראת דת, הוראת עברית וכד' - המצב איננו משביע רצון.

שולץ סיפר כי האמריקנים דיברו עם הסובייטים על מו"מ ישיר עם ישראל, בנושא היהודי, אך "הסובייטים לא נכנסו לכך". שולץ סיפר כי מוריס אייברס (יו"ר "ועידת הנשיאים של הארגונים היהודיים בארה"ב") דווח לו על 380,000 יהודים, הרוצים לצאת מברה"מ, ושולץ דיבר על כך עם שברנדזה.

רה"מ אמר כי הסובייטים רחוקים עדיין מן הדרישות המינימליות בתחום זכויות האדם. רה"מ סבור, שאין זה ריאלי לקבל משהו מהותי מן הסובייטים בנושא זה, בפיסגה הקרובה, אך יהיו פגישות נוספות, ועל הסובייטים לדעת שבנושאים כלכליים וטכנולוגיים (אך לא בענין הנשק הגרעיני) יש אפשרות ל"תן וקח" בקשר לזכויות האדם. הסובייטים מעונינים בקונסציות כלכליות מן המערב, ויהיה עליהם לשנות מדיניותם, כדי לזכות בכך.

כאמור, רה"מ הוסיף, כי יש להדגיש את אופיה הלאומי של הבעיה הלאומית. הסובייטים פועלים להתבוללות הקהילה היהודית בברה"מ, ועל העולם התרבותי לפעול לשינוי המצב. אנו מוכנים למשא ומתן עם ברה"מ על יחסים דיפלומטיים ונושאים בילטרליים אחרים, אך אם נקשור זאת לנושא היהודי, ייהפכו היהודים בניערובה לנושאים אלה - כאמור.

רה"מ הסביר כי לאמריקנים, הפועלים מתוך גישה הומניטרית, לא יוכלו הסובייטים לומר זאת, אך לנו הם יאמרו: "אלה אחיכם, שלמו!" רה"מ הוסיף כי אנו רוצים שהלחץ האמריקני על ברה"מ יימשך.

רה"מ ציין, כי ישנם כאלה הסבורים שאם תהיה שגרירות ישראלית במוסקבה, יהיה בכך עידוד לבקשת יציאה ע"י יהודים, אך לא זה היה המצב עד 1967, כשהיתה שם שגרירות. שגרירות יכולה להיות דבר חיובי, אך היא לא תפתור את הבעיה.

שולץ סיכם, נושא זה ואמר, כי הנשיא רייגן מרוצה מן הפגישה עם רה"מ (שהתקיימה לפני הפגישה עם שולץ) - גם כחלק מהכנותיו לפיסגה. ענין זכויות האדם יטופל - הדגיש שולץ, ורה"מ הודה לו, והביע שוב הערכתו למימשל.

ה. שיתוף פעולה אסטרטגי ואזור סחר חופשי

רה"מ הזכיר כי בימים אלה ימלאו 4 שנים על ההכרזה על שני ההסכמים הללו - וששניהם הצליחו. הנשיא ריגן הביע שביעות רצונו בנושאים אלה, ואמר כי שיתוף הפעולה האסטרטגי עובד יפה, והמימשל מרוצה. שולץ אמר כי גם אזור הסחר החופשי פועל

ו. נושאים כלכליים

שולץ שיבח את המאמצים, שנעשו בישראל תוך הקרבה גדולה, להורדת האנפלציה. הוא ציין, ישראל מתקדמת לגישה המושתתת יותר על עקרונות השוק - וארה"ב מרוצה מן ההישגים הכלכליים של ישראל.

רה"מ סקר באוזני שולץ את המצב הכלכלי בארץ, וציין כי 1987 היתה השנה הכלכלית הטובה ביותר שלנו מאז 1972. התקציב מאוזן, ואנו רוצים להמשיך בכך.

רה"מ ציין עוד כי האינפלציה תרד השנה מ 20% ל 15%-16%, ואנו מקווים שבשנה הבאה היא תרד ל 10%.

היצוא עלה ב 10%, ויש גידול של 4% בתל"ג. ב 1988, הממשלה תנסה לקצץ בתקציבה, אך הדבר לא יהיה קל. הסיוע הכלכלי הולך כמעט כולו לחובות.

שולץ השיב כי הדברים התקדמו יפה, ורעיונותינו המשותפים הצליחו. רה"מ הודה על שה"פ של ארה"ב עמנו, גם בנושא הכלכלי.

שולץ הזכיר את התרשמותו הרבה מפגישתו עם שר האוצר שלנו.

<u>הערה</u> : הנשיא ריגן פתח את שיחתו עם רה"מ בהבעת שביעות רצון מביקור הנשיא הרצוג.

50

שגרירות ישראל / וושינגטון

אל: המשרד, בטחון, ניו יורק

141 423 **518**

1/2

טופס מברק

דף ___ מתוך ___ דפים

סווג בטחוני בלמ"ס

דחיפות מיידי

תאריך/ז"ח

מס' מברק

אל: מצפ"א, מע"ת

דע: י. רה"מ לתקשורת
י. שהב"ט לתקשורת
רמ"ח/קש"ח
ניו יורק

סקום עתונות יומי

NEWS SUMMARY, NOVEMBER 23, 1987

EDITORIALS:

ISRAEL'S MYSTERIOUS DECISION: Chicago Trib: The editors define Israel's decision to expel Mubarak Awad as repugnant. Awad's crime is advocating nonviolent pressure to end Israel's occupation of the West Bank and Gaza Strip. This sort of activity is clearly out of keeping with the Israeli government's tendency to condemn all Palestinian protesters as terrorists. Thus, the government found it expedient to get rid of him by bending its own rules. The implications of this case extend to the core of Israel's portrayal of itself as a democracy capable of permitting reasoned dissent. The decision against Mr. Awad should be reversed.

PRESS REPORTS:

ISRAEL PUTS OFF ACTIVIST'S EXPULSION: WP: Israel said yesterday that it will delay the expulsion of a Palestinian-American activist whose campaign to end Israeli occupation by non-violent means has been defended by the US government. Press accounts said no definitive decision on the future of Mubarak Awad would be taken before Prime Minister Shamir returns from a US visit.

FILE ON SEIZED NAZI RECOUNTS HORRORS: NYT: An elderly Austrian arrested this month on a remote ranch in Argentina has emerged as one of the most brutal commandants of the Nazi labor camps, according to Austrian police files now made public. The suspect, Josef Schwammberger, 75, faces extradition to West Germany. He is accused of shooting and torturing hundreds of Jews and of stealing their valuables.

NAZI HUNTERS GAIN ACCESS TO UN DOCUMENTS: WP: This morning, four

P'-518
-G7-423
V-141
*

2/2

Office of Special Investigation (OSI) historians are to begin making their way through 29 reels of microfilm - between 40,000 and 50,000 documents - collected by the UN War Crimes Commission.

PARTING HAUNTS FREEDOM: WP: p.1: A refusnik family who won their exit visas, explain the hardships of life in the Soviet Union and on the difficulties of being a Jew there. Nina Raben, Mark Belenky, and their daughter plan to march Dec 6 to demonstrate against Gorbachev and to show him how strong and powerful the Jewish community is.

US TO OFFER SOVIETS MISSILE INSPECTIONS: WP: Secretary of State Shlutz said today the US will offer the Soviet Union on-site inspection rights at a US missile facility as part of an effort to strike the final bargain Monday and Tuesday on an arms control treaty to be signed at the Washington summit conference. Shultz said a superpower arms-control pact was "virtually complete". The Secretary if State daud "some operational details" remained to be worked out before the Reagan-Gorbachev summit next month:WSJ

NICARAGUA FREES 985 PRISONERS: WP: In an action described as part of a regional peace plan, the government freed 985 pardoned political prisoners today, by far the largest single-day release in 8 years of Sandinista rule.

IRAN ATTACKED two Greek flag vessels in the Persian Gulf, regional shipping sources said. Theran's military said its forces fired on US helicopters that tried to interfere in one of the raids near Farsi Island. US naval officials in the gulf denied the attack. WSJ
dddddd

END

END

שגרירות ישראל / וושינגטון

אל : המשרד

525 - בא

טיפס מברק

דף 1 מתוך 2 דפים

סווג בטחוני שמור

דחיפות מידי

תאריך/ז"ח 23.11.87 - 18:15

מס' מברק

אל : מצפ"א

דע : לשכת מנכ"ל האוצר

מקש"ח, מ'בטחון

ציר, ציר כלכלי, נספח צה"ל

קונגרס: ההסכם התקציבי - והסיוע שלנו

למברקנו 491 (נר 396 למ'בטחון)

1. ובכן, ביום ו' לפנות ערב, הודיעו הנשיא ומנהיגי הקונגרס על הסכם עקרוני לפי הקווים הכלליים החדויים במברקנו הנ"ל. ההסכם זכה לתגובה פושרת הן מכיוון שתוכנו היה ידוע מראש והן מפני שתוכן זה לא חרג בהרבה מהצעות הקונגרס המקוריות (חבילה שמורכבת מקיצוצים בתקציב, מסים חדשים, ומכירת נכסים ממשלתיים). בנוסף, מהבחינה הכמותית ההסכם לצמצם את הגרעון הפדרלי ב-30 בליון דולר ב-1988 אינו חורג בהרבה מעבר לקיצוץ המתחייב לפי חוק ג'ר (שהוא 23 בליון דולר). לכן חשיבות ההסכם איננה טמונה בתוכן שלו אלא בעצם העובדה שהקברניטים בממשל ובקונגרס הצליחו להגיע לעמק השווה ומסוגלים לנטות להקטין את הגרעון מבלי להפעיל מנגנון שרירותי לחלוטין כמו ה- SEQUESTER.

2. כמדווח במברקנו הנ"ל, בקונגרס חייבים לתרגם את ההסכם לשפת המעשה, על כל החקיקה המתבקשת (חלקו באמצעות חוק מסים חדש, וחלקו באמצעות החלטת ההמשך). עד אמצע החודש הבא. הרפובליקאים בשני הבתים הודיעו באמצע השבוע שעבר על התנגדותם להסכם המתבגש, ובמידה מסויימת המפתח בידיהם הואיל ואם יהפכו הנושא לעניין מפלגתי, יהסס הדמוקרטים להעביר את החקיקה לבדם שמא יואשמו בהעלאת המסים ותוך כדי כך יפלו במלכודת אלקטורלית ב-1988, שהיא שנת בחירות. ע"מ להבטיח תמיכה רפובליקאית משמעותית יצטרך הנשיא לעסוק אישית במסע שיכנוע רחב מקרב חברי המפלגה שלו, ועד כה - מלבד זאת שקרא להסכם "התחלה טובה" - טרם נתן סימן שיהיה מוכן לעשות את המאמץ הנדרש. לפיכך בשלב מוקדם זה מעריכים פרשנים פוליטיים וה"מבינים"

1987-11-25 04:13 1480126 03

שגרירות ישראל / וושינגטון

טיפס מבורק

דף 2 מתוך 2 דפים

סווג בטחוני שמור

דחיפות מידי

תאריך/ז"ח

מס' מבורק

2/2

בגבעה שסיכויי ההסכם להתקבל אינם יותר מ - 50:50. כמובן אם לא יתקבל, יופעל מנגנון ה- SEQUESTER .

3. אם ההסכם יתקבל, נראה שנקבל את הסיוע שלנו במלואו - בייחוד לאור הסיכום שאומץ בשיחות התקציביות לפיו יש להגביל את הקיצוץ בפונקציה 150 (ענינים בינלאומיים, כולל הסיוע) ל-600 מליון דולר (ראו נא סעיף ב'(3) למברקנו הנ"ל). מאידך, היה וההסכם לא יתקבל ויופעל ה- SEQUESTER, אזי נהיה חשופים לקיצוצים מסויימים (כפי שמוסבר בשלנו 720 מה- 30.1.).

נמשיך לעקוב ולדווח .

יוסף לנגן

למדן

END

17

שגרירות ישראל / וושינגטון

סוסס מברק

דף 1 מתוך 5 דפים

סווג בטחוני גלוי

דחיפות רגיל

תאריך/ז"ח 0930 23 נוב 87

מס' מברק 505

1/5

המשרד

בקור רה"מ

אל :- מצפ"א, מע"ת

דע :- יועץ רה"מ לתקשורת

מאת: וושינגטון

להלן תמליל הופעת רה"מ בתכנית FACE THE NATION .22.11.87

בוצע
יוסי גל

שרה רה"מ נשלח לנאום ביום נקבר אבי טל נרש
הסברה כבר

505 2/5

CBS'S "FACE THE NATION"
WITH HOST: LESLEY STAHL

WITH GUEST: YITZHAK SHAMIR,
ISRAELI PRIME MINISTER

SUNDAY, NOVEMBER 22, 1987

MS. STAHL: Our guest this morning, the Israeli Prime Minister, Yitzhak Shamir. Welcome to "Face the Nation."

PRIME MINISTER SHAMIR: Thank you.

MS. STAHL: The Arab summit that was recently concluded. There seemed to be some hints of flexibility toward Israel. And yet, this week in Washington, you seemed to be closing the door on compromise from you and Israel. Have we read that correctly? Are there no concessions you can offer to move the peace process forward in the Middle East?

PRIME MINISTER SHAMIR: Well, I do not think it is my way to close the doors for any peace prospect. My opinion is very clear. I am a great believer in direct negotiations.

MS. STAHL: But Mr. Prime Minister, the Arabs have rejected that, and here we sit with what appears to be a window of opportunity. They have had a summit. They have referred for the first time to the state of Israel. They have not called you a Zionist state. They have opened ties again with Egypt, which has made peace with your country. Are you not going to offer any flexibility in that position of yours -- of only direct negotiations -- because the Arabs say they want a peace conference?

PRIME MINISTER SHAMIR: I think that my position is the most flexible possible in such conditions because what I say is that I am sure that even if we will meet around the table of negotiations -- now, if King Hussein, for instance, comes to negotiate with me and with my friends, my Israeli friends, about peace without any preconditions, it means that every one of us is free to suggest and to bring any proposals. Then I am sure that we will get an understanding. It will take time.

Continued on 2-1

We will have to overcome some difficulties, some gaps, but in the end, we will reach an agreed solution.

MS. STAHL: But Hussein clearly wants the cover, and if that were the first step, is it not worth trying? What can you lose?

PRIME MINISTER SHAMIR: Well, I am interested in peace. I am not interested to satisfy anyone's ambitions. We want to have peace, and we have our ideas, we have our thoughts. I am convinced that when we will sit down to the table of negotiations, we will find out agreed solutions, but without the interference of foreign factors, of factors from outsiders.

MS. STAHL: You seem to speak with great assurance about what would happen if you sat down with King Hussein. Of course, there are reports that you already have sat down with King Hussein. Do you say what you say because of the talks that you have already had?

PRIME MINISTER SHAMIR: No, I have never met King Hussein, and what I think of is about negotiations, formal negotiations between the parties. There will the Jordanian delegation, an Israeli delegation, I will not mind if there will be some American assistance. And as I know very well the positions, and as I know the conditions, then I am sure that if King Hussein really wants to have peace, I call upon him now: come, please, to direct negotiations and there will be positive results.

MS. STAHL: Would you offer a concession right now? Right now?

PRIME MINISTER SHAMIR: You know --

MS. STAHL: To bring him to the table?

PRIME MINISTER SHAMIR: Before the negotiations, nothing.

MS. STAHL: Why not?

PRIME MINISTER SHAMIR: We are going to the negotiations without any preconditions. This is the condition, without any precondition.

MS. STAHL: Well you offer nothing. The Arabs have had a meeting, they have made some hints to the world that they are ready. They have basically said that Arafat does not have to come, the PLO. Why don't you offer something back?

CONTINUED ON PAGE 3-1

You're offering nothing back.

PRIME MINISTER SHAMIR: You know, this meeting about the negotiations with Israel, about peace with Israel was nothing new.

MS. STAHL: Well, they did say Israel. That wasn't something?

PRIME MINISTER SHAMIR: It's not very important. You know Israel is a fact, is a political fact in the area and nobody can deny it.

MS. STAHL: Was it your idea or was it the United States idea to propose what has been called a "summit within a summit" which is that you and Hussein and Assad of Syria come to Washington while Gorbachev is here next, what is it, in the next few weeks, and meet in that kind of a forum. Now we now, because the State Department has basically said that suggestion was out there on the table. Did you make that suggestion?

PRIME MINISTER SHAMIR: This is, this are all rumors.

MS. STAHL: But well the State Department has basically confirmed it.

PRIME MINISTER SHAMIR: But, I don't know, I don't about such a statement of the State Department. I am open to listen to any idea.

MS. STAHL: So you, you would not mind a peace conference that was just the United States and the Soviet Union and three--

PRIME MINISTER SHAMIR: I have proposed a regional conference, for instance. I said, let us--

MS. STAHL: With the Soviets?

PRIME MINISTER SHAMIR: No, the Soviets do not belong to the region.

MS. STAHL: But you seem to find that in the summit context it's OK.

PRIME MINISTER SHAMIR: No, no, no. Well, I don't think why are the Soviets, why are we to bring the Soviets into this conferenc? You know the Soviets, they've not normal relations with Israel. How could we rely on them?

MS. STAHL: Let, let me as you something. Has King Hussein given anybody, the Israelis or the United States or anybody any hint

CONTINUED ON PAGE 4-1

505 $\frac{S}{S}$

that he would come to direct negotiations, the public statements all indicate he just simply will not do it. And you are continuing to propose it knowing that he will not accept it -- makes it sound like you are willing to accept a stalemate situation.

PRIME MINISTER SHAMIR: I will tell you the truth. As long as on the agenda exists this option of an international conference King Hussein will reject any other proposal because he thinks that this option of an international conference is the best for him. It is not the best for us. And therefore he has to take into consideration our demands and our interests also. And I think that it is a very honest proposal and very honest suggestion to come to the table without any preconditions.

MS. STAHL: But he has never shown any willingness to do that. Is that correct?

PRIME MINISTER SHAMIR: It means that he is not flexible.

MS. STAHL: But, he could be here and I could be asking him and he could say it means that you are not flexible.

PRIME MINISTER SHAMIR: Why?

MS. STAHL: Because you will not agree to -- well, maybe you will agree to some kind of a forum, and you are not willing to discuss it here. Has he turned down the idea of coming to the summit here in Washington?

PRIME MINISTER SHAMIR: I am ready to come to negotiations in any place -- in Washington --

MS. STAHL: With the Soviet Union.

PRIME MINISTER SHAMIR: -- Paris. We are not in a war with the Soviet Union. We are not in need -- I do not feel the need to negotiate with the Soviet Union. We have to make peace with the other countries, not with the Soviet Union.

MS. STAHL: Thank you very much for being our guest.

PRIME MINISTER SHAMIR: I thank you.

15752 תאריך : משרד החוץ-מחלקת הקשר

** יוצא סודי
**
**
**

חודש:11/15752
אל:ורש/742
מ-:המשרד/תא:221187/זת:1229/דת:מ/סג:ס
נד:@

סודי/מיידי

למדן

שלן 391

תקציר הכמ"ר בקונגרס.

דע:הציר

לאור ההסברים הכלולים במברקן הנ"ל ובעיקר ההערות לגבי קונסטבל עצמו, נמתין איפוא עד למפגשנו עם ראשי הכמ"ר באמצע החודש הבא כדי ללבן עמם הדברים. נודיעך דבר לאחר מכן.

ליאור - מצפא

אש.י

תפ: שהח/רהמ/שהבט/מנכל/ממנכל/ר/מרכז/רס/אמן/ממד/ליאור/מזתים/
בירן/מצפא/סייבל/משפט/שחור

1987-11-21 21:44

1 1480126 01 32

בקור רה"מ

שגרירות ישראל / וושינגטון

סופס מברק

דף 1 מתוך 4 דפים

סוג בטחוני בלמס

דחיפות רגיל

תאריך/ז"ח 1800 21 נוב 87

מס' מברק 501

אל: המשרד.

1/4

אל: מצפ"א, מע"ת
מאת :- עתונות - וושינגטון

בקור רה"מ

להלן דברי רה"מ והמזכיר לעתונאים בתום פגישתם.

בומלכה
רוסיגל

2 3 2
שרה רהל שהבט נשל בלמנל היין לבטחו אביטל
לעת הסברה בנר הלהבל לאמר רק אמן
2 1 1 1

2/4

501 2/4

DEPARTURE STATEMENT BY
SECRETARY OF STATE
GEORGE P. SHULTZ
AND
PRIME MINISTER OF ISRAEL
HIS EXCELLENCY YITZHAK SHAMIR
November 20, 1987

SECRETARY SHULTZ: We have been giving the Prime Minister a workout today, first in the White House with President Reagan and then here for our discussions and a working luncheon. As always our meeting is a very warm and personal one, as well as a meeting between two countries.

We had a lot to talk about. First of all we talked about the problems of Soviet Jewry, and I think it was a particularly appropriate moment to do so, as we make preparations here for the summit meeting that will be coming shortly, and for my standpoint as I get ready to go to Geneva for another preparatory meeting with Foreign Minister Shevardnadze.

We also talked about the Arab Summit, explored its implications and of course its implications for the peace process. We continue to believe in the United States that the only way to get to peace between Israel and its neighbors is to find our way to bilateral negotiations between each of those neighbors and Israel, and that if we can get to that point we can find just and reasonable conclusions.

We strive for every possible way to get to those negotiations. We don't rule anything out. We don't rule out an international conference if it can produce that result. We also discussed the Persian Gulf and our interests there, and we were heartened by the Prime Minister's very perceptive comments about the American role in the Persian Gulf as it relates to the whole region. So we have felt a very strong sense of understanding in the comments the Prime Minister made to the President.

So all in all, I think, Mr. Prime Minister, your visit was full of substance that was worthwhile and interesting, and from the standpoint of the Summit meeting coming up, it symbolized the joint concern that we have for problems of human rights, and in the case of our discussions with you, particularly the problems of Soviet Jewry, whether they be the existence -- proper existence of Jewish life in the Soviet Union or the issues involved in emigration from the Soviet Union.

Perhaps you could say a few words.

3/4

501

3/4

PRIME MINISTER SHAMIR: I'm very grateful to the Secretary for giving me this oportunity to meet him and discuss with him and with his friends many common issues, common matters that interest both of us and that interest all the civilized world.

We have discussed today, as the Secretary said it, the problem of deliberation of the liberation of the Soviet Jews from their sufferings, from their slavery, and we have given our comments and our emphasis on some elements of this crucial issue. We think that the emphasis has to be put on the national character of the Jewish people in Soviet Russia, that doesn't have any possibility to live as a nation, and they're an exception among the 100 nations that compose the Russian federation.

So they have to get not only the right to come back to their fatherland, to Israel, but also the right to have their own Jewish life, their own cultural life, religious life, to teach their language freely without persecution, and I am really encouraged by this sympathetic, and more than sympathetic, attitude of the United States Government, and especially of the President and the Secretary of State, who do and make a giant effort to solve this problem.

All the Jewish people, and especially the Jewish people in Soviet Russia, are grateful to the President and to the Secretary for their great efforts in the service of the great human cause.

And then of course we have discussed the situation in the Middle East. We have expressed our great admiration for the American operation and for the American activity in the Persian Gulf. It has a great impact on the life of all the nations, all the countries living there. These countries know now that they owe their stability, their security to the American readiness to defend the normal navigation, the freedom of navigation and the rights of these people to live as they wish. It has a great impact on these nations and also on the general situation in our area. The results of the Arab Summit are a demonstration of this impact.

And of course, as always, we have discussed the possibilities of making peace in our area, of getting peace between Israel and Arab countries who share the conviction of the United States Government since a long time, that the best way and the only way may be to get peace, is the way of direct negotiations.

We differ on this possibility, if an international conference could be an avenue for direct negotiations. We don't believe in it. We believe that such a conference will not serve the cause of peace. But we accept the principle and we promote the principle of direct negotiations, and I hope that we will get it in the not very far future.

4/4

And as always, every meeting with the United States Government, with the President, with the Secretary, encourages us to continue our efforts for peace in the world and in our area.

501

Thank you, Mr. Secretary.

4/4

QUESTION: Mr. Secretary, you mentioned your meeting next week with Mr. Shevardnadze. Can you tell us what problems or snags in U.S.-Soviet negotiations prompted you to request this meeting, sir?

SECRETARY SHULTZ: It's not a question of a snag. It's just a question of the immense amount of detail and thinsg there are to get set in place properly before such an improtant meeting takes place. And we're going to spend a couple of days doing that and I hope also, it's important to have the INF treaty finished. And I hope we can do that.

QUESTION: Are you satisfied you can finish that before you return?

SECRETARY SHULTZ: Well, I'm here with the Prime Minister of Israel, and --

QUESTION: Okay, Prime Minister --

SECRETARY SHULTZ: -- perhaps we can go along. Thank you very much.

(Conclusion)

END

(נמסר לו מכתב)

THE WHITE HOUSE

WASHINGTON

November 20, 1987

Dear Mr. Prime Minister:

Thank you for your kind words on my appointment as Secretary of Defense. In my new capacity, I look forward to continuing the healthy and close relations which exist between the United States and the State of Israel.

I particularly intend to pursue former Secretary Weinberger's efforts aimed at strengthening relations between the defense establishments of our two countries, and further developing our strategic cooperation. You and President Reagan are justly proud of it.

I look forward to working with you in my new assignment.

Sincerely,

Frank C. Carlucci

His Excellency Yitzhak Shamir
Prime Minister of Israel
Tel Aviv, Israel

3854/1

משרד החוץ-מחלקת הקשר

15645 תאריך 21.11.87

דף 1 מתוך 4

עותק 4 מתוך 8 סודי ביותר נכנס **

**

**

***

מזרזם:11/15645

אל:המשרד

מ-:רוש/נר:500/תא:201187/זת:1200/דת:ב/סג:סב

נד:6

סודי ביותר/בהול למוצ"ש -להזעיק במוצ"ש.

אל:אריה מקל-לידיעת ממרהמ' דוד לוי

להלן עיקרי דברים משיחת רהמ' עם הנשיא רייגן בנוכחות שולץ ,קרלוצ'י, פיקרינג, אוקלי,רוס ומצדנו השגריר בן אהרון ,מרידור ורהח"מ.

הפגישה נערכה במשרדו הפרטי של הנשיא.

א.הנשיא פתח בהבעת שביעות-רצון מביקור הנשיא הרצוג.

ב.לאחר מכן הציג הנשיא את הבעיות הקשות שבהן נתקל הממשל בקונגרס בנושא קיצוצי התקציב בארה"ב, ובמיוחד החששות לקיצוצים ברמות תקציבי ההגנה וכן ההשפעה על סיוע-החוץ והוסיף כי תוערך כל עזרה בנושא זה.

רהמ' אמר כי אנו יודעים את בעיות הנשיא:גם לנו בעיות תקציב אך של ארה"ב חמורות יותר.

ג. רהמ' הודה על ההזמנה ועל קיום פגישה בימים עמוסים אלה.

ד.רייגן דיבר על האתגרים הגדולים שבפניהם עומדת ארה"ב במערב הפרסי והצורך להגיע לסיום מלחמת עיראק-איראן ,המשפיעה על בטחון כל האיזור שלנו כולל הרדיקליזם האיראני ,שכבר הראה אותותיו גם בלבנון . ארה"ב שבעת רצון מתוצאות הפגישה בעמאן ,שיש בה משום התקדמות נגד הרדיקליזם ונגד התפשטות המהפכה האיראנית .חידוש היחסים עם מצרים הוא צעד גדול קדימה לאיזור כולו.יש משום

דף 2 מתוך 4
עותק 4 מתוך 8

הרחקה של סוריה מאיראן והחלשת אש"ף. יש צורך לסייע למדינות המתונות שאינן מאיימות על בטחון ישראל ושארה"ב רוצה למכור להן בשק לחיזוקן כנגד האיום מצד הרדיקלים והסובייטים. מדובר עתה על סטינגרים לבחריין, מדינה חיובית.

ארה"ב שמחה על הצהרות ישראל על אי-מכירת נשק לאיראן בטחון בוחות ארה"ב במפרץ חשוב (ראה בנפרד דיווח על הנושא בשיחת רהמ'-שולץ).

ה.ראש-הממשלה שיבח את חוזק עמידת ארה"ב: עתה ידוע לכל הערבים באיזור כי בכל הנוגע לבטחון וליציבות יכולות הן לסמוך על ארה"ב בלבד. אין לסובייטים מעמד דומה. חשובה עמדת ארה"ב בדבר מומ' ישיר בדרך היחידה להשיג שלום. לנו אמון מלא במנהיגות ארה"ב בשם עמנו רוצים אנו לאחל לנשיא הצלחה בפגישה עם הסובייטים. הנכונות לבוא לפסגה היא הצלחה גדולה של ארה"ב, שהצליחה ביסוד העיקרי של מדיניותה- מומ' מעמדת-כוח במסגרת עקרונות החופש.

ו. רהמ' הודה על תמיכה בנושא יהודי ברהמ'. זהו הממשל בארה"ב שנוקט בעמדה התקיפה ביותר בנושא, והעם היהודי לא ישכח זאת. הנשיא אמר כי זהו נושא מרכזי הידוע לסובייטים. ארה"ב רוצה לשכנעם כי זכות כל אדם ברהמ' להגר תישמר, תוך שמירת חופש הבחירה בהתאם להסכמי-הלסינקי: אין בעקרון זה כדי להכריע לחופש ההגירה לישראל, אך תוך חופש בחירה.

רהמ' אמר כי עמדתנו היא שיש לראות בעייה זו כבעייה לאומית, ועל הסובייטים להכיר בזכות כל יהודי לעזוב בהיעדר זכויות ברהמ', ולהגיע לישראל, כשכמובן אם ירצו לצאת למקום אחר יוכלו לבחור כך.

רייגן אמר כי ניסו לשכנע את הסובייטים, כי הגירה בלבד אינה מספקת אלא יש צורך גם בחופש מולחן בארצם לכל אדם.

רהמ' אמר כי זו אחת מדרישותינו החשובות ביותר, מתוך היכולת לקהילה היהודית לחיות את חייה, שכן לא הכל יכולים לצאת יחד, ואנו מודים על קבלת העקרון על ידי

משרד החוץ-מחלקת הקשר

דף 3 מתוך 4
עותק 4 מתוך 8

הממשל ומקורים שתהא לכך השפעה על הסוביטים . הנשיא אמר כי יבטה.

שולץ הזכיר פגישה נרגשת של הנשיא בנושא יהודי ברהמ' עם מנהיגי הקהילה היהודית באך בנוכחות סלפק ורעייתו. יש לכך השפעה גדולה על הממשל.

הנשיא הזכיר במיוחד את הפסנתרן פלטסמן המצליח מאד בארה"ב לאחר שיצא מברהמ', ושברגע שהודיע על כוונתו להגר הופסקה עבודתו בברהמ', לרבות תקליטים, הופעות וכדומה.

שולץ אמר כי לנושא היהודי תהא תשומת לב רבה בפסגה ורהמ' הודה.

ז.רהמ' הזכיר כי השבוע ימלאו 4 שנים להכרזה בחדר זה על השתוף האסטרטגי ואיזור הסחר-החפשי- נושאים שהצליחו.

רייגן הביע שביעות רצון בנושאים אלה,ואמר כי שתוף הפעולה האיסטרטגי עובד יפה והממשל מרוצה. שולץ אמר כי בנושא הכלכלי פועל איזור הסחר החפשי, וכן נעשו מאמצים רבים בישראל,ותהן הקרבה גדולה ירדה האינפלציה וישראל מתקדמת לגישה המושתתת יותר על עקרונות השוק. האבטלה נמוכה , בעובר שינויים מוסדיים וארה"ב מרוצה (כי ש גם חברות אמריקניות הפועלות בישראל). בחיון הוסיף כי עוד מעט יתחילו לראות את ישראל בדגם כלכלי.

רהמ' אמר כי תוצאות השנה האחרונה היו טובות ביותר:1987 תהא השנה הטובה ביותר מאז 1972, במידה רבה תודות לסיוע ארה"ב והדרכתה.

רייגן ציין כי בארה"ב הגיעו עתה ל-59 חודשי צמיחה התקופה הארוכה ביותר בימי שלום : בחיון הוסיף כי רוצים להגיע ל-118. עניין הקיצוץ האוטומטי הוא קשה ותהא פגיעה רבה אם הדבר יושג ועל כן נאבק הממשל וישמח לכל סיוע,אחרת תהא נסיגה בכל מה שהושג בבטחון לאומי.

ח. רהמ' סיים בתודה ובאיחולי החלמה לגב' רייגן .

משרד החוץ-מחלקת הקשר

דף 4 מתוך 4
עותק 4 מתוך 8

קשר: אנא העבירו בדם א' לידיעת ממרהמ' ושה"ח ושהב"ט.

דרבינשטיין

תפ: שהח,רהמ,שהבט